

Til
Energistyrelsen
sendt pr. mail til Energistyrelsens hovedpostkasse
ens@ens.dk, cc. til Jesper Gerdstrøm, jge@ens.dk

Skæringvej 88
8520 Lystrup
Telefon: 6053 0331
E-mail: sekretariat@solcelleforening.dk

www.solcelleforening.dk

Journalnummer 2023/12235

Side 1/2

Torsdag den 22. august 2024

Dansk Solcelleforenings hørings svar til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven (gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v.)

Dansk Solcelleforening takker for muligheden for at afgive hørings svar til Energistyrelsens høring over ændring af lov om elforsyning (herefter lovpakken til gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v.).

Dansk Solcelleforening ser det som positivt, at elmarkedsdirektivets formål er at videreudvikle elmarkedet og understøtte den grønne omstilling hen mod klimaneutralitet, og at direktivet implementeres rettidigt. Det bakker vi op om.

Energideling

Dansk Solcelleforening ser det som positivt, at der etableres en ny ret til deling af energi for husstande, små- og mellemstore virksomheder samt offentlige organer, uden der er behov for at oprette en juridisk enhed. Det er en fordel, da det kan bidrage til at udnytte mindre forbrugeres fleksibilitetspotentialer i forhold til den kollektive elinfrastruktur.

Af bemærkningerne fremgår, at det kun er energi, der måles af netvirksomhedens fjernaflæste måler i nettilslutningen, der kan indgå i energidelingen. Og energidelingen vil fortsat blive pålagt gældende tariffer og elafgifter. Tilskyndelsen til energideling vil alt andet lige øges, hvis reglerne understøttes af en lokal kollektiv tarif, der netop tager hensyn til at energien deles, f.eks. i nærområdet.

Men netselskabernes udvikling af lokale kollektive tariffer lader imidlertid vente på sig. F.eks. blev der med PtX-aftalen fra marts 2022 etableret et mandat til at udarbejde en ny tarifmodel, der netop skulle gøre samordnet forbrug og produktion, herunder lokal deling af energi, mere attraktivt. Her mere end to år senere er der endnu ikke anmeldt en tarifmodel til Forsyningstilsynet. Set i det lys, anbefaler Dansk Solcelleforening, at der i lovforslaget tilføjes en tidsfrist for anmeldelsen af et design for lokalt kollektive tariffer.

Undtagelse til leveringspligten

Lovforslaget fastsætter regler om undtagelse af leveringspligten for anlæg under 6 MW og for elaftaler på serielle målepunkter. Dansk Solcelleforening bakker op om disse forslag om undtagelser til leveringspligten.

Samtidig anbefaler branchen, at der fastsættes regler om undtagelse til leveringspligten for salg af grøn strøm fra store VE-anlæg til nærliggende naboer i lighed med anbefalingen fra NEKST. Det vil kunne skabe et fundament for innovation, hvor der f.eks. kan udbydes PPA'er til private kunder og betyde, at elektricitetsprodukter vil kunne målrettes og bidrage til at sikre en god proces for lokal inddragelse.

Fleksible tilslutningsaftaler

Fleksible nettilslutningsaftaler er ifølge Dansk Solcelleforening et vigtigt instrument i et elmarked med mere dynamisk produktion. Netvirksomhederne og Energinet har allerede gen-

nemført muligheden for begrænset netadgang for anlæg tilsluttet 10 kV og opefter. I dag er der desværre ikke mulighed for at producenter tilsluttet under 10 kV-nettet kan indgå en aftale om begrænset netadgang med netselskabet. Ofte involverer disse anlæg en form for egenproduktion og har derfor heller ikke brug for den fulde sikkerhed i elnettet, hvorfor begrænset nettilslutning i særdeleshed vil være relevant. Dansk Solcelleforening bakker derfor op om, at lovforslaget om midlertidig og permanent begrænset netadgang omfatter alle tilslutningsniveauer.

I dag er det f.eks. heller ikke muligt for producenter at indgå aftale om permanent begrænset netadgang for netbegrænsninger i transmissionsnettet for både distributions- og transmissionstilsluttede produktionsanlæg. Det håber vi fra solcellebranchens side bliver en mulighed fremadrettet.

Dansk Solcelleforening ser ikke fleksible nettilslutningsaftaler og markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitetsydelse som hinandens modsætninger. Til gengæld vurderer vi, at instrumenterne kan supplere hinanden. Dog kan behovet for markedsbaserede fleksibilitetsydelser være forbigående, og derfor kan anlægsejere ikke indregne en permanent værdi af at stille en fleksibilitetsydelse til rådighed. Instrumenterne er altså væsensforskellige i deres natur.

Netvirksomheders oplysningsforpligtelser ifm. nettilslutning.

Elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 3 indebærer, at netvirksomheder senest tre måneder efter en anmodning om nettilslutning er indgivet, skal give systembrugerne klare og gennemsigtige oplysninger om status for behandlingen af anmodningen.

Lovforslaget indeholder derfor en ny bestemmelse i lov om elforsyning § 22, stk. 13, der medfører, at Klima-, Energi- og Forsyningsministeren kan fastsætte regler om netvirksomheders oplysningsforpligtelser i forbindelse med tilslutning til det kollektive net. De nye bestemmelser gælder for tilslutning af både produktions-, og forbrugsanlæg. Dansk Solcelleforening bakker op om den nye oplysningsforpligtelse.

Skulle fremsendte give anledning til spørgsmål, står vi naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen

Flemming Vejby Kristensen
Formand for Dansk Solcelleforening

HØRINGSSVAR OVER FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM ELFORSYNING, LOV OM GASFORSYNING OG STRAFFELOVEN (GENNEMFØRELSE AF ELMARKEDSDIREKTIVET M.V.)

J NR. 2023-12235

22. august 2024

Til Energistyrelsen

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs gade 43
1577 København V

Til Energistyrelsen
Att: Jesper Gerdstrøm - jge@ens.dk

Energifællesskaber Danmark takker for muligheden for at afgive høringssvar på implementeringen af Elmarkedsdirektivet i loven om elforsyning.

Energifællesskaber Danmark er brancheforening der repræsenterer både energifællesskaber, kommuner og rådgivere der alle beskæftiger sig med etablering og opbygning af energifællesskaber i Danmark. Formålet med foreningen udover at understøtte medlemmerne og fremme energifællesskaber mv. er at varetage energifællesskabers interesser i forhold til centrale myndigheder og andre aktører.

1

Energifællesskaber Danmark bifalder generelt mange af de nye tiltag og muligheder Elmarkedsdirektivet bibringer og som nu indføres i elforsyningsloven. Mange af tiltagene vil i høj grad kunne gavne vores medlemmer og gøre det lettere for dem at dele energi og afregne for varmforsyning og ladning af elbiler.

Men udkastet til lovændring giver dog også anledning til nogle spørgsmål og bekymringer ift. potentielle barrierer for etablering af energifællesskaber, som ligeledes vil blive taget op i dette høringssvar. Generelt er det vagt beskrevet hvordan disse nye rettigheder og regler vil komplettere de regler der allerede eksisterer for energifællesskaber, deres medlemmer og andre elkunder. Det er der brug for der skabes større klarhed om.

Nye muligheder for energideling

Der lægges i høringen op til, at energideling fra 2027 vil kunne ske bilateralt eller mellem aktive elkunder og fællesskaber af aktive elkunder, uden at der krav om organisering. Det vil ske via en nye delingsplatform, der stilles til rådighed og drives af Energinet.

Platformen vil bygge på data fra Datahub, der drives af Energinet og som allerede står for at overvåge, indsamle, validere og kommunikere måledata relateret til den delte elektricitet med de relevante slutkunder og markedsdeltagere, og som vil kunne sikre adgang for aktive kunder til at få den delte elektricitet, der indføres i nettet, fratrukket deres samlede aflæste forbrug inden for et tidsrum, der ikke er længere end perioden for afregning af ubalancer.

Energifællesskaber Danmark påskønner forslaget om at lave en ny energidelingsplatform, som en forbedring af muligheden for at dele energi mellem aktive elkunder. Energifællesskaber Danmark formoder at delingsplatformen stilles til rådighed for alle, der ønsker at dele overskydende energi fra egenproduktion, både de aktive kunder og fællesskaber af disse, der beskrives i høringen, samt evt. også energifællesskaber og industrienergifællesskaber såfremt disse måtte ønske at deltage i deling af deres overskydende energi målt i det virtuelle målepunkt via platformen i stedet for gennem en elhandler (eller i stedet for selv at agere som elhandler).

De nye standard-kontraktsskabeloner tænkes at kunne lette den administrative byrde for aktører, der ønsker at dele energi og kan være med til at sikre at de nødvendige juridiske forhold er i orden ift. energidelingen. Det er vigtigt, at der både laves kontraktsskabeloner, der passer på fællesskaber, der ønsker at dele energi, samt bilateral deling.

Nye delings aktører (aktive kunder)

Energifællesskaber Danmark bifalder at Elmarkedsdirektivet muliggør, at medlemsstaterne udvider begrebet for aktive kunder.

Begrebet aktive kunder i artikel 15a, stk. 1 "*alle husstande, små virksomheder og mellemstore virksomheder, offentlige organer og, hvis en medlemsstat har besluttet det, andre kategorier af slutkunder*" er allerede blevet udvidet fra "kommuner" til nu at omfatte alle "offentlige organer". Energifællesskaber Danmark mener ligeledes, at det er vigtigt, at Danmark, herunder Energistyrelsen og folketinget bruger muligheden for at omfatte andre aktører, som der i Elmarkedsdirektivet gives mulighed for, herunder store virksomheder. Disse vil kunne gøre en stor forskel ift. at reducere CO₂-udledninger og drive overgangen til vedvarende energi via energideling i alle erhvervsområder i Danmark jf. art. 15 a stk.1.jf. artikel 15 a, stk. 5.

Det er vigtigt, at store virksomheder og offentlige organer ligeledes kan indgå i energifællesskaber, så der ikke sker en indirekte diskriminering ift. energifællesskaber. Det er der åbnet for med betegnelsen *aktive netbrugere*. Betegnelsen samordner produktion og forbrug i bemærkningerne til den tidligere lovændring, men er ikke fulgt op med en fyldestgørende definition. Det samme gælder også for boligorganisationer og boligafdelinger, der betegnes store virksomheder. Disse bør kunne agere som aktive kunder og også være medlemmer af et energifællesskab.

Begrænsninger for installeret kapacitet

Der har i bekendtgørelsen for energifællesskaber ikke eksisteret en grænse for hvor meget deltagerne/medlemmerne i et energifællesskab kan dele med hinanden eller en grænse for kapaciteten på de anlæg som energien deles fra.

Med denne lovændring foreslås der at indføres grænser for følgende;

Store virksomheder (såfremt det besluttet at de må dele energi) – er begrænsningerne den installerede el-kapacitet, som er begrænset til maksimalt 6 MW.

Det er uklart om kravet på 6 MW omhandler det enkelte anlæg eller om det er den samlede mængde af de anlæg, der deles energi fra imellem virksomhederne. Et evt. kapacitetsloft på sammenlagt på anlæg på 6MW vil have en negativ effekt på de store virksomheders mulighed for at dele energi. Det fremgår ikke af

elmarkedsdirektivet, hvad grundlaget for denne maks. kapacitet er. Den installerede kapacitet har ikke nogen effekt på virksomhedernes betaling af tariffer og elafgift. Det virker derfor unødigt at opstille regler for størrelsen af de omfattede anlæg.

Husholdningsforbrugere og boligejendomme – der opsættes ikke en generel kapacitets grænse, men under pkt. 3.1.2 i høringen fremgår det, at aktive kunder som udgangspunkt omfattes af de forpligtelser, der pålægges elhandelsvirksomheder, med undtagelse af 1) Husholdningsforbrugere, der deler mellem hinanden med en installeret kapacitet på op til 10,8 kW og 2) boligejendomme med op til 50 kW.

Igen er det meget uklart, om der er tale om kapacitet for den enkelte deltager eller om der er tale om en samlet kapacitet mellem dem, der deler. Under alle omstændigheder er der tale om en meget lav kapacitet ift. deling, når aktørerne pålægges de samme krav som elhandelsvirksomheder. Denne ordning vil derfor uden en nærmere præcisering være en hindring for at energifællesskaber gør brug af de nye muligheder for energideling. Et energifællesskab kan fx etablere en fælles VE-produktion baseret på vindmøller eller solcelleanlæg, som i væsentlig grad vil overstige disse grænser.

Det fremgår af Elmarkedsdirektivet, at medlemsstaterne kan justere disse tærskler for at afspejle nationale forhold op til 30 kW for husholdninger i enfamiliehuse og til mellem 40 kW - 100 kW for boligejendomme. Energifællesskaber Danmark mener, at vi i Danmark skal justere disse tærskler så højt op som direktivet giver mulighed for og samtidig være meget tydelig omkring, at dette gælder for aktive kunder, der ikke er medlemmer af et energifællesskab. Ellers vil dette stoppe og ikke fremme energidelingen blandt aktørerne og i energifællesskaber.

Deltagerne i de eksisterende energifællesskaber pålægges på nuværende tidspunkt kun et balanceansvar, men kan videredelegere ansvaret til fx deres elhandler. De omfattes ligeledes ikke af de overstående begrænsninger i kapacitet forpligtelser, med undtagelse af, hvis de vælger at registrere sig som elhandler.

3

Energifællesskaber Danmark ser de nye begrænsninger både ift. installeret kapacitet og nye ansvar som en potentiel stor barriere for energideling.

Ønsker Folketinget ikke at fravige kapacitetskravet bør det udvides, og det bør klart defineres, hvad der menes med "den installerede kapacitet". Der er i lovforslaget heller ikke taget stilling til evt. kapacitetskrav eller forpligtelser for SMV'er eller hvis forskellige aktører ønsker at dele energi med hinanden, hvilke kapacitetskrav der så gælder herunder om de også fremadrettet vil gælde for energifællesskaber. Energidelingen i energifællesskaber sker med henblik på egetforbrug og ikke på fx videresalg af elektriciteten til nettet.

I forhold til de nye forpligtelser som elhandler, der kan pålægges husstande eller boligblokke, så bør de fjernes, minimeres eller det bør være muligt at delegere dette ansvar til elhandleren, der kan hjælpe med delingen, hvilket allerede er et krav for energifællesskaber jf. §12 i bekendtgørelse om VE-fællesskaber og borgerenergifællesskaber.

Aktørerne (aktive kunder), der vil kunne dele energi, har ikke energiforsyning som deres primære forretningsområde, er elhandlere eller har indblik i de komplicerede regelsæt, der regulerer dette område – herunder at sikre, at der er en tilstrækkelig strømforsyning til rådighed, leveringspligt, datasikkerhed og at forbrugerrettigheder bliver overholdt. Det virker derfor som urimelige krav, at de aktive kunder skal pålægges så store forpligtelser for at kunne dele overskudsenergi fra deres anlæg.

Udvidelse af området for energideling

Borgerenergifællesskaber har ikke haft en grænse for afstande de kan dele deres energi over, hvor der derimod for VE-fællesskaber gælder en geografisk grænse betegnet som nærhed mellem VE-anlæggene og dem der deltager i energifællesskabet, uden at der har været sat en specifik grænse herfor.

Med de nye regler lægges der op til, at der kan deles energi inden for hver budzone DK1 og DK2, med undtagelse af store virksomheder (skulle de få mulighed for at dele energi), så vil de kun kunne dele energi i et afgrænset geografisk område, der ikke er nærmere beskrevet i lovforslaget.

Det er uklart for Energifællesskaber Danmark om de nye grænser vil komme til at gælde for energifællesskaber.

Med henblik på udbygning af netkapaciteten i Danmark, så understøtter de nye regler ikke klart og tydeligt, at energien bør benyttes, der hvor den produceres. Dermed understøtter lovforslaget heller ikke samarbejdet mellem netselskaberne, aktive kunder og energifællesskaber om at begrænse behovet for udbygning af nettet.

Minimumsimplementering ift. energideling

Energistyrelsens overvejelser i afsnit 3.1. vækker bekymring, idet "Ministeriet vurderer, at adgangen til at regulere i medfør af en sådan bemyndigelsesbestemmelse skal afgrænses af direktivets krav til medlemsstaterne om energideling. På denne baggrund vil den materielle reguleringskompetence i bemyndigelsesbestemmelsen være sammenfaldende med direktivets bestemmelser i artikel 2, nr. 10 a og artikel 15 a". Der lægges med andre ord op til en minimumsimplementering af direktivet.

Energifællesskaber Danmark mener, at det er vigtigt, at vi i Danmark bruger de muligheder, der ligger i de nye bestemmelser i Elmarkedsdirektivet til fx at udvide kredsen af aktører og kapacitetskrav. Ikke mindst de kommende års udfordringer for den danske elforsyning og det kollektive elnet gør, at lokal balancering vil få en radikal og voksende betydning, som ikke sikres alene gennem de eksisterende markedsordninger. Det kræver, at fællesskaber aktivt bidrager til balancering af forbrug og produktion for at begrænse deres kapacitetstræk på det kollektive elnet.

Flere aftaler under samme aftagenummer

Energifællesskaber Danmark bifalder den fremadrettede mulighed for elkunder til at kunne tilknytte flere elleverandører og leverandører af ydelser som fx varmforsyning og ladning af elbiler til samme aftagenummer.

Dette vil også være en stor fordel for, at både aktive kunder og energifællesskaber kan sikres en korrekt afregning af både nettarif og elafgift for disse ydelser.

Energinet's Datahub, der indsamler al måledata til brug for markedsafregningen, understøtter allerede en målepunktsstruktur, hvor der er et hovedmålepunkt, som indgår i alle markedsopgørelser og tekniske underliggende målepunkter. Det nye er, at de underliggende målepunkter vil kunne indgå i markedsopgørelserne på lige fod med alle netvirksomheders målepunkter.

Virksomheden på det serielle målepunkt skal således have en aftale med en balanceansvarlig aktør og afregne elkunder for tariffer, elafgifter mv. De vil således indgå i engrosafregningen på almindelig vis. Såfremt der ikke er fuldstændig overensstemmelse mellem målingerne på serielle målepunkter og netvirksomhedens målinger, så er det netselskabets måling, der er afgørende, og det samlede forbrug kan

således aldrig overstige netselskabets måling. Dette er efter Energifællesskab Danmarks mening en stor sikkerhed for elkunden.

Det er i denne sammenhæng afgørende, at implementeringen af de nye serielle målepunkter indebærer, at de også afregnes med den tarif og den elafgift, der er knyttet til denne ydelse. Det er ikke tydeligt i lovforslaget, at dette er sikret.

Energifællesskaber Danmark ser frem til, at netvirksomheden vil anvende data til fx netplanlægning og udvikling af tarifmodeller og opfordrer til at organisationen og repræsentanter for energifællesskaberne inddrages i udarbejdelsen af netudviklingsplaner og udvikling af nye omkostningsægte tarifmodeller.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at seriel måling ikke kan anvendes til at transportere elektricitet til flere elkunder, idet det anses for at udgøre distribution. Det står ikke klart, hvad dette egentligt sigter mod. Samtidig mangler der en definition af, hvad en elforbruger er, hvilket må ses i sammenhæng med, at de seneste lovændringer ikke har indeholdt fyldestgørende definitioner af de benyttede begreber. Et forhold som synes at ligge i forlængelse af det fortsatte valg af en minimumsimplementering.

Der er næppe i dag tvivl om, at indførelsen af de nye bestemmelser om netselskabernes ret til at kræve tilslutning til bygninger har vanskeliggjort opsætning af bl.a. solceller og deling af el i større boligorganisationer og udlejningsejendomme. Denne regel fra den seneste revision af elforsyningsloven for et år siden er så fulgt op med regler om interne elektricitetsforbindelser, der benytter sig af seriel måling.

Disse nye regler er stadig uklare, da en bygning ikke er defineret i elforsyningsloven og heller ikke er entydigt benyttet som kriterium i forbindelse med BBR. Dette forhold bør tages op til revision, da der ikke foreligger nogen samfundsøkonomisk begrundelse for, at bygninger er indført som grænse mellem interne elektricitetsforbindelser og det kollektive elnet.

5

Samtidig kan både boligorganisationer og udlejere etablere og drive fællesejede anlæg, der er fordelt på og dækker flere bygninger, hvorfor de har ret til at eje og tilslutte disse anlæg till deres hovedmål. Det vil fx være fælles belysning, vaskeri, varmforsyning og ladning af elbiler. Det skyldes, at der er tale om samme elkunde.

Dette gælder også for evt. fælles VE-anlæg, som ikke nødvendigvis er knyttet till en aktuel bygning, men ligger i et areal i nærheden eller måske på en anden bygnings tagflade. Det gælder også for installeret batterikapacitet.

Denne forsyning af f.eks. varmepumpe og anden fællesforbrug skal så ske via et separat aftagenummer (via det forsyningskabel der forsyner de pågældende fællesinstallationer) og må ikke kunne deles med lejerne uden betaling af alle retligt gældende tariffer (rent el teknisk sker det jo – elektronerne finder altid den korteste vej).

Det foreslås i høringen, at seriel måling skal defineres som *"en måling fra en enhed, eller i forbindelse med en enhed, bag elkundens aftagenummer, der kan danne grundlag for en særskilt opgørelse af elforbrug til afregningsformål."*

Som anført ovenfor bør det i sammenhæng med de serielle målinger sikres, at fx en bolig med solcelleanlæg kan opnå den relevante tarif og afgiftsrefusion på den andel af elektriciteten til f.eks. opladning af elbiler, som leveres fra en operatør knyttet til det serielle målepunkt. Dette kan ikke lade sig gøre i dag, hvilket udgør en urimelig forskelsbehandling. Det indebærer, at der skal være klare regler for hvordan de serielle målepunkter håndteres i relation til den hovedmåler, der er knyttet til aftagenummeret.

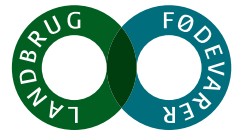
Netvirksomhedernes oplysningsforpligtigelsernes ifm. nettilslutning

Energifællesskaber Danmark støtter op om forslaget, om at alle netvirksomheder bliver omfattet af de samme krav om sagsbehandling af tilslutningssager og at disse sagsbehandlingstider ligeledes nedsættes.

Vores medlemmer er blevet mødt af både forskellig sagsbehandling fra de netselskaber de samarbejder med og derudover varierer sagsbehandlingstiden ift. tilslutning.

I forbindelse med den nye indførelse af en ny bemyndigelse for KEFM til at fastsætte regler ved bekendtgørelse om netvirksomheders oplysningsforpligtelser i tilslutningssager, herunder for tilslutninger og digital kommunikation, vil Energifællesskaber Danmark opfordre til, at KEFM til at inddrager aktører på området, herunder Energifællesskaber Danmark.

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
ens@ens.dk

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V
T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk
CVR DK 25 52 95 29

Høringssvaret er sendt elektronisk til ens@ens.dk med kopi til jge@ens.dk / jnr. 2023 - 12235.

Høring over forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven (Gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v.)

Landbrug & Fødevarer har den 28. juni 2024 modtaget høring over forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven (Gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v.). Vores bemærkninger til høringsudkastet følger nedenfor.

Gennemførelse af elmarkedsdirektivet

Formålet med høringen er en gennemførelse af EU's elmarkedsreform via elmarkedsdirektivet, som indeholder en række interessante nybrud, der skal videreudvikle elmarkedet i lyset af energikrisen i 2022 og samtidigt understøtte den grønne omstilling. Det fremgår at brugere tilføjes nye rettigheder, dels retten til energideling og dels at brugerne kan koble flere leverandører til det samme målepunkt.

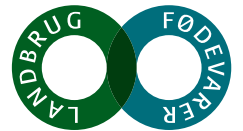
Energideling

Direktivet lægger op til øget fleksibilitet i elnettet, da der åbnes op for at egenproduceret VE kan deles med andre brugere uafhængigt af den geografiske placering indenfor de to budzoner DK1 og DK2. Delingen foretages på det ubalancerede marked, så den økonomiske leverandørforpligtelse for ubalancer indgår ikke. Det er et krav, at der oprettes en tilslutningsaftale via et elhandelsselskab.

De nuværende rammer for oprettelse af lokale energifællesskaber har tilsyneladende ikke været gode nok, da forankringen heraf er udeblevet. Med lovforslaget fjernes kravet om at energideling i et energifællesskab skal være bundet op på sin egen juridiske enhed. Alternativet som skitseret her betyder, at staten forpligtes til via Datahubben, at oprette en energidelingsplatform, som vil være det tekniske bindeled for delingen af elektricitet. Med etableringen af den centraliserede delingsplatform elimineres ideen om lokale deling, ikke mindst fordi lovforslaget i sin præsenterede form muliggør deling på tværs af aftagernumre inden for samme CVR. Landbrug & Fødevarer finder lovforslagets tiltag for positivt, ikke mindst understreget af at lette flere tekniske udfordringer ved det nuværende forsøg på at energidele. Den øgede fleksibilitet med deraf bedre afbalancering i elmarkedet vil forhåbentligt på sigt kunne mere end opveje etableringsomkostningerne på 30-35 mio. kr. samt de årlige driftsomkostninger på yderligere 4-6 mio. kr.

Bag måleren

Med øget elektrificering stiger behovet samtidigt for fleksibilitet ikke blot for elnetvirksomhederne men også for de individuelle brugere af nettet. Med øget digitalisering er det samtidigt teknisk muligt at levere stadigt mere komplekse løsninger. Lovforslaget formaliserer reelt den praksis som allerede er på markedet i dag, hvor mange forbrugere ud over hovedmåleren ved huset, har en bi-måler til elbilen. Landbrug & Fødevarer støtter øget fleksibilitet, hvilket tilgodeser dels de

individuelle brugere af nettet, samtidigt med en bedre balancering af nettet. Denne form for fleksibilitet bør bero på frivillighed og ikke nødvendigvis være et varsel om fremtidige lovkontrolkrav bag måleren.

Fastprisaftaler til private

Med introduktionen af PPA'ere i 2019, har erhvervslivet haft mulighed for at indgå elhandelsaftaler med et energiselskab. Nu får almindelige elbrugere en nogenlunde tilsvarende mulighed for at indgå uopsigelige tidsbegrænsede fastpriselektricitetsleveringskontrakter på minimum 1 års varighed. I første omgang er det et kommende lovkrav, at de største el-handlere skal tilbyde disse kontrakter.

Vished om fremtidige omkostninger giver øget økonomisk sikkerhed, hvilket i mange tilfælde har været ønskværdigt for erhvervslivet. Landbrug & Fødevarer finder det positivt, at private elforbrugere nu får en nogenlunde tilsvarende mulighed. Dette ikke mindst i lyset af energikrisen i 2021-22, hvor mange kunder uden fastprisaftaler kom i klemme.

Landbrug & Fødevarer vil gerne forbeholde os muligheden for at vende tilbage med yderligere kommentarer, hvis vi finder behov for dette. Ønskes ovenstående uddybet er Energistyrelsen velkommen til at rette henvendelse til undertegnede.

Med venlig hilsen

Finn Christensen
Klima & Energi
M +45 2724 5639
E fch@lf.dk

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
Energistyrelsens journalnummer 2023 – 12235

Sendt pr. e-mail til ens@ens.dk med kopi til Jesper Gerdstrøm på jge@ens.dk.

Better Energy Denmark A/S
Gammel Kongevej 60, 14. sal
1850 Frederiksberg C
Danmark
CVR-nr. 44559625

+45 71 99 02 03
info@betterenergy.dk
www.betterenergy.com

22.08.2024

Hørings svar til forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven (Gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v.)

Better Energy takker for muligheden for at afgive høringssvar til lovforslaget om gennemførelse af elmarkedsdirektivet.

Generelt bakker Better Energy op om, at elmarkedsdirektivet foreslås implementeret rettidigt, idet direktivet har til formål at understøtte den grønne omstilling, herunder ved at indføre tiltag, som kan virke fremmende for mere fleksibel adfærd i elmarkedet.

Nedenfor angives Better Energys bemærkninger til de enkelte dele af lovforslaget:

Fleksible nettilslutningsaftaler:

Better Energy ser muligheden for at indgå fleksible nettilslutningsaftaler som en vigtig brik i overgangen til et elmarked med mere dynamisk produktion. Og vi bakker meget op om, at både netvirksomhederne og Energinet allerede har gennemført muligheden for begrænset netadgang.

Dog er der fortsat ikke mulighed for at producenter kan indgå aftale om permanent begrænset netadgang for netbegrænsninger i transmissionsnettet for både distributions- og transmissionstilsluttede produktionsanlæg. Det håber vi, at Energinet vil indføre mulighed for fremadrettet.

Med lovforslaget lægges der op til, at ministeren bemyndiges til at fastsætte regler om fleksible nettilslutningsaftaler.

Det forudsættes i bemærkningerne, at hjemlen skal udmøntes således, at de kollektive elforsyningsvirksomheder forpligtes til at give nye netbrugere mulighed for at indgå midlertidige fleksible nettilslutningsaftaler i områder med begrænset eller manglende nettilslutningskapacitet. Dette vil være en kodificering af gældende praksis. Og Better Energy bakker meget op om denne mulighed for at tilslutte ny kapacitet med begrænset netadgang, når der endnu ikke er tilstrækkelig kapacitet i nettet.

Vi opfordrer til, at der ved bekendtgørelse fastsættes regler om den tidsmæssige afgrænsning af midlertidige fleksible nettilslutningsaftaler, så retten til adgang til nettet fortsat sikres opretholdt. Der kan således fastsættes regler om, at

tidspunktet for forventet opnåelse af fuld netadgang skal fremgå af nettilslutningsaftalen. Hvis tidspunktet overskrides fra den kollektive elforsyningsvirksomheds side, bør reglerne om kompensation efter elmarkedsforordningens artikel 13, stk. 7, finde anvendelse. Der kan ligeledes fastsættes regler om, hvor lang en midlertidig begrænset netadgang højst kan være, inden der skal tilbydes fuld netadgang.

For så vidt angår permanent begrænset netadgang forudsættes det i bemærkningerne, at der i første omgang vil være en bred adgang for de kollektive elforsyningsvirksomheder til at indgå aftaler om permanent begrænset netadgang.

Der tages dog forbehold for, at det ved senere udmøntninger af bemyndigelsen vil kunne blive aktuelt at sikre konsistens mellem direktivets bestemmelser om fleksible nettilslutningsaftaler på den ene side og forordningens regler om markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitetsydelse på den anden side.

Det er meget fornuftigt, at Energistyrelsen i første omgang forventes at udstede en bekendtgørelse med en bred adgang til at indgå aftaler om permanent begrænset netadgang. Det er helt afgørende for, at Danmark kan lykkes med den nødvendige elektrificering, at der bliver sikkerhed for investeringer i nyt forbrug, herunder PtX. Hvis der er usikkerhed om størrelsen af betalingen for nettilslutning, vil incitamentet til at investere i PtX alt andet lige være mindre. Det er afgørende at have for øje, at der er behov for et sikkert investeringsklima for PtX og andre former for elektrificering for at komme de negative elpriser til livs.

Desuden bør det vægtes højt, at muligheden for at indgå en aftale om permanent begrænset netadgang, vil give netvirksomheden en sikkerhed for, at der ikke skal investeres til det relevante projekt ud over det aftalte leveringsomfang. Dermed giver aftalen anledning til en reel besparelse for netvirksomhederne - og i sidste ende for netbrugerne i form af sparede tariffer.

Better Energy ser ikke fleksible nettilslutningsaftaler og markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitetsydelse som hinandens modsætninger, men derimod som et supplement til hinanden. Meget lokale flaskehalse, hvor en ny tilslutning af et enkeltanlæg udgør størstedelen af nettets belastning og er den primære årsag til overbelastning, kan ikke løses markedsbaseret. Her er fleksible nettilslutningsaftaler, hvor en kunde har etableret et nyt anlæg med indbygget fleksibilitet den eneste mulighed for at undgå netforstærkninger.

Mere regionale flaskehalse, som opstår på grund af en mere generel udvikling løses bedre ved anskaffelse af markedsbaserede fleksibilitetsløsninger. Markedsbaserede fleksibilitetsydelse kan i disse situationer anvendes af netvirksomheder til at udskyde forstærkninger fx hvis levetiden af det omhandlede anlæg, endnu ikke er overskredet. Anlæg med fleksible nettilslutningsaftaler bør derfor også kunne indgå i levering af markedsbaserede fleksibilitetsydelse, når der er tale om mere generelle behov, som udbydes af netvirksomheden i lokalområdet eller regionalt.

Det skal bemærkes, at behovet for markedsbaserede fleksibilitetsydelse kan være forbigående, hvorfor anlægsejere ikke kan indregne en værdi af at stille en fleksibilitetsydelse til rådighed. De to tiltag er således forskellige i deres natur både set fra netvirksomhedens og set fra anlægsejerens perspektiv.

Det vil fortsat være helt afgørende at sikre investeringssikkerhed for nyt forbrug, der bidrager til elektrificeringen og for sparede investeringer i elnettet på den længere bane. Og vi opfordrer til, at Energistyrelsen har dette for øje ved senere revisioner af bekendtgørelsen. Desuden opfordrer vi til, at Energistyrelsen afventer Demand Response Network Code, som er under udarbejdelse i EU-regi, for at sikre en ensartet anvendelse af EU-retlige hensyn på tværs af medlemsstaterne.

Netvirksomheders oplysningsforpligtelser i forbindelse med nettilslutning

Better Energy bakker op om, at der vil blive fastsat regler ved bekendtgørelse, som implementerer elmarkedsdirektivets regler om netvirksomhedernes oplysningsforpligtelser. Better Energy bakker ligeledes op om, at reglerne vil komme til at gælde for alle netvirksomheder.

I Danmark er der i praksis en udbredt adgang til oplysninger om kapacitetsdata fra både netvirksomheder og Energinet. Dette er med til at gøre Danmark til et attraktivt marked for VE-developere, da disse oplysninger er helt afgørende for, at VE-developere kan placere anlæg hvor der er plads i nettet. Dette er både til fordel for nettet, idet anlæg placeres hensigtsmæssigt. Men det er også til stor fordel for VE-developere, der undgår at placere anlæg, hvor der ikke kan opnås nettilslutning inden for rimelig tid. Og de nye harmoniserede EU-regler om oplysningsforpligtelser vil være til stor fordel for udbygningen med vedvarende energi i EU.

Der er en meget nær sammenhæng med elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 3 og elmarkedsforordningens artikel 50 og 57 med følgende ordlyd:

1) 13)2) I artikel 50 indsættes følgende stykke:

- 3) »4a. Transmissionssystemoperatører offentliggør på en gennemsigtig måde klare oplysninger om den kapacitet, der er til rådighed for nye tilslutninger i deres driftsområder, med høj rumlig detaljeringsgrad og under overholdelse af offentlig sikkerhed og datafortrolighed, herunder den kapacitet, der er omfattet af anmodningen om tilslutning, og muligheden for fleksibel tilslutning i områder med kapacitetsbegrænsninger. Denne offentliggørelse skal omfatte oplysninger om kriterierne for beregning af disponibel kapacitet for nye tilslutninger. Transmissionssystemoperatører ajourfører disse oplysninger regelmæssigt og mindst en gang om måneden.
- 4) Transmissionssystemoperatører giver på en gennemsigtig måde systembrugere klare oplysninger om status for og behandling af deres anmodninger om tilslutning, herunder, hvis det er relevant, oplysninger om fleksible tilslutningsaftaler. De skal give disse oplysninger inden for tre måneder efter indgivelsen af anmodningen. Såfremt den anmodede tilslutning hverken er imødekommet eller permanent afvist, ajourfører transmissionssystemoperatører disse oplysninger regelmæssigt og mindst en gang i kvartalet.«

5) 14)6) I artikel 57 tilføjes følgende stykke:

- 7) »3. Distributions- og transmissionssystemoperatører samarbejder om på en konsekvent måde at offentliggøre sammenhængende oplysninger om den kapacitet, der er til rådighed for nye tilslutninger inden for deres respektive driftsområder, med en detaljeringsgrad, der er tilstrækkelig for udviklere af nye energiprojekter og andre potentielle netbrugere.«

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at bemyndigelsen ikke vil rumme, at der fastsættes forpligtelser for netvirksomhederne, der går videre end direktivbestemmelsen.

Better Energy foreslår, at bemærkningerne til den nye hjemmel formuleres tilstrækkelig åbent til, at Energistyrelsen kan fastsætte regler om, at de to regelsæt

efterleves på en ensartet måde af netvirksomheder og Energinet. Der bør som minimum være et nært samarbejde mellem Energinet og netvirksomhederne om opgaven.

Og som bruger af oplysningerne, vil Better Energy foreslå, at Energinet og netvirksomhederne samarbejder om at udvikle en fælles digital løsning, hvor oplysningerne kan hentes på ensartede vilkår og i et sammenhængende flow med brugerstyret adgang uanset om VE-projektet bliver anvist plads i DSO eller TSO-nettet.

Energinet og netvirksomhederne fortjener ros for, at kapacitetskortet allerede er udviklet i Danmark i et nært samarbejde mellem netvirksomheder og Energinet. Dette er et rigtig godt værktøj for netbrugerne. Better Energy opfordrer dog til, at kapacitetskortet bliver forbedret, så der bliver mulighed at se ledig kapacitet på teknologi-niveau. Der er flere områder på kapacitetskortet, hvor der fx er overskud af vindproduktion, men hvor der vil være plads til solproduktion i nettet eller omvendt. Dette bør beregnes og offentliggøres på kapacitetskortet, så nettet kan udnyttes bedst muligt.

Undtagelser til leveringspligten

Med lovforslaget foreslås det, at der fastsættes regler om undtagelser fra leveringspligten dels for energideling fra anlæg med en kapacitet på under 6 MW og dels for elaftaler på serielle målepunkter.

Better Energy bakker op om disse undtagelser til leveringspligten. Samtidig foreslår Better Energy, at Energistyrelsen fastsætter regler om undtagelse til leveringspligten for salg af elektricitet fra store VE-anlæg til nærliggende naboer som anbefalet af NEXT.

Det er Better Energys vurdering, at forbrugerne fortsat vil have samme gode beskyttelse mod høje priser med leveringspligten med disse undtagelser, idet der fortsat vil være adgang til et stort udbud af leveringspligtige produkter i alle områder af landet.

En undtagelse fra leveringspligten for store VE anlæg til nærliggende naboer efterspørges af kommuner og lokale medborgere i mange af de områder, hvor Better Energy ønsker at opstille VE anlæg. Og Better Energy har et stort ønske om at efterkomme dette ønske for at sikre en god proces for lokal inddragelse i VE-projekter.

Med venlig hilsen
Better Energy Danmark A/S

Ane-Katrine Zink Sørensen

Better Energy Denmark A/S
Gammel Kongevej 60, 14. sal
1850 Frederiksberg C
Danmark
CVR-nr. 44559625

+45 71 99 02 03
info@betterenergy.dk
www.betterenergy.com

København, den 23. august 2024

Høringssvar – høring over gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v. - ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven

BL har den 2. juli 2024 modtaget høring over gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v. - ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven.

Med de foreslåede lovændringer indføres mulighed for deling af overskudsenergi fra VE-anlæg, uden at der nødvendigvis skal dannes et energifællesskab. BL bakker overordnet op om forslaget, som øger boligforeningers muligheder for at dele egenproduceret VE-strøm på tværs af bygninger, dog pålagt tariffer og afgifter.

Reglerne om serielmåling gør det muligt for elkunder at have flere elleverandører indenfor samme forbrugssted. Dette kan særligt blive en fordel i boligafdelinger med ladestandere og varmepumper.

Det kan ikke umiddelbart læses ud af bestemmelsen, om den finder anvendelse, hvis en lejer ønsker egen elleverandør i en ejendom, hvor der er hoved-bi-målersystem. Dette kan med fordel præciseres i den kommende bekendtgørelse.

Venlig hilsen

Bent Madsen

København, 22-08-2024

Brintbranchens høringssvar

Høring over forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven (gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v)

Brintbranchen takker for muligheden for at afgive bemærkninger vedrørende ovenstående. Vi hilser forslaget velkommen, og har en enkel bemærkning.

Vdr. forslag til ny §25 i lov om elforsyning

Forslaget lægger op til, at ministeren kan fastsætte regler om de kollektive elforsyningsvirksomheders anvendelse af fleksible tilslutningsaftaler.

Afbrydelighedsaftaler, og den sikkerhed de giver til business cases, er afgørende for mange PtX projekter. Derudover muliggør de en bedre udnyttelse af det kollektive elnet, og dermed reducere behovet for netudbygning.

Vi mener, at den billigste infrastruktur er den, vi ikke bygger, både for elsystemet og for forbrugerne, ikke mindst PtX projekter. Vi ser derfor gerne, at afbrydelighedsprodukter udvikles yderligere i det danske elmarked, for at prissætte fleksibiliteten rigtigt. Specifikt, glæder vi os i Brintbranchen meget til, at den nuværende mulighed for begrænset netadgang for forbrug videreudvikles med en "stabelt" produkt, således at parterne i aftalen kan finde den rette balance ift. usikkerheden på hver side i de konkrete cases.

På linje med vores position om, at den billigste net er den, vi ikke bygger, og ifm. ministerens fremtidige regelfastsættelse på området, gør vi opmærksom på, at elmarkedsdirektivets artikel 6a under paragraf 1c tillader, at fleksible aftaler indgås på permanent basis. Vi håber derfor at lovforslagets bestemmelser også vil tillade det, da det ellers ville medføre afgørende forringelser for vilkårene for etablering af PtX-anlæg i Danmark.

Desuden vil vi gerne minde om, at fleksibilitet er mere end "bare" fleksible tilslutningsaftaler. Mere konkret mener vi, at fleksible tilslutningsaftaler eller afbrydelighedsprodukter servicerer et fleksibilitetsmarked for at undgå at videreudbygge nettet unødvendigt meget; imens fleksibilitetsprodukter (såsom geografisk- eller tidsdifferentierede tariffer) tjener et marked for en optimeret brug af det net, der bygges. Vi håber på at se denne logik i alle fremtidige regler om fleksible aftaler på elområdet.

Giver ovennævnte anledning til spørgsmål, står Brintbranchen naturligvis til rådighed for videre dialog.

Energistyrelsen
Att.: Jesper Gerdstrøm

Sendt pr. mail til ens@ens.dk og jge@ens.dk

Høringssvar til høring over forslag om ændring af lov om elforsyning – gennemførelse af elmarkedsdirektiv

Cerius A/S og Radius Elnet A/S har fået udkast til lov om ændring af elforsyningsloven (gennemførelse af elmarkedsdirektivet) i høring og takker for muligheden for at komme med kommentarer.

21. 08 2024

Nedenstående er kommentarer fra både Cerius og Radius (i det følgende Cerius-Radius).

Hovedkontor:
Hovedgaden 36
4520 Svinninge

Cerius-Radius bakker i øvrigt op om Green Power Danmarks høringssvar.

Overordnede kommentarer

Cerius-Radius kvitterer for lovforslaget, der primært søger at implementere ændringer i elmarkedsdirektivet, som er vedtaget i EU som følge af energikrisen i 2022.

Cerius-Radius vurderer, at implementeringen overordnet set er proportional og balanceret i forhold til ændringerne i eldirektivet. Der er dog hovedsagelig tale om bemyndigelse af ministeren til nærmere udmøntning af regler. En væsentlig del af implementeringen vil ske efterfølgende på bekendtgørelsesniveau.

Lovforslaget indeholder forskellige datoer for ikrafttrædelse, hvor punkterne om flere elaftaler under samme aftagenummer samt energideling skal være implementeret senest 17. juli 2026. Lovforslaget udstikker nogle rammer, som skal konkretiseres i dels bekendtgørelser samt markedsforskrifter, som kræver metodegodkendelser hos Forsyningstilsynet. Her skal der fastlægges væsentlige og komplekse detaljer, som skal indpasses og gøres konsistent i forhold til de gældende regler. Herefter skal der foretages en implementering hos aktører, og der skal ske tilpasning af Datahub og andre systemer. Cerius-Radius gør opmærksom på, at tidsplanen ser stram ud og vil opfordre til, at den genovervejes for at sikre en robust implementering.

Nedenfor er der givet bemærkninger til de enkelte dele i lovforslaget.

Energideling

Med eldirektivets artikel 15a forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at alle aktive kunder har en ret til at dele energi på ikke-diskriminerende vis og har adgang som understøtter delingen. Lovforslaget giver ministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler for energideling.

Cerius-Radius finder, at det kan være fornuftigt at dele energi virtuelt inden afregning med elmarkedet via en elleverandør. Det er imidlertid vigtigt at være opmærksom på, at der allerede i dag, via de nuværende kommercielle aktører, foretages en omfattende deling af energi mellem forbrugere og producenter, idet elsystemet kræver, at der i øjeblikket er balance mellem forbrug og produktion. Alle forbrugere og producenter er en del af det kollektive elsystem, og energi deles ikke kun via energifællesskaber. Hertil kommer, at elmarkedets kommercielle aktører allerede i dag har mulighed for

at tilbyde produkter, hvor flere aftagenumre går sammen, og den samlede bruttoudveksling på kvarters basis anvendes som grundlag for en kommerciel aftale.

Med lovforslaget forpligtes Energinet til at udvikle og administrere en platform, som skal gøre adgang til deling mere enkel, og som skal gøre den lettere at administrere. Cerius-Radius støtter forankringen under Energinet og Datahub, der allerede er det fælles dataudvekslingshub for energisektoren, og derfor bør være den mest effektive forankring.

Lovforslaget drager en række paralleller til reglerne for borgerenergi- og VE-fællesskaber, som også allerede i dag har mulighed for deling af energi. Samtidig peges på begrænsninger i reglerne for borgerenergi- og VE-fællesskaber, hvilket fremhæves som en del af motivationen for reglerne om energideling. Der er imidlertid tale om ordninger, som er ganske forskellige i deres egenskaber. F.eks. er der ingen begrænsninger på, hvilke aktive kunder der kan deltage i deling af energi og ingen betingelser om fysisk nærhed mellem forbrug og produktion, så længe det er samme prisområde. Det er vigtigt at skelne mellem de forskellige muligheder, som hverken er gensidigt afhængige eller udelukkende i forhold til hinanden.

På side 13 i lovforslaget nævnes, at husholdningsforbrugere, der deltager i energideling, er undtaget fra de forpligtelser, der pålægges elhandelsvirksomheder, og der er nævnt to specifikke kapacitetsgrænser. Leverandører har ingen særlig forpligtelser, som er knyttet til anlægskapaciteter. Det bør præciseres, hvad der menes, og hvilke forpligtelser der er tale om, hvis der indgår produktion med større kapaciteter.

Jf. ministeriets vurdering på side 16, kan anlæg omfattet af pristillæg indgå i energideling, men den delte energi kan ikke danne grundlag for pristillæg, og det synes uklart, hvad der menes hermed. Lovforslaget slår fast, at elafgifter og tariffer for brug af elnettet fortsat skal opkræves hos de delende parter ved brug af måling af udveksling med det kollektive elnet. I den forbindelse bør det præciseres, om dette også gælder kunder med årsbaseret nettoafregning (eller anden nettoafregning med afgiftsmæssig fordel), eller om disse kunder først skal træde ud af nettoafregningsordningen. I givet fald kan der være rammer for ind- og udtræden som påvirker muligheden for at dele energi. Hvis de nettoafregnede kunder kan bevare de afgiftsmæssige fordele selv om de deler energien med andre, bør dette nævnes eksplicit.

På side 18 øverst nævnes, at delingsplatformen skal håndtere direkte deling, og hvor parterne selv aftaler alle forhold vedrørende energidelingen. Dette synes meget ambitiøst, og med fordel bør delingsplatformen have nogle standardtilbud, som de delende parter kan vælge imellem. Dette kunne med fordel præciseres i lovforslaget og vil flugte med bl.a. elmarkedsdirektivets artikel 15 a, stk. 4, litra d (om sikring af aktive kunders rettigheder gennem frivillige standardkontrakter på rimelige og gennemsigtige vilkår).

Det er fornuftigt, at præambelbetragtningen, om at balanceansvaret for nettoforbrug/produktion forankres hos den kommercielle aktør, som indgår en aftale med en gruppe af aktive elkunder om deling, er videreført og gentaget i lovforslaget. Det er også fornuftigt, at det slås fast, at det er måledata fra netvirksomhedens fjernaflæste elmålere i udvekslingen til det kollektive elnet, der kan indgå i energidelingen. Cerius-Radius vil anbefale, at bekendtgørelsen også behandler situationen, hvor en deltager har seriel måling – jf. punktet om flere elaftaler under samme aftagenummer.

Cerius-Radius benytter ikke kvartersmåling hos kunder med mindre forbrug eller produktion, og for at indgå i energideling på kvartersbasis kræves ændring af måleretupet. Målerbekendtgørelsen håndterer disse forhold, og vi forventer ikke, at der introduceres andre rammer end dem, som fremgår af bekendtgørelsen for fjernaflæste elmålere. Energistyrelsen bedes bekræfte dette.

Lovforslaget muliggør, at forbrugs- og produktionskunder kan dele energi fra VE-anlæg. Dette må inkludere alle installationer med batterier eller andre muligheder for lagring af el. Der er ikke mulighed for skelnen og der findes i øvrigt ingen stamdata for batterianlæg.

Flere elaftaler under samme aftagenummer

Lovforslaget lægger op til, at én forbrugskunde kan have flere leverandører, men kun ét kundeforhold i forhold til netvirksomheden. Dette gøres muligt ved brug af serielle indbyggede målere, som f.eks. kan være indbygget i varmepumper eller ladestandere, hvor måleransvaret for den serielle måler placeres hos leverandøren.

Cerius-Radius er positive omkring forslaget og implementeringen af ændringen i eldirektivets artikel 4. Forslaget gør det muligt, at en kunde kan have flere leverandører, som udnytter eksisterende elmålere hos kunden, men kun ét samlet kundeforhold til netvirksomheden. Cerius-Radius kan oplyse, at netvirksomhederne, gennem en del år, har givet kunder mulighed for at benytte serielle målere, men efter en model, hvor netvirksomheden er måleransvarlig for den serielle måler, og hvor der er frit leverandør- og kundevalg på den serielle måler.

I netvirksomhedernes model kræves, ligesom i lovforslaget, at forbrugskunden accepterer, at der etableres en seriel måler, men herudover er der ingen krav. I lovforslaget bruges som begrundelse for implementering af seriel måling i lovgivningen, at netvirksomhederne i dag har et krav om, at deling af leveringsomfang kun kan ske med matrikelejerens accept, samt at deling af leveringsomfang kun kan ske, hvis forbrugsstedet har et leveringsomfang, som er større end 25 A. Ingen af disse vilkår er dog korrekte og må bero på en misforståelse. Dette bør ændres i lovforslagets bemærkninger. Vi henviser til Tilslutningsbestemmelserne pkt. 2.8.5. vedr. seriel måling og pkt. 3.4.1.6 vedr. deling af leveringsomfang. I elnetskabernes standard tilslutningsbestemmelser punkt 3.4.1.6 fremgår det, at matrikelejeren skal godkende, hvis der laves nye tilslutninger på matrikel, men dette er ikke relevant ved seriel måling, som kun er muligt, hvis en eksisterende tilslutning benyttes.

I lovforslagets punkt 3.2.1. nævnes, at en elkunde ikke har ret til at få tilknyttet flere elhandelsvirksomheder på den samme nettilslutning, hvilket sidestilles med at have flere aftagenumre under samme nettilslutning. Det nævnes efterfølgende, at netvirksomhederne kan etablere en ekstra måler, og at metoden hertil er at lave en separat tilslutning. Cerius-Radius gør opmærksom på, at disse fortolkninger af netvirksomhedernes regler ikke er korrekte. En tilslutning er at sidestille med en stikledning, og i en bebyggelse er det normalt at X kunder benytter samme stikledning, hvilket også er forudsætningen i bekendtgørelsen om interne elektricitetsforbindelser. Netvirksomhederne har med andre ord ingen regler, som begrænser antallet af kunder eller aftagenumre på én tilslutning. Der er valgfrihed i forhold til om en kunde vil have et eller flere aftagenumre.

Netvirksomheder har til gengæld regler for deling af leveringsomfang, og deling af leveringsomfang kan benyttes ved både seriel og parallel måling, og hvor leveringsomfanget på en stikledning eller installation nyttiggøres af flere kunder. Reglerne blev i sin tid indført for private forbrugere, så en privatkunde ikke skulle betale for ekstra leveringsomfang, hvis kunde og ladestander-operatør ønskede særskilt afregning af ladestanderens elforbrug. Kravet om 25 A eller mere blev indført, da netvirksomhedernes generelle vilkår kræver, at der skal betales for leveringsomfang pr. installation/tilslutning. Med reglen indførtes således en undtagelse for en sådan opkrævning. Desuden blev de 25 A defineret ud fra, hvad der teknisk var efterspørgsel på.

Til orientering kan nævnes, at netvirksomhederne er ved at indføre nye regler for deling af leveringsomfang, og forventningen er, at disse regler træder i kraft foråret 2025 efter Forsyningstilsynets godkendelse. De nye regler giver mulighed for, at leveringsomfang på en stikledning kan udnyttes kollektivt inden for rammerne af bekendtgørelse om interne elektricitetsforbindelser (altså det vil sige flere end blot fx en enkelt ladestanderoperatør), og kravet om 25 A eller mere fjernes. Nye kunder, som forsynes fra samme stikledning, skal have et fælles leveringsomfang, og det bliver muligt at lade et arbitrært antal kunder eller aftagenumre udnytte dette fælles leveringsomfang. Eksisterende kunder med individuelle leveringsomfang får mulighed for at overgå til et fælles leveringsomfang.

I lovforslagets pkt. 3.2.3 oplyses, at tilslutningspunktet identificerer punktet, som er omfattet af netvirksomhedernes pligt til at måle levering og aftag af elektricitet, og at dette punkt defineres ved et aftagenummer. Cerius-Radius gør opmærksom på, at et tilslutningspunkt typisk er i et kabelskab eller

netstation, og at der ikke er identitet med et aftagenummer, og at der kan være x antal målere og kundeforhold, som udnytter samme tilslutningspunkt (lejlighedskunder er f.eks. af denne kategori).

I lovforslagets pkt. 3.2.3.1 drøftes afslutningsvis nogle elafgiftsmæssige problemstillinger ved seriel måling, og Cerius-Radius ser frem til at høre konklusionerne fra disse overvejelser.

Serielle målere skal overholde samme kvalitetskrav, som netvirksomhedernes målere, hvilket er naturlige krav, som dels sikrer målernes kvalitet, dels at måleren ikke bliver en konkurrenceparameter.

Lovforslaget introducerer et lovgivnings-regelsæt om seriel måling for at muliggøre at kunder kan have flere leverandøraftaler. Cerius-Radius støtter formålet om flere leverandøraftaler i lovforslaget, men vi gør opmærksom på, at netvirksomhederne allerede i dag har et produkt om seriel måling, som dog har anden karakter og indhold, og derfor vil vi anbefale, at lovforslaget respekterer dette gældende regelsæt, og at der i stedet laves rammer og vilkår for operatørmålinger, dedikerede målinger eller alternativt flere leverandør-aftaler under samme aftagenummer.

Begrebet "seriel måling" benyttes ikke i direktivet, og derfor er der heller ikke behov for en særlig definition i elforsyningsloven for at tilgodese direktivets formål. Men hvis der lovgivningsmæssigt er behov for en særlig betegnelse for operatørmålinger bag netvirksomhedsmåleren, vil vi anbefale at man bruger begrebet operatørmålinger fremfor at benytte en betegnelse, som allerede eksisterer, men som har anden betydning og indhold. Ved at bruge begrebet "operatørmålinger" sikres, at der ikke sker begrebsforvirring hos aktører og kunder, mens det indholdsmæssige i lovforslaget kan bevares. Aht. læsbarheden i dette høringsnotat refererer vi dog i de specifikke kommentarer til "seriel måling".

Med den foreslåede ordning, kan én juridisk kunde have flere leverandører til samme aftagenummer. Cerius-Radius opfatter ordningen således, at den juridiske kunde også skal være den reelle forbruger på de serielle målere. Hvis denne fortolkning er korrekt, så muliggør lovforslaget ikke, at et boligselskab kan etablere kollektiv måling, og nyttiggøre lejernes bi-målere i elmarkedet, idet lejerne er de reelle slutforbrugere. Og lejerne har således fortsat ikke mulighed for at gøre brug af det frie elleverandørvalg via denne metode. Energistyrelsen bedes be- eller afkræfte denne opfattelse.

I afsnit 5 beskrives de økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, og det fremgår, at udviklingsomkostningerne ved seriel måling hos Energinet forventes at være 25-40 mio. kr. samt 4-6 mio. kr. i årlige omkostninger. Cerius-Radius kan oplyse, at netvirksomhederne også forventes at have øgede omkostninger til implementering samt drift, idet netvirksomhederne fremadrettet skal modtage måledata fra de serielle målere, samt afregne tariffer og elafgifter på baggrund af disse måledata. Netvirksomhederne skal derfor oprette en datastruktur i deres kundesystemer, som muliggør opdeling mellem forbrug og betalinger på den primære og serielle måler. Det er ikke umiddelbart muligt at skønne størrelsen af disse omkostninger. Hvis der ønskes et overslag over omkostningerne, opfordres Energistyrelsen til at kontakte branchen med henblik på en drøftelse og analyse.

Priskrise

Lovforslaget vil bemyndige ministeren til at fastsætte regler om regulerede priser.

For at sikre tillid til elmarkedet er Cerius-Radius principielt af den opfattelse, at statslige indgreb i fastsættelsen af prisen bør undgås eller begrænses i videst muligt omfang. Cerius-Radius er gennem indkøb af el til dækning af nettab en af Danmarks største elforbrugere. Indgreb vil være markedsforvridende og risikerer over tid at være fordyrende for elprisen og dermed til skade for elforbrugerne.

Ret til fastpriselicitetsleveringskontrakt

Lovforslaget bemyndiger ministeren til at fastsætte nærmere regler for hvordan større elhandelsvirksomheder skal forpligtes til at tilbyde fastpriskontrakter.

Cerius-Radius støtter principielt elkundernes frie valg og at der udbydes tilbud med forskellige egenskaber fra en bred vifte af leverandører, som kan matche kundernes forskellige præferencer og sikre konkurrence om priserne på produkterne. Det burde ikke være nødvendigt med regulering, som sikrer kunderne adgang til fastpriskontrakter, hvis disse efterspørges af elkunderne.

Lovforslaget kan med fordel præcisere, at forpligtelsen til at tilbyde en fastpriselektricitetskontrakt ikke omfatter den del af elregningen, der vedrører elnetselskabernes tariffer. Cerius-Radius er tværtimod af den opfattelse, at elleverandørerne burde forpligtes til at gennemfakturere netselskabernes tariffer, så prissignalet ift. belastningen af elnettet når frem til slutkunden.

Cerius-Radius vil desuden opfordre til, at der foretages en konsekvensrettelse i netvirksomhedsbekendtgørelsen, idet gældende bekendtgørelse kræver, at nettab skal indkøbes til spotpris, samt at kontrakten ikke må omfatte prissikringsprodukter. Netvirksomheder bør således have samme ret til at indgå fastprisaftaler, som øvrige kunder i elmarkedet.

Netvirksomheders oplysningsforpligtelser ifm. nettilslutning

Lovforslaget bemyndiger ministeren til at fastsætte nærmere regler om netvirksomheders oplysningsforpligtelser i tilslutningssager i henhold til kravene i eldirektivets artikel 31, stk. 3.

Nye tilslutninger samt forstærkninger og udbygninger i distributionsnettet er tidskrævende, og der er grund til at være varsom med at stille nye bebyrdende krav, som lægger beslag på ressourcer for netvirksomhederne uden sikkerhed for, at der produceres merværdi, som står mål med ressourceforbruget. Det skal i den forbindelse bemærkes, at netvirksomhederne oplever stor interesse om muligheden for at blive tilsluttet til nettet og forespørgsler på konkrete tilslutninger, men der efterspørges sjældent et samlet overblik eller viden om ledig kapacitet til nyt forbrug i elnettet. Kunderne er derimod optaget af, at de på en konkret lokation kan få oplyst forventet tilslutningstid og blive nettilsluttet inden for den forventede tid. En oversigt over ledig kapacitet for hurtigere tilslutning synes helt overordnet set ikke at være i høj efterspørgsel hos forbrugskunderne.

Cerius-Radius konstaterer med tilfredshed, at det i lovforslaget er bemærket, at bemyndigelsen begrænses til implementeringen af elmarkedsdirektivets direkte krav, og at der ikke lægges op til beføjelser, der går videre end direktivet. Det er fornuftigt. Oplysningsforpligtelser er bebyrdende for netselskaberne, og det er afgørende, at de forpligtelser netselskaberne pålægges, skaber reel værdi for elmarkedets aktører. Det kan synes som en nem løsning at pålægge yderligere krav til netselskaberne, og Cerius-Radius vil derfor gerne kvittere for fokus og den valgte afgrænsning i lovforslaget. For at sikre en smidig og effektiv proces har netselskaberne allerede en klar egeninteresse i at oplyse kunder om tilslutningsprocessen, og hvad kunderne kan forvente. Detaljeret regulering risikerer at have et skævt fokus og medføre unødigt tids- og ressourceforbrug til skade for netselskaberne og elkunderne.

Essensen af ændringen i artikel 31, stk. 3, i elmarkedsdirektivet er en tydeliggørelse af, at netvirksomhederne skal offentliggøre klare og gennemsigtige oplysninger om ledig kapacitet og mulighederne for fleksible nettilslutninger. Hertil kommer en forpligtelse om at give oplysninger om sagsbehandlingstiden af de konkrete nettilslutningssager. De konkrete oplysningspligter vil blive fastsat ved bekendtgørelser og afspejle kravene som beskrevet i artikel 31, stk. 3.

Cerius-Radius bifalder ministeriets vurdering af at lade alle netvirksomheder være omfattet af samme krav om sagsbehandlingen af tilslutningsansøgninger og hermed undlade at udnytte undtagelsesmulighederne. Undtagelser vil give en uheldig forskelsbehandling af kunderne i Danmark og en skævvridning af muligheden for at få indsigt og viden om tilgængelig kapacitet og hurtigere tilslutning af VE og elforbrug.

Det er fornuftigt med en ny bemyndigelse til ændringer i reglerne, så netvirksomheder kan kræve at modtage kommunikation om tilslutningssager digitalt.

Elnetselskaberne offentliggør allerede digitalt oplysninger for produktion om ledig kapacitet via "kapacitetskort for elnettet". Det er oplagt at se på en udvidelse af denne platform til også at omfatte forbrug. Men forbrug er teknisk mere kompliceret end produktion, produktion og det er derfor nødvendigt, at netvirksomhederne får tid til at udvikle en hensigtsmæssig metode. Det er desuden vigtigt, at netselskaberne får en høj grad af frihed til at udvikle en metode, der bedst muligt flugter med kundernes behov og efterspørgsel og som er proportional i forhold til ressourceforbruget.

Fleksible tilslutningsaftaler

Lovforslaget bemyndiger ministeren til at fastsætte nærmere regler om netselskaberne anvendelse af fleksible tilslutningsaftaler med henblik på at sikre gennemførelse af eldirektivets artikel 6 a.

Det konstateres i lovforslaget at begrebet "fleksible tilslutningsaftaler" ikke er defineret i dansk ret. Netselskaberne tilbyder imidlertid allerede tilslutning med permanent begrænset netadgang, som falder i den kategori og som er udviklet af netselskaberne og godkendt af Forsyningstilsynet i henhold til § 73 a, stk. 1 i elforsyningsloven. Der er god efterspørgsel efter produktet.

Netselskaberne arbejder desuden med *udvikling* af markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitetsydelse, jf. netvirksomhedsbekendtgørelsen § 33, stk. 2. Det er imidlertid kompliceret at udvikle og langt mere kompliceret at udbyde og administrere end aftaler med begrænset netadgang. Så længe der ikke foreligger en godkendt metode for markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitetsydelser vil tilslutning med begrænset netadgang være det eneste fleksibilitetsprodukt, der kan udbydes og skabe værdi. Når der er udviklet en metode, vil de to produkter kunne supplere hinanden. Cerius-Radius er således enig i, at markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitetsydelser (i henhold til eldirektivets bestemmelser i bl.a. artikel 32) ikke er til hinder for, at netvirksomheden kan anvende andre former for fleksible tilslutningsaftaler som f.eks. tilslutning med begrænset netadgang.

Det er i sidste ende Forsyningstilsynet, som skal godkende netselskabernes metoder, herunder tilslutning med begrænset netadgang. Der henvises i lovforslaget til forarbejder til tidligere ændringer i elforsyningsloven om netselskabers anvendelse af tilslutningsaftaler med begrænset netadgang og en markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitetsydelserne (§ 45 b), hvor forhold omkring godkendelse er omtalt. Cerius-Radius er ikke enig i, at der er et hierarki mellem de to instrumenter, afbrydelighedsaftaler på den ene side og en markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitetsydelser på den anden side. Det er to sidestillede metoder som netselskaberne skal søge at anvende omkostningseffektivt. Det kan sagtens tænkes, at det vil være situationsbestemt, hvilke af de to instrumenter, som er bedst egnet.

Den nye artikel 6 a pålægger medlemsstaterne at sikre, at Energinet og netselskaberne udbyder en mulighed for at indgå *midlertidige* fleksible tilslutningsaftaler i områder, hvor der er begrænset eller ingen netkapacitet til nye nettilslutninger. Målet er at sikre en mere effektiv udnyttelse af den eksisterende kapacitet og sikre kunderne adgang til nettet uden i øvrigt at forsinke nødvendige netforstærkninger. Der er tale om et nyt og meget specifikt fleksibelt tilslutningsprodukt, som netselskaberne skal forpligtes til at udbyde og som afviger fra det, der findes i dag, hvor produktet begrænset netadgang er permanent (dog de facto afgrænset til at der er ledig kapacitet) og tilbydes alle nye tilslutninger. Til gengæld minder produktet om den tilgang Cerius-Radius anvender allerede i dag med trinvis fuld nettilslutning.

Cerius-Radius er enig i, at det, for at sikre gennemførelse af direktivet, er nødvendigt med en ny bemyndigelse til ministeren til at fastsætte rammer for de kollektive elforsyningsvirksomheders anvendelse af fleksible tilslutningsaftaler. Cerius-Radius er enig i, at det er bedst, at det er klima-, energi- og forsyningsministeren, der får til opgave at fastsætte rammerne, og dermed lade netselskabernes udfylde rammerne, men lade godkendelse og tilsyn varetages af Forsyningstilsynet.

Cerius-Radius er desuden enig med ministeriet i, at udmøntningen af artikel 6 a bør give bred mulighed for anvendelse af fleksible tilslutningsaftaler, herunder permanente fleksible tilslutningsaftaler og således skal kunne rumme det eksisterende produkt med begrænset netadgang. Fokus for udmøntningen skal være på at sikre, at netselskaberne udbyder midlertidigt produkt i henhold til de

rammer, der er beskrevet i eldirektivets artikel 6 a. Udmøntningen skal ikke ændre på netselskabernes mulighed for at udvikle en metode for markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitetsydelser, ligesom produktet bør anvendes der, hvor det måtte være det mest omkostningseffektive værktøj. Cerius-Radius finder det i den forbindelse unødvendigt, hvis udmøntningen af bemyndigelsen vil indebære, at der bliver behov for en fornyet anmeldelse og godkendelse af det eksisterende og allerede godkendte produkt med begrænset netadgang. Det vil skabe unødigt usikkerhed om produktet. Ministeriet opfordres derfor til at sikre, at de nye rammer for fleksible tilslutningsaftaler ikke medfører behov for fornyede anmeldelser.

På side 52 i lovforslaget er følgende anført:

"For at kunne sikre konsistens mellem direktivets bestemmelser om rammer for fleksible tilslutningsaftaler på den ene side og en markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitetsydelser på den anden side, vurderer ministeriet, at bemyndigelsen bør fremtidssikres ved at give mulighed for på sigt at kunne sikre, at fleksible nettilslutningsaftaler udformes således, at de kan spille sammen med en markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitet. Formålet med sådanne regler vil være at sikre den rette balance, så grundlaget ikke udhules for hverken fleksible tilslutningsaftaler eller markedsbaserede løsninger"

Cerius-Radius har forståelse for overvejelsernes om fremtidssikring. Samtidig skal det påpeges, at en metode for markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitetsydelser fortsat ikke er på plads, og heller ikke kan forventes at være det i nær fremtid. Fokus bør derfor ligge på rammer og vilkår for de fleksible nettilslutningsaftaler og ministeriet opfordres til at være opmærksomme på dette i den efterfølgende udmøntning i bekendtgørelser.

På side 54 i lovforslaget er følgende anført:

"Det bemærkes herudover, at det forventes, at der med hjemmel i den gældende bemyndigelse i § 45 b, bl.a. vil blive fastsat, at Forsyningstilsynet, under inddragelse af oplysninger mv. fra de kollektive elforsyningsvirksomheder, vil skulle foretage løbende vurderinger af både omkostningseffektiviteten og risikoen for konkurrenceforvridninger, som omtalt i direktivets artikel 32, stk. 1, sidste punktum, angående potentialet for en markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitetsydelser."

Cerius-Radius har forståelse for, at der knytter sig en tilsynsopgave til området med netselskabernes anvendelse af fleksible tilslutningsaftaler. Cerius-Radius finder imidlertid ikke, at der er grundlag for at pålægge Forsyningstilsynet at foretage specifikke løbende vurderinger af omkostningseffektiviteten og risikoen for konkurrenceforvridninger gennem yderligere regler. De eksisterende regler med godkendelse samt de generelle tilsynsforpligtelser bør være tilstrækkelige og proportionale. Forsyningstilsynet bør selv have kompetencerne til at vurdere, hvor ressourcerne til deres tilsyn anvendes bedst muligt. Løbende vurderinger beskrevet i bekendtgørelser risikerer at medføre unødigt ressourceforbrug og i øvrigt så unødigt tvivl om de produkter og vilkår som kunderne tilbydes.

Afsluttende bemærkninger

Cerius-Radius står naturligvis til rådighed for en uddybning af ovenstående – og står desuden gerne til rådighed for et møde.

Venlig hilsen

Mads Paabøl Jensen

mapje@radiuselnet.dk

Energistyrelsen
Ens@ens.dk (cc jge@ens.dk)
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København

Dok. ansvarlig: KMA
Sekretær: SJA
Sagsnr: s2015-712
Doknr: d2024-29431-7.1
19-08-2024

Hørings svar til 'Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven (Gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v.)'

Energistyrelsen har sendt 'Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven (Gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v.)' i høring, og Dansk e-Mobilitet takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Dansk e-Mobilitet repræsenterer ladeoperatører og andre med kommerciel interesse i elbilens udbredelse. Vi vil i høringssvaret ikke skelne mellem elhandelsvirksomheder og ladeoperatører, da ladeoperatører ved succesfuld implementering i vid udstrækning bliver elhandelsvirksomheder, der sælger strøm til opladning af elbiler på det serielle målepunkt.

Høringssvaret er opdelt i en række generelle bemærkninger efterfulgt af en række muligheder for anvendelse af serielle målere ift. opladning af elbiler efterfulgt af en række opmærksomhedspunkter.

Generelle bemærkninger:

1. Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven har til hensigt at implementere elmarkedsdirektivet. Med direktivet fremmes markedsadgangen for bl.a. operatører af ladestandere til elbiler gennem retten til flere elaftaler under samme aftagenummer til gavn for forbrugerne. Overordnet, er det Dansk e-Mobilitets vurdering, at forslaget har potentialet til at være succesfuld i det henseende. Dette gøres konkret via, det der er kendt som den serielle målerløsning, som Dansk e-Mobilitet har advokeret for gennem flere år. Deraf vil vores fokus i dette høringssvar være på den del af lovforslaget, der omhandler seriel måling.
2. Dansk e-Mobilitet er overordnet positive for forslaget, der viderebringer mange af de gode oplæg vedrørende e-mobilitet, der blev bragt frem af Energistyrelsen ved indledende møder i foråret, som også vil medvirke til at løse en række udfordringer på hjemmelademarkedet. Med forslaget, bevæger vi os et skridt i den rigtige retning ift. lettere at

- kunne skifte ladeoperatør og derved øget konkurrence på markedet for hjemmeladning.
3. Forslaget giver samtidig flere ladeoperatører mulighed for at refundere elafgiften inkl. moms, hvad der ellers har været store udfordringer med siden en afgørelse fra Skatterådet i september 2022. Derved er det Dansk e-Mobilitets vurdering, at forslaget vil bidrage til mere konkurrence på hjemmelademarkedet til gavn for danske elbilister.
  4. Samtidig er det vores vurdering, at leveringen af strøm til serielle målepunkter, vil kunne skabe nye kommercielle produkter for ladeoperatørerne ved bl.a. bedre muligheder for at tilpasse produkter forbruget ved opladning af elbiler og samtidig tilbyde særskilte produkter til leasing- og firmabilister, hvor selve afregningen af forbrug på ladeboksen med nuværende situation ikke er mulig.
  5. Selvom vi i vid udstrækning er positive over for forslaget, er det vigtigt at understrege, at ansvarsområderne for ladeoperatører udvides betydeligt, og det er helt centralt, at der foregår en løbende dialog med lademarkedet for at sikre, at implementeringen af lovgivningen medvirker til at løse ovenstående problematikker og ikke ender i en løsning, der bliver for dyr at benytte i praksis.

Potentielle anvendelser for serielle målere:

Dansk e-Mobilitet velkommer forslaget, der har potentiale til at løse en række udfordringer på markedet for hjemmeopladning af elbiler. Nedenfor, har vi samlet en række potentielle anvendelser for brugen af serielle målere, der vil medvirke til dette.

6. Refusion af elafgift inkl. moms

Det har, som berørt ovenfor, siden en afgørelse i Skatterådet siden 2022 været et problem for mange ladeoperatører at refundere momsen for elafgiften, når deres kunder har skulle have elafgiften retur jf. SKM2022.449.SR. Ordningen har fungeret ved, at kunderne har betalt ind til sin elleverandør, hvorefter ladeoperatøren har søgt elafgiftsrefusion hos Skattestyrelsen for herefter at refundere elafgift inkl. moms. Dette er blevet gjort med udgangspunkt i en aflæsning af, hvor mange kWh, der er blevet brugt til opladning af elbilen og derved hvor meget elafgift, der skulle refunderes til kunden. Herfra betalte kunden sin elregning, mens ladeoperatøren, mod at stå med ansvaret for ladeboksen og korrekt måling, søgte refusion af elafgift hos elleverandøren for at udbetale til kunden

Med afgørelsen i 2022, blev det dog vurderet, at ladeoperatører jf. EU-ret ikke kunne have et konsekvent negativt momsregnskab, som den foregående model resulterede i, når de både refunderede elafgift og moms, uden at momsen blev betalt til dem i første omgang. Derfor har

flere ladeoperatører enten indgået i samarbejdsaftaler med elleverandører eller er blevet elleverandører selv, mens nogle er blevet tvunget til kun at refundere elafgift uden moms. Det har betydet, at staten har indkasseret moms på en afgift, de ikke får. Ordningen har gjort det svært for særligt nye, mindre og udenlandske aktører at gennemskue og træde ind på det danske hjemmelademarked.

Ordningen har altså fungeret ved en afgiftsgodtgørelse. Med en seriel måler vil det dog blive muligt at lave en opsætning, hvor strøm brugt til opladning af elbilen i stedet afgiftsfritages direkte på målepunktet, hvilket vil lette administrationen af ordningen betydeligt. For yderligere at styrke slutkundens tilskyndelse til et fleksibelt elforbrug foreslår Dansk e-Mobilitet, at den direkte afgiftsfritagelse forudsættes af, at der anvendes en intelligent ladeløsning, hvor ladeboksen styres af en tredjepart, som sikrer, at opladningen sker, når strømmen er billigst og grønnest.

7. Afregning af opladning ved firmabil med fri bil

Foruden momsproblematikken ved afgiftsfritagelsen, vil forslaget omkring serielle målere også gøre det betydeligt lettere for firmabilister med fri bil at afregne deres forbrug af opladning af elbilen, så arbejdsgiveren får mulighed for at refundere det rigtige beløb til sin medarbejder. På nuværende tidspunkt fungerer det ved, at ladeoperatøren rapporterer forbruget i kWh, men uden adgang til prisen for de specifikke timer, hvor bilen har været til opladning. Dermed er arbejdsgiveren nødsaget til at tilbagebetale et estimat til arbejdstageren med fri bil, da det ikke specifikt fremgår, hvilke kWh, der har været anvendt til opladning af bilen, da forbruget blot er betalt over elregningen. Det kan både have den betydning, at medarbejderen får betalt for lidt tilbage af sin arbejdsgiver, ift. hvad der er blevet brugt på opladning af elbilen, eller at medarbejderen får mere refunderet fra sin arbejdsgiver, end der er brugt på opladning af elbilen. Med den serielle måleløsning bliver det muligt for arbejdsgiver at refundere det korrekte beløb ift. hjemmeladningen.

8. Opsætning af serielle målepunkter frem for en ekstra tilslutning ved boligforeninger

Det vil yderligere give mulighed for direkte afregning af det serielle målepunkt for ladeaktører, der hovedsageligt beskæftiger sig i at levere samlede ladeløsninger til boligforeninger. Tidligere har det ofte været nødvendigt at betale for en ekstra tilslutning for at måle og afregne korrekt, når ladeaktøren har leveret den samlede løsning, og der skulle afregnes for forbruget.

Yderligere, bliver det ved succesfuld implementering muligt for beboere i boligforeninger med egen parkeringsplads selv at vælge hvilken elhandelsvirksomhed, de gerne vil benytte på ladepunktet, der er tilknyttet deres parkeringsplads. Beboerne kan benytte en fælles tilslutning til elnettet, men samtidig have hver sin ladeoperatør som afregner for elforbruget direkte ved beboeren på baggrund af målingen i ladeboksen.

Opmærksomhedspunkter

Til trods for mange både muligheder og løsninger ved dette lovforslag, som beskrevet ovenfor, er der også en række opmærksomhedspunkter ved indførelsen af serielle målere, og måden hvorpå det tænkes, at der skal drive elhandelsvirksomhed.

9. Øget ansvar hos elhandelsvirksomheder kan risikere højere kompleksitet og priser for forbrugeren

Selvom vi ser store potentialer for produktudvikling hos elhandelsvirksomhederne, særligt mhp. fritagelsen for leveringspligt, opstår der med indførelsen af serielle målere også en risiko for øget kompleksitet i markedet. Det er derfor væsentligt at påpege, at denne mulighed kræver en opsætning, som i høj grad ligner det, vi kender fra netvirksomhederne, hvilket kræver en markant omlægning hos ladeoperatørerne.

Samtidig foreligger en risiko for store investeringer i ny hardware for ladeoperatørerne, som nærmere berørt i afsnit 13. Det risikerer at føre til højere omkostninger og dermed højere priser for forbrugeren, hvilket potentielt kan gøre elprodukterne mindre attraktive. Vi tilskynder derfor, at man opsøger muligheder for at nedbringe omkostningerne ved den serielle målerløsning, som vi også kommer nærmere ind på i afsnit 13 og 14, hvis man ønsker at seriel måling skal udgøre et konkurrencedygtigt alternativ.

10. Klarhed over proces for nedlæggelse af et serielt målepunkt

For at netvirksomheden laver den korrekte afregning af elhandelsvirksomhed både på hovedmåler og de serielle målere, antages det, at netvirksomheden får adgang til det måledata, der lægges i Datahub'en. Det bør fremgå tydeligt, at målerdata er forretningskritisk og ikke deles mellem elhandelsvirksomhederne på hoved- og eller serielle målere. Det fremgår ikke hvorvidt, det vil være synligt for elhandelsvirksomheder at kunne tilgå, hvilke andre virksomheder, der leverer til de andre målepunkter på en given adresse.

Overordnet, er ladeoperatører ikke interesserede i at dele data, og det er essentielt, at der ikke flyder data mellem to elhandelsvirksomheder på samme aftagenummer. Samtidig rejses også en problematik ift.

lukning af en seriel måler. Jf. afsnit 3.2.3.1 er det beskrevet, at det er elhandelsvirksomheden, der er ansvarlig for at åbne og lukke serielle målepunkter. Her er det afgørende, at den overtagende elhandelsvirksomhed ikke får adgang til målerdata fra tidligere elhandelsvirksomhed, hvor forbrugsstrategi vil kunne aflæses. Er det ikke muligt, er det vigtigt, at en ny elhandelsvirksomhed, der overtager et målepunkt udelukkende vil kunne se målerdata på aggregeret niveau og derved ikke i detaljer vil kunne aflæse forbrugsstrategien fra tidligere elhandelsvirksomhed på det serielle målepunkt.

Samtidig bør der i lovteksten opsættes klare regler for, hvornår man må lukke et målepunkt, og derudover hvordan et serielt målepunkt lukkes, da det vil have betydning for restance-processen.

11. Solceller og hjemmeladning af elbil

I afsnit 3.2.3.1 (side 29) skrives, at egenproducenter udgør en udfordring for anvendelse af serielle målinger, da produktionen foregår bag aftagenummeret. Grundet de forskellige afgiftsforhold bag aftagenummeret, er det derfor vigtigt, at det kan tilgås, hvor den egenproducerede strøm er blevet anvendt. Det er positivt, at Energistyrelsen allerede har problematikken som et opmærksomhedspunkt. Vi vil gerne gøre opmærksom på, at dette ikke kun udgør en udfordring for seriel måling, men allerede nu gør, at elbilister ikke kan få afgiftsrefusion, hvis der er egenproduktion, da forbrugeren ikke skal afgiftsgodtgøres for egenproduceret strøm, der allerede er afgiftsfritaget. Det betyder, at forbrugeren ikke drager den fulde fordel af at tage et grønt valg om både at køre elektrisk og have fx solceller på taget.

Selvom etablering af produktionsmåling risikerer at øge kompleksiteten, ser Dansk e-Mobilitet derfor også en mulighed for bedre at kunne honorere de forbrugere, der tager de grønnest valg og både har egenproduktion og elbil.

12. Høj kompleksitet ved egenproduktion gælder også opladning af elbilen

I § 5 indsættes efter nr. 30, der bliver nr. 31, som nyt nummer: "31) Seriel måling: En måling fra en enhed, eller i forbindelse med en enhed, i installationen bag elkundens aftagenummer, der kan danne grundlag for en særskilt opgørelse af enhedens elforbrug til afregningsformål,"

Det er positivt, at man fra ENS' side allerede er opmærksom på kompleksiteten ved egenproduktion, men definitionen af serielle målere bør også tage højde for, at elbiler snart ikke kun vil være elforbrugende enheder, men samtidig vil kunne sende strøm tilbage til nettet, hvis der er behov ift. mindre belastning af elnettet eller til

husstanden, hvis elprisen er høj – i en bred samlet kategori kaldet V2X eller tovejsladning (bidirectional charging). Det betyder også, at strøm, der er blevet benyttet til opladning af elbil, vil kunne føres tilbage og potentielt benyttes i en varmepumpe med en anden elhandelsvirksomhed tilnyttet – her vil strømmen i så fald tælle med to gange. Denne udfordring bør adresseres.

Man skal yderligere være opmærksom på, at ladebokse/serielle målepunkter, der muliggør dette, samtidig vil have samme problematik, som er gældende for egenproduktion som fx solceller.

Hvis kompleksiteten i dette tiltag ikke skal gå ud over effektiviteten og mulighederne for den intelligente styring af strømforbrug i husstandene, bør definitionen og det videre arbejde tage udgangspunkt i, at elbiler gennem deres batteri samtidig vil kunne benyttes til egenproduktion, og en måling af hvor meget strøm, der går den anden vej, samt hvor det går hen, kan blive nødvendig for en effektiv implementering af den serielle målerløsning.

13. Tekniske krav til den serielle måler

I § 6, stk. 2 indsættes med lovforslaget følgende "Stk. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om seriel måling, herunder om ansvar for måledata og tekniske krav til enheder, der anvendes til seriel måling." Der lægges jf. afsnit 3.2 (side 27) som udgangspunkt op til, at de tekniske krav for det serielle målepunkt skal følge kravene for netvirksomhedsmålere. Dansk e-Mobilitet mener, at det kan risikere at blive unødvendigt og dyrt, hvis for mange, hvilket risikerer at udvande brugen af seriel måling.

Der måles allerede på nuværende tidspunkt på ladeboksene for at udbetale refusion af elafgift for den strøm, der er blevet brugt til opladning af elbilen. For at udnytte, at mange ladebokse allerede nu er opsat med mulighed for at registrere forbruget, bør det undersøges, hvorvidt de tekniske krav kan tage udgangspunkt i de krav, som Skattestyrelsen stiller ifm. refusion af elafgift ved opladning af elbil. Samtidig, er den serielle målerløsning på ladeområdet tidligere blevet testet i et pilotprojekt fra 2021 med bl.a. Energinet og en dansk ladeoperatør, hvor det blev fundet, at ladeoperatørens målinger var identiske med en normal afregningsmåler fra netselskabet på timebasis, ladeoperatøren kunne afrapportere i Datahub'en med tilstrækkelig datakvalitet, hvilket sikrede, at ladeboksen kunne anvendes til en seriel målerløsning, som beskrevet i lovforslaget.

Ved ovenstående løsning undgår man større omkostninger ved udskiftning af eksisterende hardware, og det er derfor vores klare anbefaling, at man går videre med denne løsning, der både er

godkendt til afregning i dag, er blevet påvist anvendelig til formålet og samtidig vil være væsentlig mindre omkostningstung for forbrugerne.

Under ingen omstændigheder, bør de tekniske krav for serielle målepunkter fremsat af ministeriet til opladning af elbiler gå videre, end hvad der tilskrives i europæisk regulering. Hertil kommer en snarlig revision af Measurement Instruments Directive (MID), hvor Europa-Kommissionens udspil ventes præsenteret i efteråret, hvor også ladeinfrastruktur vil være tænkt ind. For at sikre et stærkt marked for hjemmeladning, er det centralt, at der ikke fremsættes landespecifikke krav, der begrænser hvilke ladebokse, der kan anvendes i det danske marked.

14. Eksisterende løsning for hjemmeladning skal bibeholdes

Vi har, takket være ordningen om refusion af elafgift ved strøm brugt til opladning af elbil, sikret, at vi har en stor andel af intelligente ladere, hvor forbrugerne ikke kun har mulighed for refusion, men samtidig for at styre deres opladning alt efter om man som forbruger vil have den billigste strøm, den grønneste strøm eller noget helt tredje. Disse løsninger, som ladeoperatørerne har lavet har ikke kun hjulpet forbrugerne med at lade billigt, de har også afhjulpet presset på elnettet, hvor opladningen af elbilerne har haft mulighed for at slå til og fra. Det er derfor helt centralt, at muligheden for refusion af elafgift ikke kun er mulig under de potentielt øgede krav, der etableres for serielle målere. Men samtidig, at kravene, som Skattestyrelsen stiller ifm. elafgiftsrefusion fortsat vil kunne benyttes, så de mange tusinde intelligente hjemmeladere, der allerede er opsat, fortsat vil kunne anvendes til at søge elafgift.

Ved yderligere spørgsmål eller behov for uddybning til ovenstående, er ENS velkomne til at række ud.

Med venlig hilsen,
Kristian Sander Madsen
KMA@greenpowerdenmark.dk
+45 25291971

Energistyrelsen
Journal nr 2023-12235

Den 21. august 2024

Høringsvar til forslag til ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven (gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v.)

Dansk Erhverv takker ofr muligheden for at afgive høringssvar til dette udkast til lovforslag.

Dansk Erhverv støtter op om implementeringen af elmarkedsdirektivet, og bakker op om formålet om mere effektiv udnyttelse af fleksibiliteten i nettet, hurtigere nettilslutning af vedvarende energi og bedre markedsadgang for operatører af ladestandere og varmepumper.

Vi har en række mere konkrete bemærkninger:

Serielle målere og frit valg af elleverandør

Dansk Erhverv ser positivt på, at kunder kan have mere en én elleveringskontrakt, da det kan bidrage til konkurrence og specialiseringen i markedet i forhold til forskellige strømpunkter i husstanden, fx varmepumper og elbiler. Derudover vil det øge elkundernes kontrol over eget forbrug, hvilket kan bidrage til at øge fleksibiliteten i vores energiforbrug. Følgerne af lovgivningen bør dog monitoreres i forhold til om det skaber for meget kompleksitet for forbrugere og om der opstår udfordringer mellem selskabet med hovedmåler ansvar og ansvar for serielle målere.

Den foreslåede definition af serielle målere tager kun højde for elforbrug. Fra Dansk Erhvervs side mener vi, at definitionen bør fremtidssikres og inkludere elforsyning, så den er klar til V2X og tovejsopladning. Derudover bør de tekniske krav til serielle målere samtænkes med de krav, som Skattestyrelsen stiller i forbindelse med elafgiftsrefusionen, frem for de samme tekniske krav som netselskabernes målere, som kan risikere at øge kravene unødigt til ladestandere og skabe behov for udskiftning. Idet målerne er præcise nok til at udbetale refusion, må det forventes, at de kan levere den tilstrækkelige datakvalitet.

Det medfører dog uklarheder, som kan præciseres. Det gælder fx hvem, der afholder strømforbruget til standby og spildvarme til fx en ladeboks, da det ikke vil blive registreret af den serielle måler, hvis denne placeres inde i boksen, men kun gives den placeres før? Vi opfordrer derfor til tæt branchedialog i implementeringen af disse bestemmelser.

Obligatoriske fastprisaftaler

Dansk Erhverv er som udgangspunkt skeptisk over for indblanding i, hvilke prisprodukter et marked tilbyder sine kunder. I Danmark går tendensen i markedet mod fleksible kontrakter, og at

strømmen bruges, når der er billigst. Det er også mest omkostningseffektivt i forhold til elnettet. Når virksomheder pålægges at tilbyde et bestemt produkt, bør der være hensigtsmæssige vilkår for et sådant.

Dansk Erhverv gør opmærksom på, at der bør være en sammenhæng mellem fastpris periodens længde på minimum 12 måneder og kunden bindingsperiode på 6 måneder. Ellers pålægges leverandøren en stor risiko, hvilket vil medføre højere forbrugerpriser.

Det fremgår derudover, at leverandøren må ophæve aftalen på grund af manglende betaling. Det kan medføre spekulation for kunder, der med vilje ikke betaler sine regninger, når elprisen er meget lav og de ønsker sig ud af aftalen. Derfor bør der fortsat være mulighed for at opkræve eventuelle tab hos kunden.

Fleksibilitetsmarked og fleksible tilslutningsaftaler

Det er afgørende for udbygning af vedvarende energi og Power-to-X produktion i Danmark, at der er sikkerhed for afbrydelighedsprodukter, særligt begrænset netadgang, der tilbydes i dag. Det inkluderer også sikkerhed for at afbrydelighedsprodukterne ikke i løbet af aftalens levetid forhindres på grund af ændret regulering. De sparede omkostninger ved begrænset netadgang er en forudsætning for særligt PtX-projekters business case. Hvis investorer ikke kan have sikkerhed for, at den mulighed fortsætter i hele projektets levetid, og ikke ved hvad der kommer i stedet, skaber det for stor usikkerhed for at kunne investere og vil bremse PtX-udbygningen op i en tid, hvor virksomheder skal give tilsagn til Energinet om, hvor stor PtX-produktion de forventer for at kunne bygge infrastrukturen. Lokale markeder for fleksibilitet vil ikke kunne give investorer den samme sikkerhed for investeringsvilkårene for et PtX-projekt. Derfor er det afgørende, at lovforslaget ikke medfører, at permanente fleksible nettilslutningsaftaler kan afskaffes eller ændres. Det mener Dansk Erhverv bør præciseres i lovforslagets bemærkninger om fleksible tilslutningsaftaler. På side 52 fremgår, at *”bemyndigelsen bør fremtidssikres ved at give mulighed for på sigt at kunne sikre, at fleksible nettilslutningsaftaler udformes således, at de kan spille sammen med en markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitet”*. Det er vigtigt at præcisere, at denne fremtidssikring ikke sår tvivl om allerede eksisterende aftaler om begrænset netadgangs permanens. Det skaber usikkerhed om de permanente fleksible nettilslutningsaftalers fremtid, når der på s 86 står *” den foreslåede bemyndigelse vil ikke **som sådan** påvirke allerede indgåede aftaler med karakter af fleksible tilslutningsaftaler efter tidligere godkendte metoder”*. ”Som sådan” i sætningen bør slettet, og alternativt bør det udfoldes hvad det dækker over.

Det bemærkes derudover, at i de tilfælde hvor permanente fleksible nettilslutningsaftaler opsiges, vil det samtidigt betyde, at Energinet igen er forpligtet til n-1 til forbrugspunktet. Det betyder både, at nettet skal udbygges fuldt ud, hvilket går stik imod intentionen om kun at netudbygge, hvor det er mest nødvendigt, samtidigt med at det pålægger virksomhederne yderligere omkostninger.

Dansk Erhverv støtter op om et marked for fleksibilitetsydelser, som kan give et omkostningseffektivt elnet og elmarked i fremtiden. Sådant et marked findes dog ikke i dag eller i nærmeste fremtid, som også Energistyrelsens rapport om fremme af fleksibilitetsmarked lavet i samarbejde med branchen viser. I fraværet af et fleksibilitetsmarked bør man ikke øge risikoen for en gryende

PtX-produktion i Danmark. Elmarkedsdirektivets artikel 6a giver meget brede muligheder for at tilbyde afbrydelighedsprodukter i hele projektlevetiden og bør derfor ikke i sig selv give anledning til at ændre en ellers velfungerende ordning.

Lokale markeder risikerer at have så få deltagere i en bestemt geografi, at det ikke kan forventes at rive prisen nedad. Dansk Erhverv støtter indsatsen for at udvikle sådanne markeder gennem pilotprojekter, men opfordrer samtidigt til et forsigtighedsprincip, hvor der ikke foretages ændringer i en velfungerende ordning i dag af hensyn til et fremtidigt marked, der ikke kan erstatte produktet i dag, og hvor vi endnu ikke kender potentialet, før pilotprojekterne er gennemført, og ej heller ved, hvornår markedet er tilstrækkeligt til stede for at kunne erstatte ordningen.

Implementeringstid

I forhold til både serielle målere og obligatoriske fastprisaftaler er det vigtigt, at virksomheder får tid til at omstille sig til de nye krav, da det tager tid at udvikle nye prisprodukter, og kunne udskifte fx ladebokse løbende eller kunne sikre at fx eksisterende ladebokse lever op til de nye krav. Det gælder også en rimelig periode fra lov og bekendtgørelse er trådt i kraft til produktet skal være på hylderne, for at virksomheder kan udvikle og lancere produktet, efter retsgrundlaget er fuldt ud på plads.

Lovteknisk:

Der refereres til artikel 2, nr. 24 a. Der er tale om artikel 2 nr. 24c.

Med venlig hilsen

Malene Mortensen
Chefkonsulent

Danske Havnes høringsvar vedr. gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v. - ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven

12. august 2024

Danske Havne kvitterer for muligheden for at afgive bemærkninger til høringen vedr. gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v. - ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffelove.

Danske Havne har en særlig interesse for den del af lovforslaget, der beskriver en ny mulighed for at dele forbrugeres overskudsenergi fra et VE-anlæg, som de ikke selv forbruger. ”Det sker konkret via retten til flere elaftaler under samme aftagenummer, rammer for anvendelse af fleksible nettilslutningsaftaler og mulighed for energideling”.

- De danske erhvervshavne nævnes ikke eksplicit i lovforslaget, så Danske Havne opfordrer til, at det aktivt sikres, at disse nye muligheder også gælder for erhvervshavnene. Det bør sikres både i lovforslaget, og i de efterfølgende udmøntende bekendtgørelser.
- På flere erhvervshavne er/forventes der at opstå lokal mangel på elektricitet til at gennemføre en fuld grøn omstilling og det er vigtigt, at lovforslaget og de relaterede lovgivninger muliggør, at det bliver attraktivt at producere og dele så meget grøn elektricitet på havneområderne som muligt, inkl. solenergi. Dermed kan elnettet i det omkringliggende område aflastes, og erhvervshavnen kan bidrage til målet om en firdobling af VE-produktionen på land.
- Etablering af solcelleanlæg på egnede tagarealer i erhvervshavne og dryports påvirker ikke de begrænsede erhvervsarealer på havnene. Det bør dog være muligt også at opsætte solceller midlertidigt på de af havnens arealer, som fx skal ”sætte sig” i forbindelse med opfyld eller lign., og derfor ikke indgår som en del af den almindelige havnedrift.

Med venlig hilsen,

Camilla Rosenhagen

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
Att: Jesper Gerdstrøm

DANSKE
REGIONER

221-08-2024

EMN-2024-00970

1719516

Ors@regioner.dk

Høringsvar vedr. forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven (Gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v.).

Danske Regioner har modtaget Energistyrelsens høring fra 2. juli 2024 over "Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven (Gennemførelse af Elmarkedsdirektivet m.v.)". Lovforslaget har været sendt i høring hos regionerne. Danske Regioner har udarbejdet et samlet svar på baggrund af modtagne bemærkninger.

Lovforslagets primære formål er at gennemføre EU's Elmarkedsreform i Danmark, herunder rammerne for danske regioners adgang til at varetage egenproduktion af elektricitet, jf. lovforslagets pkt. 1. Her foreslås det bl.a. at supplere Elforsyningslovens §4 med et nyt stk. 8, der fastslår; "*at en region kan varetage egenproduktion af elektricitet, som efter §2 stk., 4 er undtaget fra kravet i lovens §4 stk. 6*".

Danske Regioner hilser denne præcisering i forslaget velkommen, men ser samtidig et behov for en række yderligere nuancer når det gælder rammerne for offentlige procesenergigtunge bygningers adgang til egenproduktion af elektricitet (baseret på solenergianlæg). Helt specifikt er det kravet om selskabsudskillelse ifm. egenproduktion af vedvarende energi, som indebærer en væsentlig administrativ byrde for offentlige bygninger, der har et så højt procesenergiforbrug, at al produceret strøm fra tagbaserede VE-anlæg vil kunne aftages lokalt på egen matrikel.

Elforsyningslovens § 4 stk. 6 fastslår, at "*Regioners egenproduktion af elektricitet skal udøves i selskaber med begrænset ansvar*" med mindre der er tale om anlæg, der opsættes i forbindelse med enten nybyggeri eller gennemrenoveringer, jf. bekendtgørelse nr. 1396 (af 23/06/2021) om undtagelse af visse kommunale og regionale solcelleanlæg fra kravet om selskabsmæssig udskillelse.

Kravet om selskabsudskillelse er ganske ressourcekrævende og udgør i dag en betydelig barriere for hospitaler, der ønsker at styrke forsyningssikkerhed ift. kritiske samfundsopgaver (leverance af sundhedsydelser) samt omstillingen til et mere bæredygtigt og klimavenligt energiforbrug i egne bygninger.

Regionale bygninger med højt procesenergiforbrug

Som bygningsejere har regionerne i dag ansvaret for over 5,4 mio. kvadratmeter, herunder hospitalerne, som varetager somatiske og psykiatriske funktioner døgnet rundt hele året.

Hospitalerne tegner sig for op mod 95 pct. af regionernes samlede energiforbrug. Der er tale om komplekse bygninger med en meget stor andel af procesenergi som anvendes til produktionsformål i form af scannere, billeddiagnostisk udstyr, øvrigt

DANSKE REGIONER
DAMPFÆRGEVEJ 22
2100 KØBENHAVN Ø
+45 35 29 81 00
REGIONER@REGIONER.DK
REGIONER.DK

medicoteknisk udstyr, sterilcentraler, dampvaskerier etc. Hospitalerne adskiller sig således fra mange øvrige typer offentlige bygninger, idet hospitalernes energiforbrug ligger stabilt højt hele døgnet og året rundt.

Hospitalerne har samtidig et stort ønske om at bidrage til den grønne omstilling, når det gælder bygningernes energiforbrug. Dét kan bl.a. ske ved at udbygge mulighederne for egenproduktion af elektricitet på nye, såvel som eksisterende bygninger. Egenproduktion af elektricitet på hospitaler vil bl.a. kunne ske via mindre tagbaserede solcelleanlæg.

Ambitionen og ønsket er, at en større andel af hospitalernes energiforbrug i fremtiden bygger på egenproduktion af elektricitet og dermed reducerer sundhedsvæsenets samlede klimabelastning, jf. målsætningerne i den fællesregionale strategi om Grønne Hospitaler (januar 2024), der bl.a. sigter på at halvere sundhedsvæsenets samlede klimabelastning inden 2035.

Danske Regioner skønner at op mod ca. 90 pct. af hospitalernes energiforbrug går til procesenergi. Netop på grund af hospitalernes meget store procesenergiforbrug, vil der være tale om en egenproduktion af elektricitet, som i langt overvejende grad vil kunne forbruges af hospitalet selv. Egenproduktion af vedvarende energi på hospitaler vil således også kunne aflaste elnettet, da en større andel af energien produceres på forbrugsstedet.

Kun i sjældne situationer vurderes der at kunne opstå behov for at sende overskydende produktion til elnettet. Belastningen af nettet fra lokal egenproduktion i regionernes eksisterende bygninger vil således være yderst begrænset.

Barriere for grøn omstilling af energiforbruget

Kravet om selskabsmæssig udskillelse er endvidere en barriere ift. EU's omarbejdede Bygningsdirektiv¹ som Danmark skal implementere inden maj 2026. Bygningsdirektivets artikel 10 vedr. "solenergi i bygninger" indeholder bl.a. et krav om, at der fra 2027 og frem etableres egnede solenergianlæg i eksisterende offentlige bygninger på helt ned til 250 kvm.

Den forestående implementering af Bygningsdirektivet i Danmark er derfor tilsvarende en god anledning til at justere og sikre forbedrede rammer for bl.a. regionernes adgang til egenproduktion af elektricitet, baseret på solenergianlæg.

Kravet om selskabsmæssig udskillelse er endvidere kontraproduktivt ift. Elforsyningslovens hovedsigte om at Danmarks elforsyning tilrettelægges og gennemføres i overensstemmelse med hensynet til klima, miljø, forsyningsikkerhed og samfundsøkonomi, jf. Elforsyningslovens §1 stk. 2, 3, 4 og 5.

Forbedrede vilkår for regional egenproduktion af elektricitet

Det er på den baggrund relevant at se på mulighederne for forbedrede vilkår, der fremadrettet giver hospitalerne styrkede rammer for at egenproduktion af elektricitet, baseres på solenergi og andre VE-kilder, navnlig ift. eksisterende bygninger.

---

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1275 af 24. april 2024) om bygningers energimæssige ydeevne (omarbejdning).

Elforsyningslovens §2 stk. 4 giver ministeren mulighed for at undtage offentlige bygninger med højt procesenergiforbrug fra reglerne om selskabsmæssig udskillelse. Danske Regioner opfordrer til, at denne mulighed tages langt mere i anvendelse som middel til at understøtte den grønne omstilling af regionernes energiforbrug. Netop i denne sammenhæng gør Danske Regioner opmærksom på, at lovforslaget konkret henviser til lovens §2 stk. 4 som *"indeholder en generel bemyndigelse til, at "klimaenergi- og forsyningsministeren kan bestemme, at mindre anlæg eller mindre omfattende aktiviteter, som er omfattet af loven, helt eller delvist skal undtages fra lovens bestemmelser"*.

Danske Regioner støtter på den baggrund, at der med lovforslaget sker en tydeliggørelse af rammerne for hospitalers adgang til egenproduktion af elektricitet. Samtidig opfordrer Danske Regioner til, at undtagelsesmulighederne fra kravet om selskabsudskillelse ifm. egenproduktion af elektricitet, fremadrettet udvides til også at gælde eksisterende procesenergitunge bygninger. Denne udvidelse kan ske via bemyndigelse fra ministeren, jf. §2 stk. 4 og vil i givet fald kunne understøtte styrket forsyningsikkerhed og grøn omstilling af energiforbruget på sundhedsområdet.

Med venlig hilsen

Ole Ravnholt Sørensen
Seniorkonsulent
Danske Regioner

Energistyrelsen
Att.: Jesper Gerdrøm
Sendt til ens@ens.dk med kopi til jge@ens.dk
ENS journal nr. 2023-12235

Fjernvarmens Hus
Merkurvej 7
DK-6000 Kolding
Tlf. +45 7630 8000
mail@danskfjernvarme.dk
www.danskfjernvarme.dk
cvr dk 55 83 10 17

Høringssvar til Forslag til Lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven (Gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v.)

21. august 2024
Side 1/2

Hovedproblemstilling

Energistyrelsen har fremsendt forslag til ændring af lov om elforsyning som del af implementering af regler i elmarkedsdirektivet ([Vedtagne tekster - Udformning af Unionens elektricitetsmarked: direktiv - Torsdag den 11. april 2024 \(europa.eu\)](#))

I elmarkedsdirektivet er der vedtaget en ny artikel 6a, der omhandler fleksible tilslutningsaftaler. Det er Dansk Fjernvarmes opfattelse, at artikel 6a i høj grad er målrettet transmissions- og distributionsoperatører, der ikke allerede tilbyder fleksible tilslutningsaftaler. Det fremgår af ordlyden i bemærkningen til artikel 6a, hvor det fremgår, at

(15) I områder, hvor elnettene har begrænset eller ingen netkapacitet, bør netbrugere, der anmoder om nettilslutning, kunne drage fordel af at indgå en ikkebindende, fleksibel tilslutningsaftale. Denne tilslutningsaftale ville f.eks. tage hensyn til energilagring eller begrænse den tid, hvor et produktionsanlæg kan indføre elektricitet til nettet, eller den kapacitet, der kan eksporteres, hvilket muliggør dets delvise tilslutning. Systemoperatører bør give mulighed for at indgå fleksible tilslutninger i sådanne områder.

Der er således først og fremmest tale om at give elnetbrugere en ret til og samtidig stille krav til netoperatørerne om at stille fleksible tilslutningsaftaler til rådighed. Formålet er at øge hastigheden på tilslutning af særligt VE elproduktion.

Dette formål bør også være fundamentet for implementeringen af artikel 6a i Elforsyningsloven.

I Danmark er der allerede mulighed for tilslutning med begrænset netadgang og både Energinet og netvirksomhederne udvikler løbende nye tilslutningsmuligheder. Der er mange fjernvarmeselskaber, der har benyttet sig af denne mulighed og tilsluttet særligt elkedler med begrænset netadgang. Det har gjort det muligt at tilslutte en stor mængde fleksibelt elforbrug, hurtigt, i det danske elnet. Dette har bidraget til en mere effektiv udnyttelse af strømproduktionen, leverer et stort bidrag til frekvensstabiliteten og udfaset

fossil varmeproduktion. Derfor er det også vigtigt, at de eksisterende aftaler om afbrydelighed ikke påvirkes af lovforslaget.

Side 2/2

Dansk Fjernvarme bemærker, at det i lovforslaget fremgår, at udvikling af fleksibilitetsmarkeder skal supplere de eksisterende muligheder for afbrydelige tilslutningsaftaler.

Samtidig, så står en lang række fjernvarmeværker overfor investeringer i varmepumper og elkedler. I den forbindelse er tilslutningsvilkår og mulighed for tilslutning med begrænset netadgang helt grundlæggende for forretningsplanen. Derfor er det meget vigtigt, at implementering af eventuelle ændringer i tilslutningsvilkår ikke modarbejder samfundsøkonomiske elektrificeringsløsninger. Det kan være indenfor fjernvarmen, men også andre sektorer og industri.

Dansk Fjernvarme bemærker, at der ikke er lavet samfundsøkonomiske analyser der viser, at der er et potentiale for fleksibilitetsmarkeder.

Udbygning af elnettet er en potentielt stor barriere for elektrificering af fjernvarmen, og der er allerede nu eksempler på fjernvarmeprojekter, der forsinkes eller ændres på grund af manglende mulighed for tilslutning til elnettet. Stabile rammevilkår, herunder tilslutningsmuligheder, er en vigtig del af elektrificering af fjernvarmen. Derfor er det vigtigt, at netoperatører og myndigheder fokuserer på en hurtig og effektiv udbygning af elnettet og at eventuelle nye tilslutningsmuligheder og fleksibilitetsmarkeder ses som et supplement til eksisterende tilslutningsmuligheder og eksisterende fleksibilitetsmarkeder.

Med venlig hilsen

Michael Schrøder, Chefkonsulent
Dansk Fjernvarme
mss@danskfjernvarme.dk
Tlf: +45 3090 2766

Fra: [Gent Grinvalds](#)
Til: [Jesper Gerdstrøm](#)
Cc: [Jacob Stahl Otte](#); [Michael Mücke Jensen](#); [Jeppe Hartmann](#)
Emne: VS: Høring over gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v. - ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven
Dato: 22. august 2024 14:23:17
Vedhæftede filer: [image001.png](#)
[image003.png](#)

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.

Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede dokumenter, som ikke er sikre, medmindre du stoler på afsenderen.

Kære Jesper Gerdstrøm,

Vi takker for muligheden for at afgive høringssvar vedrørende udkastet til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven. Efter at have gennemgået udkastet har vi følgende kommentarer og anbefalinger.

Bemærkninger

Det er vores vurdering, at Elmarkedsdirektivet og den danske implementering heraf vil have en række positive effekter for lademarkedet. Direktivets bestemmelser om serielle målinger, muligheden for flere elaftaler under samme aftagenummer, fleksible tilslutningsaftaler og etableringen af en central datahub vil øge fleksibiliteten, innovationen og konkurrence på markedet. Dette kan potentielt give forbrugerne flere valgmuligheder og skabe incitament for mere fleksibelt elforbrug.

Positive Effekter

1. Flere elaftaler: Vi støtter direktivets åbning for flere elaftaler (stk. 3.2) under samme aftagenummer, hvilket kan øge fleksibiliteten og fremmer konkurrence på elmarkedet, herunder for ladeoperatører.
2. Serielle målinger: Vi er enige i, at serielle målinger vil lette administrationen og styrke mulighederne for mere præcis afregning, hvilket er til gavn for både virksomheder og ladeoperatører.
  1. Vigtig at der arbejdes hurtigt for at sikre de tekniske krav og få dataindmeldelse på plads, så vi får pålidelige ladestandere/afregningsmåler der måler korrekt.
    1. Og vigtigt at der ikke pålægges yderligere netabonnement på bimåleren, da det vil fordyre løsningen som helhed.
3. Innovative opladningsløsninger: Det er positivt at direktivet giver mulighed for udvikling af nye forretningsmodeller, der vil optimere drift og vedligeholdelse af ladestandere og støtte ladeoperatører i at levere avancerede tjenester.

Anbefalinger

Fortsat Politisk fokus: Med implementering af loven, vil der stadig være udfordringer i lademarkedet, som også peget på i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens rapport, og som ikke adresseres i loven, det gælder eks. nogle former for bundling. Vi anbefaler derfor, at der fortsat er politisk fokus på at forbedre rammerne for lademarkedet til gavn for konkurrencen. For ladeoperatører er det afgørende, at der er klare og støttende rammer, som fremmer investeringer i ladeinfrastruktur.

Vi ser frem til at følge den videre udvikling af lovforslaget og bidrager gerne med yderligere input. Har I spørgsmål eller behov for uddybning, er I velkomne til at kontakte mig.

Med venlig hilsen

Gent Grinvalds

Chefkonsulent for e-mobilitet

T: +45 3345 6513

M: +45 4880 7404

www.drivkraftdanmark.dk

ENERGINET

Energinet
 Tonne Kjærsvej 65
 DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
 info@energinet.dk
 CVR-nr. 28 98 06 71

Dato:
 22. august 2024

Forfatter:
 HKS/SGL

NOTAT

ENERGINETS KOMMENTARER TIL HØRING OVER GENNEMFØRELSE AF ELMARKEDSDIREKTIVET M.V.

Indhold

1. Energidelning	2
1.1 Opsummerende afsnit for Energinets bemærkninger til afsnittet Energideling ..	2
2. Flere elaftaler under samme aftagenummer	2
2.1 Opsummerende afsnit for Energinets bemærkninger til afsnit flere elaftaler under samme aftagenummer	2
3. Fleksible nettilslutningsaftaler	3
3.1 Definition af fleksibilitetsaftaler m.v.	3
3.2 Midlertidige fleksibilitetsaftaler.....	3
3.3 Kriterier for beregning af disponibel kapacitet.....	4
3.4 Samspil imellem transmissions – og netvirksomheder ifm. nettilslutningsaftaler	5
3.5 Bindende eller ikke-bindende nettilslutningsaftaler	5
3.6 Fleksible nettilslutningsaftaler med tidsmæssige begrænsninger.....	6
3.7 Omkostningseffektivitet – kort- eller langsigtet	6
3.8 Omkostningseffektivitetsvurderinger og Forsyningstilsynets rolle	6
3.9 Overvejelser om likviditet i lokale markeder for fleksibilitet.....	8
3.10 Generelle principper for fleksible nettilslutningsaftaler	8
3.11 Vilkår uden tarifelementer – krav om metodegodkendelse.....	9
3.12 Certificeret effektreguleringssystem	11
3.13 Tabel med tektnære kommentarer – Fleksible tilslutningsaftaler	11
4. Diverse	16
4.1 Vedr. "Godkendelse af forsøg med tariffer"	16

Energinet takker for muligheden for at kommentere på lovforslaget til gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v.

Energinets overordnede kommentarer til de enkelte delafsnit følger herunder. Sidst i nogle afsnit er der indsat en tabel med præcise henvisninger og tekstnære kommentarer/forslag. Med mindre andet fremgår af sammenhængen, refererer alle henvisninger til pdf-filen "*Lovforslag om gennemførelse af elmarkedsdirektivet mv.pdf*"

1. Energideling

1.1 Opsummerende afsnit for Energinets bemærkninger til afsnittet Energideling

Energinet deler lovforslagets betragtninger om, at en ny platform til energideling bør etableres i tæt samspil med DataHub, så delingen af energi også afspejles i såvel engrosafregning som grundlaget for balanceafregning. Energinet ser implementeringsopgaven som værende todelt – dels en opgave med at opbygge og drifte en ny platform til energideling dels implementere ændringer i DataHub herunder markedsprocesser mod markedsaktørerne.

Energinet ser det muligt at implementere en ny platform til energideling i sammenhæng til DataHub, men anser det samtidig som en kompleks og tidskrævende opgave, idet det vil fordele betydelige ændringer i såvel beregninger, datastruktur og markedsprocesser. Ændringerne forventes at påvirke hele branchen. Energinet vurderer på denne baggrund, at en implementering af funktionel platform tidligst vil kunne være i brug 24 måneder efter bekendtgørelser og forskrifter er tydeligt beskrevet og udmøntet.

For at fremme hurtigst mulig værdiskabelse foreslås det, at idriftsætte løsningen trinvis med de endelige funktionaliteter for øje. Det er således Energinets anbefaling, at der tages afsæt i minimumsløsninger, der efterfølgende udbygges med den endelige funktionalitet.

2. Flere elaftaler under samme aftagenummer

2.1 Opsummerende afsnit for Energinets bemærkninger til afsnit flere elaftaler under samme aftagenummer

Det er Energinets opfattelse, at der er et potentiale for at skabe flere aktive kunder med digitale kommercielle markedsprodukter ved at muliggøre, at disse serielle målinger bliver markedsgjort på lige fod med de resterende målinger i DataHub.

Energinet ser det muligt at udvide funktionaliteten i DataHub til at håndtere og distribuere serielle målinger. Dette vil kræve ny systemudvikling og ændrede markedsprocesser, hvorfor implementeringen bør ske i samarbejde med markedsaktører samt i tæt dialog i udmøntningen af bekendtgørelser og forskrifter mellem Energinet og Energistyrelsen.

I forlængelse af ovenstående ser Energinet det betydningsfuldt, at serielle målinger ligeledes vil kunne anvendes til måling af produktion, som bemærkningerne til loven ligger op til.

Det bør endvidere overvejes, om det tjener markedet bedst, at elaftaler på serielle målepunkter udelukkende skal være indgået af disponent på det nettilsluttede målepunkt, da det for den serielle elleverandør kan være yderst vanskeligt at sikre.

I relation til kontrol af serielle målere mod målingen i det nettilsluttede målepunkt har Energinet ansvaret for at etablere en kontrol. Energinet anbefaler, at det alene er dette ansvar, som

fremgår af lovteksten, således Energinet i dialog med markedsaktører kan fastlægge model for eventuel korrektion.

Det er Energinets vurdering, at en ny platform for energideling samt flere elaftaler under samme aftagenummer er mulig at udvikle og gradvis implementere om end det kræver væsentlige forandringer i DataHub, herunder markedsprocesser. Energinet vurderer desuden, at økonomiske og tidsmæssige estimater for udvikling og implementering indebærer en betydelig usikkerhed.

3. Fleksible nettilslutningsaftaler

Overordnet set finder Energinet det meget positivt, at der lægges op til, at der skal være brede muligheder for anvendelse af fleksible nettilslutningsaftaler, herunder også fsva. permanente fleksible tilslutningsaftaler og uanset kapacitetsforholdene i det område, hvor der søges tilslutning.

Energinet finder det ligeledes positivt, at bemyndigelsen fremtidssikres ved at give mulighed for på sigt at kunne sikre, at fleksible nettilslutningsaftaler udformes således, at de kan spille sammen med markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitet. Dette stemmer godt overens med Energinets tilgang, hvor fleksible tilslutningsaftaler og markedsbaseret fleksibilitetsanskaffelse netop ikke er modsætninger til hinanden, men tværtimod er noget, der supplerer og komplementerer hinanden i et samspil, der nøje passer til de udfordringer, som Energinet har i forhold til henholdsvis klarhed ift. langsigtet netplanlægning med fokus på effektiv udnyttelse af elsystemet (systemets langsigtede effektivitet) og sikkerhed ift. drift med fokus på kortsigtede driftsmæssige forhold, hvor forsyningssikkerheden skal opretholdes med de lavest mulige marginalomkostninger.

I praksis har Energinet derfor allerede sikret, at der er et sådant hensigtsmæssigt samspil mellem Energinets fleksible nettilslutningsaftaler og Energinets markedsbaserede anskaffelse af fleksibilitet ift. håndtering af lokale flaskehalse.

3.1 Definition af fleksibilitetsaftaler m.v.

Energinet finder det positivt, at der indføres en ny bestemmelse i elforsyningsloven med definition af fleksible nettilslutningsaftaler samt at bestemmelsen omfatter transmissionsnettet såvel som distributionsnettet samt både indføddning og udtag. Det vil lette Energinets metodeudviklingsarbejde med netprodukter, at der fremover i både national lovgivning og EU-regulering er defineret begreber og rammer for fleksibilitetsaftaler.

3.2 Midlertidige fleksibilitetsaftaler

Energinet har ingen indvendinger imod, at ministeren får en bemyndigelse til at fastsætte regler for de kollektive elforsyningsvirksomheders anvendelse af fleksible tilslutningsaftaler med henblik på at sikre systembrugere mulighed for at indgå midlertidige fleksible tilslutningsaftaler; herunder at de kollektive elforsyningsvirksomheder i Danmark – i områder med begrænset eller manglende kapacitet til nye tilslutninger – forpligtes til at tilbyde nye systembrugere midlertidige fleksible tilslutningsaftaler, indtil nettene er udviklet.

Sådanne muligheder er i fuld overensstemmelse med Energinets arbejde med standardvilkår for tilslutning med midlertidigt begrænset netadgang. Energinet har i praksis – fsva. produktionsanlæg – indgået sådanne aftaler siden maj 2022, og dette er for nylig blevet udmøntet i et sæt standardvilkår for tilslutningsaftaler med midlertidigt begrænset netadgang for produktionsanlæg i transmissionsnettet.

Det kan bemærkes, at der – for *midlertidige* fleksibilitetsaftaler – er tale om *vilkår* og ikke *tarifmetoder*. Der er ingen reduktion af netgebyrer (tilslutningsbetaling eller løbende tarifiering) involveret i Energinets midlertidige fleksibilitetsaftaler, idet slutmålet er at etablere netforstærkninger, så systembrugeren får fuld netadgang for sit anlæg. Der er derfor udelukkende tale om tekniske vilkår og betingelser for at kunne blive tilsluttet det kollektive elforsyningssystem, inden nettet er udbygget i nødvendigt omfang til at give systembrugerne fuld netadgang for deres anlæg.

Idet der kun er tale om tekniske vilkår og betingelser i en nettilslutningsaftale, skal de kun anmeldes til Forsyningstilsynet men ikke godkendes, (se tillige afsnit 3.11). Ikke desto mindre er det en omstændelig og omfattende proces både at udvikle sådanne vilkår som generelle standardvilkår og også at udvikle og implementere en generel IT-understøttelse af sådanne midlertidige fleksible tilslutningsaftaler i Energinets driftssystemer.

Det virker overflødigt at skulle gennemgå en proces med udvikling af standardiserede vilkår, hvis der ikke er et reelt behov for det. Energinet vil derfor kun udvikle sådanne generelle vilkår, hvis der enten er et reelt behov for dette, eller hvis der er et juridisk krav om at gøre det. Behovet har været der fsva. produktionstilslutninger, og derfor har Energinet udviklet vilkårene og er i færd med at lave den IT-tekniske driftsmæssige implementering.

Energinet har også overvejet at lave et tilsvarende sæt standardvilkår for forbrugstilslutninger. I praksis har der dog ikke været et behov for det. Hvis behovet skulle opstå, er det forventningen, at det kan og vil blive håndteret på ad hoc-basis i de konkrete tilslutningssager, i fuld overensstemmelse med intentionerne i artikel 6a.

Energinet vil på den baggrund foreslå, at pligten til at tilbyde nye systembrugere midlertidige fleksible tilslutningsaftaler udformes, så det kun er en pligt at tilbyde det i overensstemmelse med artikel 6a. Men pligten bør udformes på en sådan måde, at det ikke samtidig er en pligt at skulle udvikle og implementere standardiserede løsninger med fuld IT-understøttelse i driften, medmindre der er et reelt behov for det, der retfærdiggør den betydelige indsats, der vil være forbundet med det. En minimumsimplementering kunne f.eks. være et krav om, at det skal være tydeligt kommunikeret fra net- og transmissionsvirksomheder, at midlertidige fleksible tilslutningsaftaler altid er en mulighed.

3.3 Kriterier for beregning af disponibel kapacitet

I fjerde afsnit på s. 48 omtales oplysninger om ledig kapacitet i elnettet, og at disse oplysninger skal omfatte kriterier for beregning af disponibel kapacitet. I femte afsnit på s. 48 omtales at *”der på grundlag af fastlagte kriterier sikres en overgang fra fleksible til faste tilslutningsaftaler, når nettet er udviklet”*.

Energinet vil gøre opmærksom på, at Energinet jf. systemansvarsbekendtgørelsen skal udarbejde kriterier for planlægning af eltransmissionsnettet, og at disse kriterier skal offentliggøres på Energinets hjemmeside. Oplysninger om ledig kapacitet beregnes på baggrund af disse kriterier. Anlæg, som er tilsluttet med midlertidigt begrænsede vilkår, vil overgå til fuld netadgang, når eltransmissionsnettet er udbygget i en sådan grad, at det igen opfylder kriterierne. Ifm. nettilslutning af et anlæg oplyses systembrugeren desuden om, hvilke konkrete netudbygninger netkunden skal afvente, før anlægget kan overgå til fuld netadgang. Systembrugeren vil overgå til fuld netadgang, når Energinet har gennemført nødvendige tiltag for nettilslutning, jf. kriterierne.

Energinet vil i den sammenhæng gøre opmærksom på, at de offentliggjorte kriterier ikke er investeringskriterier. Energinet udbygger eltransmissionsnettet, når det giver samfundsøkonomisk mening. Dette vil sige, at omkostninger til netudbygninger skal stå mål med det samfundsøkonomiske tab ved, at Energinet ikke kan forsyne et forbrugsanlæg eller aftage produktionen fra et produktionsanlæg. Et anlæg tilsluttet med fuld netadgang kan derfor godt opleve at blive begrænset i nogle få situationer, selvom systembrugeren ikke har indgået en fleksibel nettilslutningsaftale.

3.4 Samspil imellem transmissions- og netvirksomheder ifm. nettilslutningsaftaler

Energinet ser det som værende vigtigt, at der ved indgåelse af nettilslutningsaftaler tages højde for eventuelle begrænsninger i det samlede kollektive net.

Når systembrugere tilsluttes i netvirksomhedernes net, kan der – udover begrænsninger i netvirksomhedernes eget net – også være begrænsninger i det overliggende transmissionsnet og/eller i Energinets transformerkapacitet ned imod distributionsnettet. Nettilslutninger i distributionsnettet kan derfor give anledning til begrænsninger i transmissionsnettet. Energinet ser derfor et behov for, at der igangsættes en dialog omkring den generelle håndtering af tilslutninger i distributionsnettet, hvor der er begrænset netkapacitet i det bagvedliggende transmissionsnet. Dette skal ses i lyset af, at det alene er distributionsoperatørerne, der har viden om brugen af de lokale distributionsnet samt har muligheden for at indgå fleksible nettilslutningsaftaler med systembrugeren.

Den foreslåede bemyndigelse skal implementere elmarkedsdirektivets artikel 6a om fleksible tilslutningsaftaler. Energinet vil derfor foreslå, at denne problemstilling tages med i betragtning og kommer til at indgå i arbejdet med den førstkomende udmøntning af bemyndigelsen. Energinet foreslår derfor, at det skal indgå i det videre forløb med udarbejdelse af bekendtgørelsen

3.5 Bindende eller ikke-bindende nettilslutningsaftaler

Energinet har noteret sig, at der på side 49, 3. afsnit, citeres følgende fra præambelbetragtning 15:

"I områder, hvor elnettene har begrænset eller ingen netkapacitet, bør netbrugere, der anmoder om nettilslutning, kunne drage fordel af at indgå en ikke-bindende, fleksibel tilslutningsaftale."

Samt:

"... at tilslutningsaftaler gøres bindende, så snart nettene er klar ..."

Det undrer Energinet, hvad der menes med, at en fleksibel nettilslutningsaftale skulle være "ikke-bindende", og at nettilslutningsaftaler først skal være "bindende", når nettet er klar?

Når en systembruger indgår en nettilslutningsaftale med ønske om fuld netadgang et sted i nettet, hvor der ikke er tilstrækkelig kapacitet til at give det uden netudbygninger, vil der blive igangsat et netforstærkningsprojekt til at give systembrugeren fuld netadgang. Opstart af sådanne netudbygninger forudsætter, at der er indgået en bindende aftale.

Energinet vil på den baggrund anbefale, at det tydeliggøres, hvad der i denne sammenhæng menes med en "*ikke-bindende fleksibel tilslutningsaftale*".

3.6 Fleksible nettilslutningsaftaler med tidsmæssige begrænsninger

Energinet har noteret sig, at der på side 48, sidste afsnit, omtales nettilslutningsaftaler med "*tidsmæssige begrænsninger i løbet af året*", samt på side 49, 3. afsnit, "*begrænse den tid*" hvor et anlæg kan udveksle energi med nettet, "*hvilket muliggør dets delvise tilslutning*".

Hertil skal Energinet bemærke, at hvis der på forhånd skal fastlægges tidspunkter, hvor der *ikke* kan udveksles energi med nettet, eller alternativt anføre en grænse for, hvor lang tid der kan påføres begrænsninger, så indebærer det implicit en fastlæggelse af, at der så kan udveksles energi med nettet på andre tidspunkter og/eller en fastlæggelse af, i hvor lang tid der så vil kunne udveksles energi med nettet.

Dette er et grundlæggende konceptmæssigt problem, idet det i sig selv indebærer, at net- og transmissionsvirksomheder skal være sikre på, at der er tilstrækkelig kapacitet til rådighed på de pågældende tidspunkter/varigheder, som man stiller i udsigt. Dette vil afhænge af, at andre systembrugere ikke benytter deres udvekslingsrettigheder på disse tidspunkter, samt af om alle netanlæg er i drift eller ej. Det er derfor ikke noget, som net- og transmissionsvirksomheder uden videre vil kunne garantere, uden at det eventuelt kan medføre behov for netudbygninger.

Det kan stadigvæk betragtes som en fleksibel nettilslutningsaftale. Men da den kan medføre netudbygninger, bør det kun være noget, der kan tilbydes ifm. permanente fleksible nettilslutningsaftaler. Fsva. midlertidige fleksible nettilslutningsaftaler kan net- og transmissionsvirksomheder – uden garanti – derimod kun oplyse forventede niveauer af begrænsninger, indtil nettet er udbygget. Denne vurdering bygger på, at de midlertidige fleksible nettilslutningsaftaler netop er baseret på, at systembrugerens anlæg bliver tilsluttet med det aktuelt eksisterende net. Derfor kan der i sagens natur ikke garanteres en kapacitet, som det eksisterende net ikke har. Der kan kun oplyses statistiske vurderinger af, hvad der kan forventes.

3.7 Omkostningseffektivitet – kort- eller langsigtet

I afsnit 4 på side 51 er det anført, at der er flere værktøjer, der vil kunne bidrage til en omkostningseffektiv håndtering af de udfordringer, der er forbundet med drift og udbygning af et VE-drevet elektrificeret energisystem med store og små fleksible systembrugere.

Det er Energinets erfaring, at omkostningseffektivitet ofte *udelukkende* bliver vurderet ift. effektivitet på kort sigt ift. markedsbaseret anskaffelse af ydelser. Men idet elektrisk infrastruktur indebærer store investeringer med lang investeringshorisont og lang afskrivningsperiode, er det også væsentligt at vurdere energisystemets samlede effektivitet på længere sigt. Dette bør efter Energinets opfattelse også fremgå eksplicit af bemærkningerne.

Energinet har lavet tekstforslag, der kan præcisere dette; se de tektnære kommentarer vedr. afsnit 4 på s. 51 i tabellen i afsnit 3.13 nedenfor.

3.8 Omkostningseffektivitetsvurderinger og Forsyningstilsynets rolle

I andet afsnit på side 53, startende med "*Ministeriet bemærker afslutningsvis, at ...*" er det anført, at Forsyningstilsynet også fremadrettet bør foretage den omkostningseffektivitetsvurdering af anskaffelse af fleksibilitetsydelser, som følger af direktivets artikel 32.

Det er Energinets opfattelse, at disse vurderinger i praksis allerede udføres af net- og transmissionsvirksomhederne. Net- og transmissionsvirksomhederne har det ultimative ansvar for deres egen tekniske og økonomiske drift, og de vil derfor kun tilbyde permanente fleksible nettilslutningsaftaler, hvis det – samlet set – gavner virksomhedernes indtægtsrammeregulerede økonomi.

Idet permanent fleksible nettilslutningsaftaler samtidig er frivillige for systembrugerne, vil systembrugerne formodentlig kun tilvælge permanente fleksible nettilslutningsaftaler, hvis det samlet set er bedre for systembrugernes økonomi end ved almindelig fuld netadgang.

Omkostningseffektivitetsvurderingerne vil derved blive foretaget løbende af alle de involverede virksomheder med direkte økonomiske interesser (dvs. aktørerne "med hånden på kogepladen") i at opnå de økonomisk mest effektive løsninger.

Idet net- og transmissionsvirksomhederne desuden er indtægtsrammeregulerede, og idet net- og transmissionsvirksomhedernes tarifmetoder – herunder metoder for permanente fleksibilitetsaftaler med reducerede netgebyrer – samt metoder for anskaffelse af systemydelse skal anmeldes til og godkendes af Forsyningstilsynet, er der i forvejen alle de nødvendige kontroller og balanceringsmekanismer på plads til at sikre, at der vælges de mest omkostningseffektive løsninger samt at omkostningerne i sidste instans fordeles ud på systembrugerne i overensstemmelse med de lovfastsatte kriterier for tarifiering. Det vil derfor blot være en ekstra og unødvendig administrativ opgave for alle parter, hvis der skal laves yderligere formelle omkostningseffektivitetsvurderinger.

Det er derfor Energinets vurdering, at det samlet set vil være mest hensigtsmæssigt, hvis Forsyningstilsynet kun fører tilsyn med net- og transmissionsvirksomhedernes metoder for permanentet fleksibilitetsaftaler og laver vurderinger af omkostningseffektivitet ifm. godkendelse af sådanne anmeldte metoder.

Såfremt ministeriet alligevel ønsker, at Forsyningstilsynet skal have til opgave regelmæssigt at gennemføre særskilte omkostningseffektivitetsvurderinger for permanent fleksible nettilslutningsaftaler, vil Energinet kraftigt opfordre til, at Forsyningstilsynet skal forpligtes til at foretage sådanne vurderinger i tæt samarbejde med Energinet og netvirksomhederne/Green Power Denmark. En sådan systematisk inddragelse af net- og transmissionsvirksomheder vil kunne sikre, at omkostningseffektivitetsvurderingerne foregår på et kvalificeret grundlag, så alle relevante aspekter – ikke blot kortsigtet driftsoptimering af det til hver en tid aktuelle system, men også optimering af langsigtet netudvikling og ikke mindst under hensyntagen til hvad der i praksis er teknisk og driftsmæssigt muligt – kommer til at indgå i vurderingerne.

Uanset hvem der skal foretage vurderingerne, vil Energinet desuden opfordre til, at det præciseres eksplicit, at vurderingerne skal ske ift. den samlede langsigtede effektivitet af det samlede energisystem, og at man herunder også skal tage hensyn til systembrugernes ønsker og ikke mindst den betydning, som rammebetingelser med fleksible nettilslutningsaftaler vil have for investeringsklimaet. Herunder at *sikkerhed* for en reduceret tarif med *risiko* for begrænsninger rent økonomisk er mindre usikkert for systembrugerne i en investeringsbeslutning end en normal tarif med *mulighed* for indtægt fra fleksibilitet – og dermed også en *risiko* for, at de ikke får en forudsat indtægt. Dette er specielt vigtigt ift. de store, fleksible og ikke mindst meget prisfølsomme systembrugere, som forventes at blive centrale i den grønne omstilling. Så-

fremt deres forventede reaktioner ift. de økonomiske rammevilkår ikke medtages i en helheds-vurdering af den langsigtede omkostningseffektivitet, vil vurderingerne efter Energinets opfat-telse ikke skabe værdi.

3.9 Overvejelser om likviditet i lokale markeder for fleksibilitet

I afsnittet s. 51 nederst – s. 52 øverst er der overvejelser om betydningen af fleksibilitetsaftaler set ift. likviditet og konkurrence i lokale markeder for fleksibilitet.

Når man læser afsnittet, kan man som læser få et indtryk af, at der er tale om separate og ad-skilte markeder for fleksibilitet, afhængig af om der er tale om et eller flere lokale fleksibilitets-markeder eller fleksibilitetsmarkedet for hele budzonen. Dette er IKKE tilfældet.

Uanset om der ligger en sådan implicit antagelse bag beskrivelsen eller ej, kan indtrykket alene give et forkert grundlag for alle de følgende overvejelser i lovforslaget. Energinet vil derfor gerne præcisere det følgende.

- Indførslen af krav om geotags på bud i regulerkraftmarkedet betyder i praksis, at alle bud i regulerkraftmarkedet både er bud i fleksibilitetsmarkedet for hele budzonen og samtidig også er bud for alle de lokale markeder for fleksibilitet, som systembrugers anlæg er placeret i. Der er dermed ikke tale om, at der kan defineres en særskilt likvi-ditet i lokale markeder.
- Såfremt anlægget har en fleksibel nettilslutningsaftale og såfremt der er behov for at løse et problem med en lokal flaskehals, hvor begrænsning af forbrug eller produktion på anlægget kan medvirke til at afhjælpe flaskehalsen, vil Energinet kunne aktivere begrænsningen via fleksibilitetsaftalen i stedet for på basis af budet.

I vurderingerne af fleksibilitetsaftalers betydning for likviditet og konkurrence i lokale markeder for fleksibilitet forholder teksten sig endvidere kun til udbudssiden; altså systembrugers ud-bud af fleksibilitet. Permanente fleksibilitetsaftaler påvirker imidlertid både udbud og efter-spørgsel af fleksibilitet, og det er derfor ikke meningsfuldt at konkludere noget ved udeluk-kende at vurdere på udbudssiden.

Energinet har lavet tekstforslag, der kan præcisere dette; se de tre tekstnære kommentarer vedr. s. 52 i tabellen i afsnit 3.13 nedenfor.

3.10 Generelle principper for fleksible nettilslutningsaftaler

I andet, tredje og fjerde afsnit på side 54 beskrives de generelle principper, som forventes fast-sat ifm. førstkommande udmøntning af bemyndigelsen vedrørende indgåelse af midlertidige, hhv. permanente, fleksible nettilslutningsaftaler.

Energinet er selvfølgelig enig i, at de generelle principper bør omfatte "*frivillighed af aftalerne for netbrugere, gennemsigtighed, forudsigelighed (red: så vidt muligt) og ikke-diskrimination*".

Til gengæld er der nogle principper, som bør være betingede af, om der er tale om midlertidige eller permanente fleksible nettilslutningsaftaler.

- Princippet om "fortsat fokus på netudbygning" bør kun være et princip ifm. *midlerti-dige* fleksible nettilslutningsaftaler. Ved permanente fleksible tilslutningsaftaler er det derimod forventningen, at det ikke skal udløse netudbygninger. Lovbemærkningerne bør ikke kunne skabe tvivl omkring det.
- Det kan endvidere overvejes, om der – kun for *permanente* fleksible nettilslutningsaf-taler – bør tilføjes et princip om, at de fx skal være forbundet med reducerede netge-byrer (tilslutningsbetaling og/eller løbende tarif). Reducerede netgebyrer er jo det

økonomiske incitament, der skal gøre det relevant for en systembruger frivilligt at tilvælge en permanent fleksibel nettilslutningsaftale.

Energinet har lavet tekstforslag, der kan præcisere dette; se de tekstmære kommentarer vedr. s. 54 i tabellen i afsnit 3.13 nedenfor.

3.11 Vilkår uden tarifelementer – krav om metodegodkendelse

Energinet har udformet aftaler og vilkår om midlertidige fleksibilitetsaftaler fsva. produktion som rent tekniske vilkår og uden nogen indvirkning på netbetalingen; hverken på tilslutningsbetaling eller på de løbende indfødningsstariffer. Da der ikke er tarif-elementer forbundet med vilkårene, har Energinet – i gensidig forståelse med Forsyningstilsynet – kun anmeldt disse vilkår til Forsyningstilsynet, og uden at vilkårene er underlagt Forsyningstilsynets godkendelseskompetence.

Energinets eksisterende vilkår for midlertidig tilslutning for produktion er anmeldt til Forsyningstilsynet som et vilkår i en nettilslutningsaftale uden krav om forudgående godkendelse fra Forsyningstilsynet.

Det er alene tekniske krav fastsat iht. tilslutningsforordningerne, herunder RfG og DCC, der kræver forudgående godkendelse fra Forsyningstilsynet. Det gælder altså ikke tekniske krav iht. elforsyningslovens § 26, stk. 3.

Forud for Energinets anmeldelse af midlertidig tilslutning for produktion var Energinet i dialog med Forsyningstilsynet, hvorefter

Midlertidigt begrænset netadgang vil derfor være et vilkår i en indgået nettilslutningsaftale, hvor anlægsejer skal betale normal tarif.

Forsyningstilsynet tager på baggrund heraf Energinets vurdering af, at midlertidig begrænset netadgang ikke skal anmeldes til tilsynets godkendelse efter elforsyningslovens § 73 a til efterretning.

Elforsyningsloven

*§ 26. For at kunne blive **tilsluttet det kollektive elforsyningsnet** skal anlæg og installationer opfylde **fastsatte tekniske krav og standarder**.*

Stk. 2. For at få adgang til tilslutning til og benyttelse af det kollektive elforsyningsnet skal brugerne opfylde de krav, som er fastsat herfor, jf. stk. 3.

*Stk. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om de i stk. 1 og 2 nævnte forhold, herunder bestemme, at **visse tekniske standarder og krav for adgang til og benyttelse af det kollektive elforsyningsnet skal fastsættes af Energinet**. Ministeren kan endvidere bestemme, at en netvirksomhed kan fastsætte supplerende tekniske krav for adgang til tilslutning til virksomhedens elforsyningsnet, som er nødvendige for opretholdelsen af den tekniske kvalitet i elforsyningsnettet i netvirksomhedens netområde. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om netvirksomheders fastsættelse af sådanne krav.*

Stk. 4. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om proceduren for udarbejdelse og godkendelse af regler fastsat i henhold til stk. 3, herunder om Energinets tilsyn med overholdelse af forskrifterne.

Systemansvarsbekendtgørelsen

*§ 7. Energinet skal efter drøftelse med net- og transmissionsvirksomheder udarbejde **forskrifter for benyttelsen af det kollektive elforsyningsnet**, som er nødvendige for, at Energinet kan varetage sine opgaver. Forskrifterne skal indeholde følgende:*

- 1) *Tekniske forskrifter for tilslutning af elproduktionsanlæg til det kollektive elforsyningsnet.*
- 2) *Tekniske forskrifter for tilslutning af elforbrugsanlæg til transmissionsnettet.*
- 3) *Forskrifter for adgang til og benyttelse af det kollektive elforsyningsnet.*
- 4) *Forskrifter for aktørernes forpligtelser, som sætter Energinet i stand til at opretholde den tekniske kvalitet og balance inden for det sammenhængende elforsyningsnet m.v.*

Stk. 2. De forskrifter, som Energinet fastsætter i medfør af stk. 1, skal være objektive, ikkediskriminerende og tage rimelig hensyn til de enkelte kategorier af aktørernes tekniske formåen. Forskrifterne skal være offentligt tilgængelige i overensstemmelse med § 59. Historiske forskrifter skal på tilsvarende måde være offentligt tilgængelige. **Forskrifterne skal anmeldes til Forsyningstilsynet. Markedsforskrifter, jf. stk. 1, nr. 3 og 4, skal metodegodkendes af Forsyningstilsynet i overensstemmelse med § 73 a i lov om elforsyning. Tekniske forskrifter, jf. stk. 1, nr. 1 og 2, skal ikke metodegodkendes.**

Bemærkninger til L67¹

Det fremgår af § 26, stk. 2, i lov om elforsyning, at brugerne skal opfylde de fastsatte krav for at få adgang til tilslutning til og benyttelse af det kollektive elforsyningsnet. I medfør af § 26, stk. 3, kan klima-, energi-, og forsyningsministeren fastsætte nærmere regler herom, herunder kan ministeren bestemme, at visse tekniske standarder og krav for adgang til og benyttelse af det kollektive elforsyningsnet skal fastsættes af Energinet. Ministeren har udmøntet sin bemyndigelse i § 7, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 652 af 18. maj 2020 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionssystemet m.v. (systemansvarsbekendtgørelsen), hvorefter Energinet skal udarbejde forskellige forskrifter for benyttelsen af det kollektive elforsyningsnet.

[...]

Kravene bør være nødvendige for at sikre den tekniske kvalitet i netvirksomhedernes elforsyningsnet. De bør være gennemsigtige, objektive og ikkediskriminerende, jf. elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 6, og tage rimeligt hensyn til de enkelte kategorier af brugeres tekniske og økonomiske formåen. Herved tages udgangspunkt i, hvad der er gældende for Energinets fastsættelse af tekniske forskrifter [...] Endvidere bør kravene, der vil fremstå som betingelser vedrørende adgang til tilslutning og dermed adgang til anvendelse af netvirksomhedernes net, metodeanmeldes til Forsyningstilsynet i medfør af gældende § 73 a i lov om elforsyning. Herved gennemføres ligeledes kravene i elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 6.

Efter ministeriets vurdering tjener tekniske krav til anlæg, der tilsluttes en netvirksomheds net, hvor kravene holder sig inden for de oven for beskrevne rammer, sikringen af, at et givet anlæg ikke påfører nettet spændingsforurening eller påvirker sikkerheden i driften af nettet i øvrigt.

Der er dermed tale om krav til, hvordan et anlæg skal reagere på en given situation i nettet, og ikke krav til levering af en egentlig ydelse, der bør markedsgøres.

Et eksempel er et krav til et anlægs reaktion på en spændingsændring i nettet. Formålet hermed er at sikre, at anlægget ikke afkobler nettet i forbindelse med spændingsændringer og dermed forværrer situationen i nettet. **Kravet omhandler ikke en egentlig ydelse, som netvirksomheden efterspørger, men et handlemønster fra anlægget i forbindelse med spændingsændringer i nettet.**

I det omfang der måtte være tale om objektive og ikkediskriminerende, rimelige krav, der er nødvendige for at sikre den tekniske kvalitet i nettene, og som vil være metodegodkendt af

¹ [Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning \(Gennemførelse af elmarkedsdirektivet, ensretning af udløbsdatoer for netbevillinger m.v.\) \(retsinformation.dk\)](#)

Forsyningstilsynet i medfør af § 73 a, vil sikringen af tilstedeværelse af **kritiske egenskaber gennem tilslutningsbetingelserne således ikke være omfattet af et krav om markedsføring, dvs. et krav om markedsbaseret anskaffelse.**

Bemærkningerne til L67 er fra 2020 og er møntet på netvirksomhederne. Der foreligger altså allerede i dag en forskel ift. godkendelsespligten, hvor der i netvirksomhedsbekendtgørelsen² direkte er taget stilling til, at netvirksomhedernes tekniske krav *skal* godkendes, så er der i systemansvarsbekendtgørelsen direkte taget stilling til, at Energinets tekniske forskrifter *ikke* skal godkendes.

Derudover ser Energinet en betydelig risiko for forlængede sagsbehandlingstider, hvis Forsyningstilsynet skal godkende alle tekniske vilkår, som potentielt kan føre til uforholdsmæssigt lange ventetider på nettilslutninger, hvilket igen potentielt kan forsinke den grønne omstilling. Allerede på nuværende tidspunkt er der uforholdsmæssige lange sagsbehandlingstider på metodegodkendelser, hvilket kun vil blive forværret, hvis yderligere krav skal godkendes.

Energinet er ejet af ministeren og agerer på vegne af ministeren, hvorimod netvirksomhederne er private virksomheder. Derfor giver den divergerende regulering god mening og Energinet foreslår denne model bibeholdt.

3.12 Certificeret effektreguleringssystem

Det er en basal funktionel nødvendighed ifm. fleksibilitetsaftaler, at der er et effektreguleringssystem på anlæg, der er tilsluttet med fleksibilitetsaftaler. Der er derfor selvfølgelig inkluderet krav om dette i Energinets (og også i netvirksomhedernes) aftaler om begrænset netadgang, at der skal være sådanne effektreguleringssystemer. Det saglige behov er dermed allerede dækket af tekniske vilkår ifm. metoderne og nettilslutningsaftalerne.

Energinet ser derfor ikke noget behov for at opstille en formaliseret certifikationsproces. Det vil være mere hensigtsmæssigt og simpelt for alle berørte parter, hvis det er de involverede net- og transmissionsvirksomheder, som i stedet selv opstiller krav og kontrollerer og sikre at de er opfyldt.

Energinet vil på den baggrund foreslå, at der ikke oprettes særlige certificeringsorganer. Hvis der - af juridiske årsager ift. artikel 6a - er et formelt behov for at udpege et certificeringsorgan, så vil Energinet foreslå, at det så bliver den relevante systemoperatør/den relevante net- eller transmissionsvirksomhed, der tildeles denne rolle.

3.13 Tabel med tektnære kommentarer – Fleksible tilslutningsaftaler

Nedenstående tabel henviser til sidenumre i pdf-filen "Lovforslag om gennemførelse af elmarkedsdirektivet mv.pdf"

Side nr.	Specifik tekst	Kommentar/forslag til justering
<i>Afsnit 3.7: Fleksible tilslutningsaftaler (s. 46-55)</i>		
s. 48, 3. afsnit	" ... at den regulerende myndighed ... skal udarbejde en ramme med henblik på at transmissionsystemoperatører og distributionssystemoperatører giver muligheden for at indgå flek-	Lidt uklart formuleret, om det er en mulighed eller en pligt for TSO og DSO at tilbyde sådanne aftaler. Det er Energinets forståelse, at der er tale om en pligt til at tilbyde midlertidigt begrænset netadgang. Foreslået korrektion.

² Bekendtgørelse nr. 1655 af 4. december 2023 om varetagelse af netvirksomhedsaktiviteter

	sible tilslutningsaftaler i områder, hvor der er begrænset eller ingen netkapacitet til nye nettilslutninger ..."	"... at den regulerende myndighed ... skal udarbejde en ramme med henblik på at transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører ~~giver~~ skal tilbyde systembrugere muligheden for at indgå fleksible nettilslutningsaftaler i områder, hvor der er begrænset eller ingen netkapacitet til nye nettilslutninger..."
S. 49, sidste afsnit	"Energinet anvender aftaler med midlertidig begrænset adgang, hvor producenter tilsluttes, men kan afbrydes i perioden indtil nettet er fuld udbygget."	Energinet vilkår for midlertidigt begrænset netadgang for produktion indeholder også en mulighed for at begrænse produktionsanlæg på forhånd. Foreslået præcisering: "Energinet anvender aftaler med midlertidig begrænset adgang, hvor producenter tilsluttes, men ~~om nødvendigt kan begrænses på forhånd og/eller~~ afbrydes i perioden, indtil nettet er fuld udbygget."
s. 50, næstsidste afsnit	"Disse giver netoperatørerne mulighed for, i forbindelse med en mere effektiv udnyttelse af de eksisterende netkapaciteter, dvs. uden netudbygning, at håndtere eventuelle kapacitetsbegrænsninger som følge af denne øgede udnyttelse af nettet."	Teksten er for så vidt korrekt, men meget vanskelig at læse, og koblingen til fleksibilitet er ikke tydelig. Foreslået korrektion og tydeliggørelse. "Disse giver netoperatørerne mulighed for, ~~i forbindelse med at opnå~~ en mere effektiv udnyttelse af de eksisterende netkapaciteter, dvs. ~~mere energitransport i det samme net og~~ uden netudbygning, ~~samtidig med at netoperatørerne sikres mulighed for~~ at håndtere eventuelle kapacitetsbegrænsninger ~~i nettet~~ som følge af denne øgede udnyttelse af nettet ~~fra anlæg med fleksible nettilslutningsaftaler.~~ "
S. 51, øverst.	"Dertil kommer, at netbrugere, der i praksis får tilbudt permanente fleksible tilslutningsaftaler, får gavn af reducerede tariffer eller reducerede tilslutningsgebyrer, hvilket øger incitamentet til at investere i bl.a. VE-produktion eller grønne løsninger, såsom PtX, elkedler eller varmepumper."	Pga. formuleringen fremstår det, som om permanente fleksibilitetsaftaler er noget, der i praksis tilbydes nogle systembrugere – og dermed ikke nødvendigvis alle. Men det er noget, som alle systembrugere selv kan tilvælge. Desuden vedrører "i praksis" i sætningen formentlig den gavn, som disse systembrugere får. Foreslået korrektion. "Dertil kommer, at systembrugere, der ~~i praksis tilvælger får tilbudt~~ permanente fleksible nettilslutningsaftaler, ~~i praksis~~ får gavn af reducerede tariffer eller reducerede tilslutningsgebyrer, hvilket øger incitamentet til at investere i bl.a. VE-produktion eller grønne løsninger, såsom PtX, elkedler eller varmepumper."

S. 51, 2. afsnit	"Disse forhold taget i betragtning, finder ministeriet, at udvælgningen af artikel 6 a i udgangspunktet ... .. og uanset kapacitetsforholdene i det område, hvor der søges tilslutning."	Jf. forrige kommentar får systembrugere med permanent fleksible nettilslutningsaftaler i praksis gavn af reducerede netgebyrer (tariffer eller tilslutningsbidrag). Men der er ikke overvejelser ift. om der – ved permanente fleksibilitetsaftaler – skal være reducerede netgebyrer. Den reducerede netbetaling er – også jf. sidste delsætning i teksten i den foregående kommentar – det centrale incitament for systembrugerne til at tilvælge en permanent fleksibel nettilslutningsaftale. Så det kan overvejes, om der – uden at gå i detaljer om betalingselementer eller niveau af reduktion – evt. skal tilføjes noget om, at permanente fleksibilitetsaftaler skal indebære rimelige, reducerede netgebyrer.
S. 51, 3. afsnit.	"... hvis værktøjet som sådan er omkostningseffektivt og konkurrencepræget og dermed ikke fører til alvorlige markedsforvridninger eller øget overbelastning ..."	Formuleringen om " <i>eller øget overbelastning</i> " giver ikke mening i praksis. Det fremstår som om overbelastninger finder sted og at niveauet af overbelastninger vil blive forøget ud over et allerede eksisterende niveau af overbelastninger. Men det er en primær opgave i driften at undgå utilladelige overbelastninger. Der betales for specialregulering i nødvendigt omfang, og om nødvendigt laves der aflastninger. Et markedsbaseret værktøj vil dermed aldrig kunne forårsage en utilladelig overbelastning. Hvis værktøjet ikke er designet hensigtsmæssigt, kan det dog give anledning til store ekstraomkostninger i driften til at <i>undgå</i> overbelastninger. Energinet mener derfor, at sætningen bør omformuleres, så der i stedet fokuseres på, at værktøjet ikke må føre til uforholdsmæssigt store omkostninger til at undgå overbelastninger. F.eks. kan det i stedet formuleres " <i>... og dermed ikke fører til alvorlige markedsforvridninger eller uforholdsmæssigt store omkostninger til specialregulering ...</i> ". Alternativt kan de tre ord " <i>eller øget overbelastning</i> " blot slettes.
S. 51, 4. afsnit, 1. sætning	"En markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitet er for nuværende endnu ikke i videre omfang er afprøvet i Danmark."	Sproglig rettelse – dobbelt "er" i sætningen:

		"En markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitet er for nuværende endnu ikke i videre omfang ~~er~~ afprøvet i Danmark."
S. 51, 4. afsnit, 2. sætning	"Dette betyder dog ikke, at disse værktøjer ikke vil kunne udvikles og komme i brug i Danmark fremadrettet som et af flere værktøjer, der vil kunne bidrage til en omkostningseffektiv håndtering af de udfordringer, der er forbundet med drift og udbygning af et VE-drevet, elektrificeret energisystem med store og små fleksible netbrugere."	Se kommentarer i afsnit 3.7. "Dette betyder dog ikke, at disse værktøjer ikke vil kunne udvikles og komme i brug i Danmark fremadrettet som et af flere værktøjer, der vil kunne bidrage til en omkostningseffektiv håndtering både ift. kortsigtet driftsoptimering og ift. langsigtet netudbygning (dvs. systemets samlede effektivitet på længere sigt) af de udfordringer, der er forbundet med drift og udbygning af et VE-drevet, elektrificeret energisystem med store og små fleksible systembrugere."
S. 52, 1. afsnit, 1. sætning fortsat fra forrige side	"... at den begrænsning, som en netbruger accepterer i forbindelse med en fleksibel tilslutningsaftale i princippet også vil kunne tilvejebringes via netbrugerens udbud af sin fleksibilitet på et lokal fleksibilitetsmarked, hvis netbrugeren ikke havde en fleksibel tilslutningsaftale, men fuld adgang."	Beskrivelsen er – snævert set – korrekt. Men netop fordi beskrivelse er snæver, skaber den samtidig et indtryk af, at der er tale om en "alt-andet-lige"-situation, hvilket ikke er tilfældet. Systembrugerens eventuelle valg af fuld netadgang frem for en fleksibel nettilslutningsaftale ændrer også de rettigheder, som systembrugeren har til sin netadgang, og dermed også de krav, som netvirksomheden har til sin netdimensionering. Se også kommentarer i afsnit 3.9. Foreslået tilføjelse for at gøre dette tydeligere. "... at den begrænsning, som en systembruger accepterer i forbindelse med en fleksibel nettilslutningsaftale, i princippet også vil kunne tilvejebringes via systembrugerens udbud af sin fleksibilitet på et lokalt fleksibilitetsmarked, hvis systembrugeren ikke havde en fleksibel nettilslutningsaftale, men fuld adgang. Systembrugerens valg af fuld netadgang vil dog samtidig også øge kravene til netkapacitet, hvilket net- eller transmissionsvirksomheden som oftest vil vælge at håndtere ved netudbygning frem for ved indkøb af fleksibilitet. Derimod vil net- eller transmissionsvirksomheden ikke have behov for netudbygning, såfremt systembrugeren har tilvalgt en permanent fleksibel nettilslutningsaftale."

S. 52, 1. afsnit,	"Dermed skabes der mindre konkurrence på markedet."	<p>Samme problemstilling som i forrige kommentar om en underforstået alt-andet-lige-situation. Se også kommentarer i afsnit 3.9. Foreslået tilføjelse.</p> <p>"Dermed vil der være et mindre udbud af fleksibilitet i dette lokale marked, end der ville have været, hvis systembrugeren havde fuld adgang og samtidig bød sin fleksibilitet ind. Men da fuld netadgang også vil øge kravene til netkapacitet, og da net- eller transmissionsvirksomheden som hovedregel vil løse det ved at foretage netudbygninger, vil efterspørgslen efter fleksibilitet også være mindre. Det er derfor vanskeligt at vurdere, om der i de konkrete situationer skabes ~~der~~ mere eller mindre konkurrence på ~~det~~ lokale fleksibilitetsmarkedet."</p>
S. 52, 1. afsnit, sidste sætning	"Netbrugeren kan dog fortsat melde sin fleksibilitet ind på et lokal fleksibilitetsmarked for forøgelse af sin forbrug eller produktion."	<p>Det er snævert set korrekt, men fokuset <i>udelukkende</i> på de lokale markeder kan skabe et indtryk af, at systembrugeren kun har den beskrevne mulighed for at melde sin fleksibilitet ind for forøgelse ind på et lokalt marked - og at systembrugeren derudover ikke har andre muligheder. Det er efter Energinets opfattelse ikke et retvisende helhedsbillede. Desuden afspejler teksten en forståelse af, at der skulle være tale om <i>separate</i> lokale fleksibilitetsmarkeder, hvor det i praksis håndteres via ét samlet marked med Energinets anvendelse af geotags på regulerkraft (i øjeblikket på manuelle reserver, og automatiske reserver fra oktober 2024). Se også kommentarer i afsnit 3.9. Foreslået tilføjelse.</p> <p>"I praksis er der desuden ikke separate markeder for fleksibilitet. Alle bud i regulerkraftmarkedet skal lægges ind med et såkaldt "geotag". Når Energinet skal håndtere en lokal flaskehals, består de lokale markeder derfor af, at Energinet – ved sin udvælgelse af bud – frasorterer alle de bud, der ligger forkert ift. at kunne afhjælpe flaskehalsen. Set fra aktørernes side er der derfor tale om ét samlet fleksibilitetsmarked. Systembrugeren kan ~~dog~~ derfor fortsat melde sin fleksibilitet ind på et lokal fleksibilitetsmarked for forøgelse af ~~sin~~ sit forbrug eller sin produktion, samt melde sin fleksibilitet for både forøgelse og</p>

		reduktion af sit forbrug eller sin produktion ind på fleksibilitetsmarkedet i hele budzonen."
S. 54, 4. afsnit	"Herudover forventes der fastsat generelle principper, der vil skulle overholdes ifm. netoperatørernes anvendelse af fleksible tilslutningsaftaler, eksempelvis om fortsat fokus på netudbygning, frivillighed af aftalerne for netbrugere, gennemsigtighed, forudsigelighed og ikke-diskrimination."	Tekstforslag, jf. kommentarer i afsnit 3.10. "Herudover forventes der fastsat generelle principper, der vil skulle overholdes ifm. netoperatørernes anvendelse af fleksible nettilslutningsaftaler, eksempelvis om ~~fortsat fokus på netudbygning~~ , frivillighed af aftalerne for systembrugere, gennemsigtighed, forudsigelighed (så vidt muligt) og ikke-diskrimination. For midlertidige fleksible nettilslutningsaftaler bør der desuden skulle være fortsat fokus på netudbygning, mens der for permanente fleksible nettilslutningsaftaler bør være reducerede netgebyrer til at modsvare, at nettilslutningsaftalen er uden garanti for forsyning."

4. Diverse

4.1 Vedr. "Godkendelse af forsøg med tariffer"

På side 98-100 (Til nr. 18 [Godkendelse af forsøg med tariffer]) foreslås det i § 73 a, stk. 2, 1. pkt., at ændre "købergrupper" til "kategorier af netbrugere". Dette bør rettelig være "kategorier af systembrugere" som er defineret i art. 2, nr. 54 elmarkedsforordningen.

Det er en simpel konsekvensrettelse i forlængelse af en tilsvarende tidligere rettelse i § 73, stk. 1. Energinet har som sådan intet at udsætte på den foreslåede ændring.

Energinet vil dog gøre opmærksom på, at hensigten med bestemmelsen – som det fremgår af lovbemærkningerne – er at give Forsyningstilsynet en mulighed for at godkende tarifmetoder på forsøgsbasis.

Energinets erfaringer ift. pilotprojekter er, at det ikke er den præcise formulering af "købergrupper" vs. "kategorier af netbrugere/systembrugere" i § 73 a, stk. 2, der har udgjort et problem. Det er derimod de grundlæggende bestemmelser i EU-reguleringen dels ift. regler om ikke-diskrimination og dels ift. kriterier for at godkende tarifmetoder; idet der ikke er en undtagelsesmulighed eller bagatelgrænse i EU-reguleringen. Pilotprojekter for udvalgte kundegrupper er jo pr. definition en diskriminerende behandling.

Små pilotprojekter for begrænsede kundegrupper i begrænset tid udsættes således for præcis samme granskning og skal på alle måder fuldt leve op til samtlige kriterier som permanente tarifmetoder, der berører alle systembrugere og uden tidsbegrænsninger.

Så selv om den nationale regulering med § 73 a, stk. 2, giver et rum for pilotprojekter, så er det i praksis uden betydning, når EU-reguleringen ikke giver et tilsvarende handlerum, og når Forsyningstilsynet administrerer sådanne små pilotprojekter i overensstemmelse med ordlyden i elmarkedsforordningens artikel 18 .

Energinet sætter således pris på intentionen med ændringen, men kan ikke se, at det i praksis vil gøre nogen som helst forskel ift. at give mulighed for pilotprojekter vedr. tarifering. Hvis ændringen skal have en virkning set ift. Forsyningstilsynets sagsbehandling, skal det som minimum

fremgå tydeligt af bemærkningerne, at der er et grundlag for en "sagsbehandling light" eller lignende. (En mulig tilgang kunne være, at der – jf. officialprincippet – ikke er samme behov for at belyse en sag, der har begrænset varighed, berører få kunder og som har en negligibel økonomisk betydning for alle øvrige systembrugere, lige så grundigt som de egentlige tarifmetoder.)

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

22-08-2024

Dir. tlf.
+45 45 27 07 12

E-Mail
ido@fdm.dk

Sagsnr.
S24-7856

Ref: IDO/

Høring over forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven (Gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v.)

FDM fremsender hermed høringssvar til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven.

Indledningsvist vil FDM gøre opmærksom på, at FDM ikke er på høringslisten. FDM er Danmarks største forbruger- og interesseorganisation med 280.000 husstande som medlemmer og varetager bilisternes interesse. Selvom den største del af medlemsskaren udgøres af benzin- og dieselmalejere, er det netop den gruppe som skal skifte til elbiler. Derfor har det FDM's store interesse, hvordan gennemførelsen af Elmarkedsdirektivet, der har til formål at videreudvikle elmarkedet i lyset af energikrisen i 2022, og understøtte den grønne omstilling af samfundet frem mod klimaneutralitet, implementeres. Der er efterhånden ingen tvivl om, at den grønne omstilling i vidt omfang er afhængig af en omfattende elektrificering af det danske samfund. Og her spiller elbiler og opladning af elbiler en stor rolle. FDM bakker op om direktivets tankegang om, at markedsadgangen for f.eks. operatører af ladestander til elbiler fremmes, samt at der sker en mere effektiv anvendelse af fleksibilitet i elnettet. Dette sker netop konkret via retten til flere elaftaler under samme aftagenummer. I den henseende er direktivet en gave til det danske lademarked, men vil først få fuld effekt hvis direktivets tanker følges op ad en afgiftsomlægning, der kræver, at skattemyndighederne også kommer på banen.

Afgiftsrefusion

Danmark har nogle af Europas højeste afgifter på el, og derfor har det været og er fortsat vigtigt, at el, der bruges til opladning af elbiler, fritages mest muligt for afgift. Ikke mindst da de husholdninger, der skal stå for den videre udbredelse af elbiler, vil være mere prisfølsomme end de ressourcestærke husholdninger, der hidtil har købt elbiler.

Men den nuværende afgiftsrefusionsmodel hæmmer konkurrencen. Den nuværende ordning med lav afgift på el til nul- og lavemissionsbiler sker via en særordning, som med aftalen om grøn omstilling af vejtransporten i december 2020 blev forlænget til og med 2030. Ordningen virker i dag på den måde, at forbrugerne betaler afgiften til elselskabet og får den efterfølgende

Firskovvej 32
Postboks 500
2800 Kgs. Lyngby

Tlf. +45 70 13 30 40

CVR nr. 10 37 67 18

fdm@fdm.dk
www.fdm.dk

refunderet af ladeoperatøren (typisk delvist og minus moms), mod at ladeoperatøren står for service og driftsansvar på ladeboksen.

Ud over at være bøvlet og uigennemskueligt, giver den nuværende ordning forbrugerne øgede omkostninger, da forbrugeren betaler ladeoperatøren en månedlig ydelse for administration af refusionen og driftsansvar for ladeboksen - altså et fordyrende mellemlid. Derudover betyder netop driftsansvaret, at skift af ladeoperatør oftest er lig med et fysisk skift af den enkelte ladeboks, da ladeoperatører typisk ikke ønsker at overtage andre operatørs bokse. Det gør det ikke bare dyrt et skifte operatør men også besværligt. Den problemstilling havde Konkurrencerådet også fokus på i sin nylige analyse af lademarkedet.

Lademarkedets medicin er leveret af EU

EU lægger med nærværende direktiv op til, at markedet for opladning af elbiler bliver mere gennemskueligt. FDM ser gerne, at politikerne griber bolden og ændrer på refusionsafgiftsordningen, hvis reformen skal have effekt.

Med direktivet introduceres anerkendes ladeboksens indbyggede måler som selvstændigt målepunkt, og dermed kan forbrugere have mere end én elaftale på samme tid, og til dette formål have mere end ét måle- og afregningspunkt dækket af det enkelte tilslutningspunkt. Netop dette har potentiale til at gøre markedet for opladning af elbiler hjemme nemmere og mere gennemskueligt, noget som bl.a. FDM og Konkurrencerådet har efterspurgt. Det er dog nødvendigt at ændre afgiftsrefusionsordningen samtidig - en refusionsordning, der som nævnt ovenfor er med til at gøre lademarkedet til en jungle for forbrugerne. For med anerkendelsen af ladebokse i private hjem som selvstændige målepunkter, er vejen banet for, at afgiften på strøm gennem ladeboksen ikke betales up front og dermed heller ikke refunderes. En sådan ændring af markedet vil gøre det mere gennemskueligt, ligesom der følger mange fordele med, hvoraf de væsentligste bl.a. er:

- Det bliver nemmere at forstå markedet for forbrugeren, da forbrugeren ikke længere skal betale til elselskabet først og få noget helt eller delvist refunderet af ladeoperatøren, samt betale abonnement til begge led. Man afregner blot med sin ladeoperatør uden nogen form for refusion. Det vil også gøre det billigere for forbrugeren.
- Det bliver nemmere at skifte udbyder, da man fjerner sammenkoblingen mellem afgiftsrefusion og driftsansvar.
- En afgift, der ikke skal betales up front, vil desuden løse det nuværende stærkt ulogiske problem, at forbrugeren betaler moms af en afgift som refunderes, mens den betalte moms ikke refunderes.
- Firmabilister vil også kunne få særskilt kontrakt på deres elleverance til ladestanderen ved hjemmet, og dermed mindskes den administrative byrde for ladeoperatøren.
- Også solcelleejere vil få gavn med ændringen. I dag bliver de straffet, men med ændringen vil solcelleejere ikke betale afgift på strøm brugt til opladning af elbil, og dermed skal den heller ikke refunderes.

Det er værd at huske på, at særordningen med lav afgift til opladning af elbiler blev forlænget til 2030, og det betyder, at forslaget er finansieret alle-

Firskovvej 32
Postboks 500
2800 Kgs. Lyngby

Tlf. +45 70 13 30 40

CVR nr. 10 37 67 18

fdm@fdm.dk
www.fdm.dk

rede i den eksisterende aftale. Desuden oplyser Energinet, at det teknisk set vil være simpelt at implementere.

Det er en kæmpe løsningsmulighed omkring markedet for opladning af elbiler, som EU har serveret på et sølvfad til de danske politikere. Men hvis det hele skal lykkes, kræver det altså, at der ændres på afgiftsrefusionsordningen, så afgiften ikke betales up front og dermed heller ikke refunderes – og det er helt uden omkostning for statskassen.

Med venlig hilsen

Ilyas Dogru
Chefkonsulent

Firskovvej 32
Postboks 500
2800 Kgs. Lyngby

Tlf. +45 70 13 30 40

CVR nr. 10 37 67 18

fdm@fdm.dk
www.fdm.dk

Fra: [Mads Laurberg Pedersen](#)
Til: [Energistyrelsens officielle postkasse](#)
Cc: [Jesper Gerdstrøm](#)
Emne: Høring over forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven (Gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v.) (j.nr. 2023-12235)
Dato: 20. august 2024 15:45:51
Vedhæftede filer: [image001.png](#)

Forbrugerombudsmandens høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven (Gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v.)

Forbrugerombudsmanden skal hermed afgive høringssvar til ovenfornævnte lovforslag, idet Forbrugerombudsmanden henviser til Energistyrelsens journal nr. 2023-12235.

Efter Forbrugerombudsmandens opfattelse ville det være hensigtsmæssigt, at det af hensyn til klarhed om gældende ret også blev skrevet ind i de specielle bemærkninger til nr. 7 om ret til tidsbegrænsede fastpriselektricitetsleveringskontrakt – ligesom det fremgår af de almindelige bemærkninger i lovforslagets afsnit 3.4.1 på side 36 – at en elhandelsvirksomhed kun kan ændre kontraktbetingelserne i en elpriskontrakt, herunder prisen, til ugunst for elkunden, med et forudgående varsel herom, og at det skal fremgå af den aftale, der skal indgås mellem elhandelsvirksomheden og elkunden, under hvilke betingelser aftalen kan ændres.

Med venlig hilsen
Mads

Med venlig hilsen
På Forbrugerombudsmandens vegne

Mads Laurberg Pedersen

Specialkonsulent
Direkte +45 4171 5220
E-mail mape@forbrugerombudsmanden.dk

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
Tlf. +45 4171 5151

Se vores [tilgængelighedserklæring](#)
og [privatlivspolitik](#) for forbrugerombudsmanden.dk

Hørings svar - over forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven (Gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v.).

Forbrugerrådet Tænk har modtaget høring over forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven (Gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v.). Vi takker for muligheden for at afgive bemærkninger. Da dele af implementeringen af elmarkedsdirektivet efterfølgende fastlægges i bekendtgørelser, tager vi forbehold for at komme med yderligere bemærkninger i den forbindelse.

Elektricitet er lige så basalt som vand i hanen, og derfor er det afgørende med god forbrugerbeskyttelse på elområdet. Med energikrisen har vi set et stort eksternt chok på det europæiske elmarked, blandt andet grundet de højere gaspriser. De højere priser har derfor haft en alvorlig indvirkning på de europæiske forbrugere.

Sammenfatning af vores bemærkninger

- Seriel måling skal kunne komme forbrugerne til gode og muliggøre et mere fleksibelt elforbrug
- Energipolitik og socialpolitik skal holdes adskilt – også i tilfælde af en priskrise
- Ret til fastpriselicitetsleveringskontrakt på rimelige vilkår
- Forståelige og tilstrækkelige informationer forud for aftaleindgåelse om levering af el
- Indfør en bevillingsordning til at oprette og drive elhandelsselskaber

Vores bemærkninger uddybes i det følgende.

Serial måling skal kunne komme forbrugerne til gode og muliggøre et mere fleksibelt elforbrug

Forbrugerrådet Tænk støtter, at de teknologiske fremskridt inden for måler teknologi skal kunne komme forbrugerne til gode og gøre dem i stand til at have et mere fleksibelt elforbrug. Det gælder fx, hvis forbrugerne ønsker at have forskellige el-leverandører på samme tid via seriel måling som beskrevet i lovforslaget. Dette muliggør, at udvalgte dele af elforbruget, fx varmepumper og elbiler, der har et højt elforbrug, men som automatisk kan reagere på variable prissignaler på elmarkedet, kan anvende en bimåler, mens forbrugerens øvrige forbrug sker via en hovedmåler. Det gør forbrugerne i stand til at have mere indflydelse og kontrol over deres elforbrug og regning, samtidig med at elsystemet bliver yderligere fleksibelt til at klare udsving i udbud og efterspørgsel på el.

Vi mener, at det i denne sammenhæng er yderst vigtigt, at virksomheden på det serielle målepunkt ligeledes vil skulle efterleve de samme forbrugerbeskyttende regler i relation til elkunden, som en elhandelsvirksomhed på aftagenummeret.

Vi noterer os, at det foreslås, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om seriel måling, herunder om ansvar for måledata og tekniske krav til enheder, der kan indgå i seriel måling. Vi ser frem til at blive inddraget i den forbindelse.

Energipolitik og socialpolitik skal holdes adskilt – også i tilfælde af en priskrise

Det fremgår af forslaget, at i en krisesituation med meget stigende elpriser, vil Kommissionen give medlemsstaterne mulighed for fx at regulere eller subsidiere forbrugernes elpriser, som flere medlemsstater har gjort under energikrisen. Forbrugerrådet Tænk mener, at energipolitik og socialpolitik skal holdes adskilt, og medlemsstaterne ikke skal blande sig i prisdannelsen på el. Energi- og inflationskrisen har dog ramt de økonomisk udsatte forbrugere uforholdsmæssigt hårdt. Forbrugerrådet Tænk mener derfor, at Folketinget løbende skal have fokus på de forbrugere, der ikke kan være fleksible i deres elforbrug og udnytte prisudsvingene i energipriserne. Eventuelle kompensationsordninger skal adskilles fra energipolitikken, og de bør være midlertidige og begrænses til de mest udsatte og trængende forbrugere.

Vi noterer os, at det foreslås, at klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om regulerede priser. Vi ser frem til at blive inddraget i den forbindelse.

Ret til fastpriselektricitetsleveringskontrakt på rimelige vilkår

Forbrugerrådet Tænk støtter, at der med forslaget indføres krav om, at forbrugerne altid har adgang til en fastprisaftale baseret på markedsvilkår på el med en varighed på mindst et år. For os er det centrale valgfriheden for forbrugerne. For mange forbrugere vil en variabel elaftale være fordelagtig, hvis de kan tilpasse deres elforbrug, mens andre forbrugere vil foretrække en fastprisaftale. Hvis forbrugeren indgår en fastprisaftale på et år, er det centralt, at der indføres tilstrækkelig forbrugerbeskyttelse, og det er i vores øjne vigtigt, at forbrugerne ikke ender med nogle dårlige aftaler, som er meget dyre at komme ud af.

Vi noterer os, at det foreslås, at klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndiges til at fastsætte regler, der forpligter elhandelsvirksomheder til at udbyde kontrakter til levering af elektricitet til fast pris. Vi ser frem til at blive inddraget i den forbindelse.

Forståelige og tilstrækkelige informationer forud for aftaleindgåelse om levering af el

Det fremgår i forslaget, at artikel 11, stk. 1 a specificerer, at forud for indgåelse eller forlængelse af en kontrakt skal slutkunderne modtage et resumé af de vigtigste kontraktvilkår og -betingelser på en fremtrædende måde i et klart og koncist sprog. Dette resumé skal beskrive de rettigheder, som omhandlet i artikel 10, stk. 3 og stk. 4, og skal som minimum indeholde oplysninger om a) den samlede pris og dens specificering, b) en redegørelse for, hvorvidt prisen er fast, variabel eller dynamisk, c) leverandørens e-mailadresse og en reference til en forbrugerhotline, og d) hvor det er relevant, information om engangsbetaling, tilbud, supplerende ydelser og rabatter. Det fremgår af forslaget, at Kommissionen giver vejledning i denne henseende.

Forbrugerrådet Tænk mener, at det er vigtigt, at forbrugerne modtager forståelige og tilstrækkelige informationer, før de indgår aftaler med elhandelsselskaber. Derfor støtter vi, at der med forslaget indføres krav om, at forbrugerne har ret til et standardiseret resume af de centrale vilkår i aftalen, der indgås. Vi mener dog, at det er nødvendigt at gå skridtet videre for forbrugernes skyld. Vi foreslår, at det specificeres i elforsyningsloven, at forbrugerne altid har ret til tydeligt at få oplyst alle prisparametre fra

elhandelsselskaberne, så de let kan foretage en sammenligning af forskellige kontrakttilbud. Det kan overvejes, om der skal indføres skriftlig aftaleindgåelse for elaftaler og to-faktor-godkendelse for at øge forbrugerbeskyttelsen.

Forbrugerrådet Tænk mener, at elforsyningsloven skal specificere, at elhandelsselskaberne i Danmark på standardiseret vis pålægges at oplyse deres spotillæg pr. kilowatt-time (oven i markedsprisen på el), deres abonnementspris og alle øvrige gebyrer ved kontrakttilbud og markedsføring. Derudover opfordrer vi til, at det specificeres, at disse prisparametre, der er selskabernes eneste konkurrenceparametre, til enhver tid let kan findes på alle elhandelsselskabernes hjemmesider, så forbrugerne reelt har mulighed for at sammenligne elaftaler på tværs af selskaberne. Det er ikke tilfældet i dag, hvilket gør elmarkedet meget svært at navigere i for forbrugerne.

Forbrugerrådet Tænk mener ydermere, at der i elforsyningsloven bør stilles krav til en ensretning og standardisering af elhandelsselskabernes betegnelser for deres elprodukter, priser og gebyrer, da disse forvirrer og vildleder forbrugerne. Det skyldes blandt andet, at sammenlignelige produkter navngives forskelligt på tværs af selskaber.

Indfør en bevillingsordning til at oprette og drive elhandelsselskab

Der er desværre for mange eksempler på u hensigtsmæssig og bevidst ulovlig adfærd blandt elhandelsselskaber. Eksemplerne tæller bl.a. vildledende og ugenomsigtig prissætning, aggressiv markedsføring samt ulovlig tilbageholdelse af elkunders tilgodehavender fra acountobetalinge, når elkunderne skifter selskab. Forbrugerrådet Tænk mener derfor, at det er for let at oprette og drive et elhandelsselskab, og at der mangler kontrol og tilstrækkelige sanktionsmuligheder hos Forsyningstilsynet.

Således er antallet af klager til Forbrugerombudsmanden over elhandelsselskaber steget eksplosivt og er tyvedoblet de seneste 10 år. Forbrugerombudsmanden modtog 2020-2022 omkring 600-700 klager om året over elhandelsselskaber. Til sammenligning modtog Forbrugerombudsmanden kun 30 klager over elhandelsselskaber i 2012.¹ Forsyningstilsynet afgjorde i november 2023, at fire elhandelsselskaber ulovligt har tilbageholdt et trecifret millionbeløb af private elkunders og virksomheders tilgodehavender.² Mange af disse kunder venter fortsat på at få deres penge igen. Antallet af politianmeldelser fortsætter også med at stige. Forbrugerombudsmanden har de seneste fire år foretaget 24 politianmeldelser af 12 elhandelsselskaber.³

Stigningen i anmeldelser og klager sker samtidig med, at vi har set en stigning i antallet af elhandelsselskaber. Det indikerer, at mange nye og hidtil ukendte aktører har valgt at træde ind på elhandelsmarkedet. Brancheorganisationen Green Power Denmark har udtalt, at de er bevidste om at "lykkeriddere" og "brodne kar" er med til at skade tilliden til branchen, og at der behov for at dæmme op for disse problemer.⁴

¹ [Klager over elselskaber er eksploderet - politiken.dk](#)

² [Halvdelen af undersøgte elhandelsvirksomheder har overtrådt regler om slutafregning | Forsyningstilsynet](#)

³ [Elselskaber bryder systematisk loven ifølge forbrugerombudsmand: »Der bør kunne idømmes fængselsstraf« - politiken.dk](#)

⁴ [Nye elselskaber åbner på stribe – men nogle vil bare "tjene hurtige penge" - TV 2](#)

I dag kan Forsyningstilsynet give påtaler, påbud eller i sidste ende bøder. Antallet af klager, politianmeldelser og historier i medierne viser dog, at de nuværende sanktionsmuligheder er utilstrækkelige til at modvirke, at nogle elhandelsselskaber agerer uhæderligt og ulovligt.

For at styrke trygheden for forbrugerne skal der luges ud i de mange brodne kar i elbranchen, og den nærværende implementering af elmarkedsdirektivet i dansk lovgivning er en oplagt mulighed for at sikre dette med ændringer i elforsyningsloven. Derfor foreslår Forbrugerrådet Tænk, at der etableres en bevillingsordning for elhandelsselskaber, hvor selskaber skal søge om bevilling hos Forsyningstilsynet til at drive elhandelsselskab og dermed have adgang til Energinets DataHub, som er en forudsætning for at kunne drive elhandelsvirksomhed. En bevillingsordning kan etableres med nærværende revidering af elforsyningsloven. Det Konservative Folkeparti har i maj 2024 stillet beslutningsforslag B 204, hvor der på lignende vis foreslås en bevillingsordning, der skal sikre bedre beskyttelse af forbrugere og virksomheder. Vi støtter forslaget, da vi tror på, at det vil sortere de useriøse og uhæderlige elhandelsselskaber fra.

Kriterierne for at få bevilling til at drive elhandelsselskab skal være tilstrækkeligt høje til, at kun seriøse erhvervsdrivende vil søge om bevilling, men kriterierne skal samtidig ikke være så høje, at de hæmmer nye seriøse aktører i at komme ind på markedet, som vil bidrage til at styrke konkurrencen. Den nuværende situation svækker netop konkurrencen, da der er flere aktører på elmarkedet, der har stort set frit spil til at benytte sig af uhæderlig adfærd og uigennemsigtige produkter og priser, som forbrugerne ikke har mulighed for at navigere i.

Vi foreslår, at bevillingsordningen som minimum kommer til at indeholde et for 'fit and proper'-krav, hvor ansøgeren skal redegøre skriftligt for, hvorvidt ejere og/eller medarbejdere besidder de nødvendige kompetencer til at drive et elhandelsselskab. Det kan fx være forudgående erfaring med forsyningsområdet og/eller relevante kompetencer inden for eksempelvis jura, økonomi eller forbrugerforhold. Yderligere kan det overvejes, om ansøgere skal redegøre for kendskab til lovgivningen, hvilke produkter de vil tilbyde mv. Dertil er det centralt, at der i bevillingsordningen stilles krav om økonomisk sikkerhedsstillelse, hvilket vil bidrage til, at useriøse aktører ikke kan få adgang til elmarkedet.

Forsyningstilsynet skal kunne afvise ansøgningen om en bevilling, hvis ansøger ikke kan redegøre tilfredsstillende for, at ovenstående kompetencer er til stede eller ikke kan stille den økonomiske sikkerhed. Kompetencekravet og sikkerhedsstillelsen skal bidrage til, at kun seriøse og professionelle aktører vil starte nye elhandelsselskaber.

Med bevillingsordningen skal Forsyningstilsynet i sidste instans kunne fratage et selskabs bevilling til at drive elhandelsselskab, hvis det gentagne gange handler ulovligt eller groft uetisk, fx tilbageholder kunders acantobetaling eller groft bryder markedsføringsloven.

Forbrugerrådet Tænk står gerne til rådighed i tilfælde af spørgsmål til vores høringssvar.

Venlig hilsen

Karin Breck
Politisk chef

Christian Sand
Forbrugerpolitisk seniorrådgiver

Energistyrelsen
(J.nr. 2023-12235)

Sendt til ens@ens.dk med kopi til jge@ens.dk

Forsyningstilsynets hørings svar – forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven (Gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v.)

20. august 2024

J.nr.: 24/01759
HECH

Energistyrelsen har den 28. juni 2024 sendt forslag til Lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven i høring.

Forsyningstilsynet har gennemgået lovforslaget.

Forsyningstilsynet har følgende bemærkninger til lovforslaget.

Lovforslagets enkelte bestemmelser

Ændringer i lov om elforsyning

Lovforslagets § 1, nr. 1 (kommuners egenproduktion):

I § 1, nr. 1, er følgende angivet:

"I § 4, indsættes som stk. 7 og 8:

»Stk. 7. En kommune kan varetage egenproduktion af elektricitet, som efter § 2, stk. 4, er undtaget fra kravet i stk. 1, 2. pkt.«"

Henvisningen i sætningen "som efter § 2, stk. 4, er undtaget fra kravet i stk. 1, 2. pkt." kan forekomme uklar. Man kunne overveje en mere præcis henvisning, så det klart fremgår, hvilken paragraf "stk. 1, 2 pkt." referer til. Tilsvarende i den foreslåede affattelse af § 4, stk. 8.

Lovforslagets § 1, nr. 3 (energideling):

I forbindelse med lovforslagets bestemmelse om energideling fremgår begrebet "energidelingsorganisations" flere gange i lovforslagets bemærkninger.

Forsyningstilsynet efterspørger en præcisering af begrebet "energidelingsorganisations". Energidelingsorganisations opgaver fremgår af artikel 15 a, nr. 3 i elmarkedsdirektivet (DIR 1711/2024), men energidelingsorganisations opgaver og rolle er ikke nærmere beskrevet i Direktivet.

Forsyningstilsynet efterspørger uddybning af hvilken "aktørrolle" en energidelingsorganisations vil have på elmarkedet, herunder om der skal føres tilsyn med energidelingsorganisations, og hvem der i givet fald skal have tilsynsforpligtigheden.

Lovforslagets § 1, nr. 4 (seriel måling):

1)

I § 1, nr. 4, står følgende angivet:

"I § 5 indsættes efter nr. 30, der bliver nr. 31, som nyt nummer:

»31) Seriel måling: En måling fra en enhed, eller i forbindelse med en enhed, i installationen bag elkundens aftagenummer, der kan danne grundlag for en særskilt opgørelse af enhedens elforbrug til afregningsformål«

Nr. 30-37 bliver herefter nr. 31-38".

Teksten i direktivets artikel 4 lyder:

Medlemsstaterne sikrer, at alle kunder frit kan købe elektricitet fra leverandører efter eget valg. Medlemsstaterne sikrer, at alle kunder kan have mere end én elektricitetsleveringskontrakt eller energidelingsaftale på samme tid, og at kunderne til dette formål har ret til at have mere end ét måle- og afregningspunkt dækket af det enkelte tilslutningspunkt for deres lokalitet. Hvis det er teknisk muligt, kan intelligente målersystemer, der er indført i overensstemmelse med artikel 19, anvendes til at give kunderne mulighed for at have mere end én elektricitetsleveringskontrakt eller mere end én energidelingsaftale samtidig.

Forsyningstilsynet vurderer, at teksten "*En måling fra en enhed, eller i forbindelse med en enhed, i installationen bag elkundens aftagenummer,*" er mere indskrænkende end, hvad der følger af direktivets artikel 4. Forsyningstilsynet forstår direktivets artikel sådan, at det skal være frit for den enkelte elkunde, hvordan kunden får flere udbydere af el til at dække deres behov. Det kan f.eks. ske ved at have en særskilt elmåler på en elektrisk enhed, som foreslået i loven, men det kan efter tilsynets vurdering også være ved at sætte en måler op til en del af kundens bygninger, bestemte grupper af enheder eller ved at få en intelligent måler, der kan måle flere steder i eget internt net på samme tid.

Forsyningstilsynet foreslår derfor, at definitionen af seriel måling udvides til "en måling, der foretages bag elkundens aftagenummer i enten en særskilt måler, en måler i en enhed eller på anden vis, der kan danne grundlag for en særskilt opgørelse af en afgrænset mængde elforbrug til afregningsformål"

2)

Forsyningstilsynet bemærker, at det ikke fremgår af lovforslaget eller bemærkningerne, hvorledes reglerne om ejerhæftelse, jf. § 10 i lov om elforsyning, forventes håndteret i forbindelse med muligheden for serielle målepunkter og energideling, f.eks. i forbindelse med en lejers fraflytning af et lejemål.

3)

Forsyningstilsynet bemærker videre, at lovforslaget med tilhørende bemærkninger ikke giver nogen indikation af, i hvilket omfang en elkunde skal have adgang til detailoplysninger om f.eks. forbrug eller fordeling af forbrug på tid i forbindelse med seriel måling/serielle målepunkter. Dette skal bl.a. ses i sammenhæng med de allerede eksisterende regler i energioplysningsbekendtgørelsen¹ og faktureringsbekendtgørelsen². Forsyningstilsynet bemærker endvidere, at det ud fra den foreliggende formulering af lovforslaget ikke er klart, hvorvidt en elkunde skal modtage særskilt faktura for hvert serielt målepunkt, eller om alle oplysninger om fakturering af såvel serielle målepunkter som hovedmålepunkt til en elkunde fortsat skal samles i en samlet faktura, som det sker i dag.

Lovforslagets § 1, nr. 3 og 4:

Nederst i nr. 3 og nr. 4 er følgende angivet:

"Nr. 14-36 bliver herefter nr. 15-37" og "nr. 30-37 bliver herefter nr. 31-38".

Forsyningstilsynet opfordrer Energistyrelsen til at se på, om nummeringen er korrekt. Ovenfor står, at de to nye bestemmelser foreslås indsat efter nr. 14 (som nyt nr. 15) og efter nr. 31 (som nyt nr. 32).

Lovforslagets § 1, nr. 11 og 12 (nye opgaver til Energinet)

Forsyningstilsynet bemærker, at indførelsen af pligt for Energinet til at udarbejde yderligere forskrifter for serielle målinger (§ 1, nr. 11) og varetagelse af driften af en energidelingsplatform og de dertil knyttede metoder (§ 1, nr. 12), må forventes at føre til et øget antal metodeanmeldelser fra Energinet, som skal godkendes af Forsyningstilsynet, jf. bl.a. §§ 73 a og 76, stk. 1, nr. 1, i elforsyningsloven.

Forsyningstilsynet vurderer, at arbejdet med at gennemgå og godkende de yderligere forskrifter, som Energinet skal udarbejde som led i implementering af regler som seriel måling, kan medføre et øget ressourceforbrug hos Forsyningstilsynet.

Forsyningstilsynet har ved afgivelsen af disse høringsbemærkninger forudsat, at eventuelle tilsynsopgaver knyttet til serielle målere og driften af energidelingsplatformen, ikke kommer til at ligge hos Forsyningstilsynet.

---

¹ Bekendtgørelse nr. 734 af 23. maj 2022 om energivirksomheder og bygningsejeres oplysningsforpligtigelser over for slutkunder og slutbrugere om energiforbrug og fakturering m.v.

² Bekendtgørelse nr. 1696 af 25. november 2020 om elhandelsvirksomheders regninger, fakturering og faktureringsoplysninger til slutkunder.

Bemærkningerne til lovforslaget

Afsnittet "1. Indledning"

På side 7, 2. afsnit, nederst fremgår følgende om måleransvaret:

"Med lovforslaget placeres ansvaret hos virksomheden, der leverer elektricitet til det serielle målepunkt".

Forsyningstilsynet forstår det sådan, at dette vil blive udmøntet/ implementeret på et senere tidspunkt på bekendtgørelsesniveau.

Forsyningstilsynet er betænkelig ved, at placering af ansvaret for måling hos den virksomhed, der tjener penge på at måle, kan give et u hensigtsmæssigt incitament til at måle et højere forbrug end det reelle. Forsyningstilsynet savner regler (eller en henvisning til regler) der imødegår noget sådant. Forsyningstilsynet bemærker samtidig, at den elleverandør der kan blive snydt af en anden elleverandør ved en for høj måling bag aftagernummeret er afskåret fra at sikre, at denne måling er korrekt.

Forsyningstilsynet bemærker endvidere, at det bør sikres, at omkostninger til en elleverandør forbundet med opsætning og nedtagning af egne målere ikke hindrer forbrugers ret til frit at vælge og skifte elleverandør, eksempelvis ved høje nedtagningsgebyrer, som kan forhindre det frie marked i at fungere efter hensigten.

Afsnittet "3. Lovforslagets hovedpunkter"

3.1. Energideling

1) På side 9, i afsnit 3.1.1. "Gældende ret", 2. afsnit, sidste linje står følgende:

"Forbrugeren kan også dele med sig selv."

Forsyningstilsynet savner en uddybning af, hvad Energistyrelsen mener med, at forbrugeren kan dele med sig selv.

2) På side 14, i afsnit 3.1.3. "Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser", fremgår følgende:

"Energideling er muligheden for at dele energi fra VE-anlæg, som en aktiv kunde ikke selv forbruger, og som dermed sendes ud på det kollektive net."

Forsyningstilsynet savner en uddybning af, hvordan lagret strøm fra f.eks. batterier vil kunne omfattes heraf, samt, hvordan man kan sikre sig at det alene er strøm produceret ved VE, som deles.

3) På side 15, i afsnit 3.1.3.1, "Energideling", afsnit 3, sidste linje, fremgår følgende:

"DK1 repræsenterer Vestdanmark og inkluderer Jylland og Fyn. DK2 repræsenterer Sjælland og Bornholm".

Forsyningstilsynet bemærker for en god ordens skyld, at der her ikke er tale om en korrekt gengivelse af, hvilke geografiske områder som er omfattet af DK1 og DK2. Blandt andet er Lolland og Falster glemt. Tilsynet foreslår, at der bliver indført et "blandt andet" eller anbefaler en henvisning til, at delingen sker øst og vest for Storebælt.

4) På side 20 i afsnit 3.1.3.3. "Forbrugerrettigheder", første nye afsnit, står der følgende om kontraktskabeloner:

Det er ministeriets vurdering, at kontraktskabelonerne kan udarbejdes i samarbejde med markedets aktører, herunder relevante interesseorganisationer.

Bemærkningen knytter sig til lovforslagets § 1, nr. 3 og 8, om kontraktskabeloner for energideling.

Forsyningstilsynet forstår det således, at kontraktskabelonerne er tænkt til anvendelse ved indgåelse af private energidelingsaftaler i forbindelse med levering til serielle målere.

5) På side 84 i lovforslagets bemærkninger til de enkelte bestemmelser (specielle bemærkninger) til lovforslagets § 1, nr. 8, der bemyndiger ministeren til nu også at fastsætte regler vedrørende energideling, fremgår endvidere følgende:

"Den foreslåede bemyndigelse vil ligeledes medføre, at der udarbejdes kontraktskabeloner med rimelige og gennemsigtige vilkår for energideling."

Forsyningstilsynet bemærker, at det forekommer uklart, hvem der vil have ansvaret for at udarbejde de nævnte kontraktskabeloner, om kontraktskabelonerne skal godkendes og af hvem, inden de tages i brug; hvorvidt der skal føres tilsyn med de kontrakter, der indgås ved anvendelse af skabelonerne, samt hvem der i givet fald skal føre tilsynet. Forsyningstilsynet efterspørger derfor præcisering og uddybelse af hvem der skal udarbejde kontraktskabelonerne, og hvem der skal føre et eventuelt tilsyn.

3.2. Flere elaftaler under samme aftagenummer - Seriel måling

På side 78 i lovforslagets bemærkninger til de enkelte bestemmelser (specielle bemærkninger) til lovforslagets § 1, nr. 6, der bemyndiger ministeren til at fastsætte regler om seriel måling, fremgår følgende:

"De foreslåede ændringer vil forventeligt medføre, at der fastsættes regler om afregning af egenproducenter, der ønsker at anvende seriel måling."

Forsyningstilsynet efterspørger en uddybning af, hvem der skal fastsætte disse regler, og hvem der skal føre tilsyn med reglerne om seriel måling.

3.5. Elhandelsvirksomhedernes risikohåndtering

Lovforslagets § 1, nr. 13, bemyndiger ministeren til at fastsætte krav til elhandelsvirksomhedernes risikostyring.

På side 41 i afsnit 3.5.3. "Klima-, Energi- og Forsyningsministerens overvejelser" og på side 94 i de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 13, fremgår, at elhandelsvirksomhedernes risikostyring skal ses i sammenhæng med, at visse elhandelsvirksomheder pålægges at udbyde fastpriselektricitetsleveringskontrakter. Det fremgår endvidere af de specielle bemærkninger side 95, at den enkelte elhandelsvirksomheds risikoeksponering blandt andet vil afhænge af, om elhandelsvirksomheden har indgået aftaler om levering af elektricitet til en fast pris over tid, herunder tidsbegrænsede fastpriselektricitetsleveringskontrakter.

Det fremgår af elmarkedsdirektivets præambel 18, at "*Leverandører bør derfor være risikoafdækket på passende vis, når de tilbyder tidsbegrænsede fastpriselektricitetsleveringskontrakter.*"

Forsyningstilsynet finder det ikke klart beskrevet i lovforslaget, hvorvidt kravet til elhandelsvirksomheder om risikostyring alene skal gælde for de virksomheder, der er forpligtede til at tilbyde tidsbegrænsede fastpriselektricitetsleveringskontrakter, eller om det er intentionen, at alle elhandelsvirksomheder, uanset hvilke aftaler om levering af elprodukter til fast pris de udbyder, vil blive omfattet af kravene om risikostyring. Forsyningstilsynet opfordrer derfor til, at det tydeliggøres, hvorvidt det er alle elhandelsvirksomheder der skal underlægges kravet om risikostyring, eller om kravet udelukkende skal gælde for de virksomheder, der forpligtes til at tilbyde tidsbegrænsede fastpriselektricitetsleveringskontrakter, dvs. virksomheder med flere end 200.000 slutkunder.

Forsyningstilsynet bemærker, at direktivets artikel 15a indeholder/fastlægger en definition af "tidsbegrænset fastpriselektricitetsleveringskontrakt". Forsyningstilsynet bemærker i den forbindelse, at der kan opstå uklarhed i forholdet mellem definitionen af tidsbegrænsede fastpriselektricitetsleveringskontrakter i direktivets forstand og andre fastpriselektricitetsleveringskontrakter, der ikke er tidsbegrænsede, og som ikke falder ind under direktivets definition. Forsyningstilsynet henviser i den forbindelse til reglerne om opkrævning af skifterelaterede gebyrer i § 8, stk. 2, i elleveringsbekendtgørelsen.

Det er Forsyningstilsynets opfattelse, at der med fordel kan indarbejdes en definition af "tidsbegrænset fastpriselektricitetsleveringskontrakt" i elforsyningsloven eller elleveringsbekendtgørelsen.

I forbindelse med indførelsen af regler om lovpligtige tidsbegrænsede fastpriselektricitetsleveringskontrakter, er det Forsyningstilsynets opfattelse, at der er behov for en klarificering af, hvorledes antallet af slutkunder opgøres, herunder om det opgøres på grundlag af antallet af aftagenumre eller på grundlag af antal målepunkter tilknyttet en given elhandelsvirksomhed.

3.7. Fleksible tilslutningsaftaler

På side 53 og 54 i afsnittet 3.7.4. "Den foreslåede ordning" fremgår følgende:

Det følger af det foreslåede, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil skulle fastsætte regler om de kollektive elforsyningsvirksomheders anvendelse af fleksible tilslutningsaftale.

[...]

Fastsættelse af de nye rammer for fleksible tilslutningsaftaler på bekendtgørelsesniveau vil kunne ledsages af passende overgangsbestemmelser. Der er her eksempelvis tænkt på muligheden for at fasttætte en frist for hvornår der skal være anmeldt metoder, der sikrer, at alle netbrugere i områder med begrænset eller midlertidig nettilslutningskapacitet kan indgå midlertidige fleksible tilslutningsaftaler.

Forsyningstilsynet ser gerne, at det præciseres i bemærkningerne og fastsættes i en sådan kommende bekendtgørelse, hvordan og hvilken myndighed, f.eks. Energistyrelsen eller Forsyningstilsynet, som tilser og tildeles håndhævelseskompetence, hvis metoder ikke anmeldes til tilsynets godkendelse inden for en evt. fastsat frist. Forsyningstilsynet deltager gerne i nærmere drøftelser om fastlæggelsen af en sådan ordning.

Med venlig hilsen

Henrik Chieu

Energistyrelsen
Jesper Gerdstrøm
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Dok. ansvarlig: FIN
Sekretær:
Sagsnr.: s2024-702
Doknr: d2024-27436-32.0
24-07-2024

Høringsvar til forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven (Gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v.)

Green Power Denmark takker for muligheden for at afgive høringssvar til Energistyrelsens høring af lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven (gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v.).

Green Power Denmark bemærker indledningsvist, at lovforslaget primært består af bemyndigelsesbestemmelser med henblik på senere at gennemføre elmarkedsdirektivet ved bekendtgørelser med hjemmel i nærværende lovændringer. Selve udmøntningen af elmarkedsdirektivet, herunder konsekvenserne for energisektoren, tydeliggøres således, når bekendtgørelserne foreligger. Green Power Denmark ser frem til at følge udarbejdelsen af bekendtgørelserne og håber at blive inddraget i det arbejde, der ligger forude.

Til Energistyrelsens begrebsanvendelse bemærker Green Power Denmark, at det ikke er hensigtsmæssigt at anvende betegnelsen "elhandelsvirksomhed" om elleverandørerne. Det skyldes, at betegnelsen "elhandelsvirksomhed" også kan anvendes om energihandlerne, dvs. de balanceansvarlige aktører, der handler energi på engrosenergimarkedene. Green Power Denmark opfordrer Energistyrelsen til at inddrage det arbejde, der fortsat pågår om sanering af betegnelser i bl.a. eksisterende lovgivning, når der udfærdiges ny lovgivning. For at undgå terminologiske misforståelser opfordrer Green Power Denmark til, at begrebet "elleverandør" – og *ikke* "elhandelsvirksomhed" – anvendes om elleverandørerne, dvs. de aktører der har kontakten til slutkunden.

Green Power Denmark har en række uddybende bemærkninger til de enkelte ændringsforslag (i kronologisk rækkefølge, jf. lovforslaget og dets bemærkninger):

1. Energideling
2. Flere aftaler under samme aftagenummer
3. Priskrise
4. Ret til fastpriselektricitetskontrakt
5. Elleverandørernes risikohåndtering
6. Netvirksomheders oplysningspligt
7. Fleksible tilslutningsaftaler

8. Godkendelse af forsøg med tariffer (pilotprojekter)
9. REMIT II-forordningen
10. Øvrigt: Tilføjelser til elforsyningslovens § 6 d og § 73, stk. 1

Hovedkonklusioner

Hvad angår muligheden for **energideling (1)** opfordrer Green Power Denmark til, at der etableres en ordning, der – foruden at være tilgængelig, transparent og administrerbar – understøtter VE's incitament til at reagere prisleksibelt og dermed hjælper med at balancere elsystemet. Desuden bør det præciseres, at energideling ikke påvirker de enkelte kunders tarifbetaling.

I forhold til **flere aftaler under samme aftagernummer (2)** er det ikke klart af lovforslaget, om og givet fald hvordan forbrug målt på den i lovforslaget benævnte serielle måler tænkes tariferet, og hvordan evt. uoverensstemmelser mellem netvirksomhed og elleverandør håndteres. Selve betegnelsen "seriel måler" er uheldig, fordi netselskaberne i en årrække har haft og brugt begrebet serielle målere under en velkendt model, som har andre egenskaber end lovforslagets. Derfor foreslås lovforslagets betegnelse ændret. I dette høringssvar anvendes betegnelsen *seriel operatørmåling* om lovforslagets model. Derudover bør det fremgå klart af lovbemærkningerne, hvordan tarifiering og uoverensstemmelser håndteres, samt hvordan netselskabers adgang til måledata fra serielle operatørmålere sikres. Samtidig er det afgørende og essentielt, at alle uklarheder om håndtering af balanceansvar afklares.

Med hensyn til regulering af en **priskrise (3)** finder Green Power Denmark det positivt med klare betingelser for, hvornår en krise indtræffer. Samtidig pointerer Green Power Denmark vigtigheden af at undgå markedsindgreb, da risikoen herfor vil blive priset ind i markedet. Derfor skal man fortsat adskille energimarkedspolitik og socialpolitik, som det skete under energikrisen i 2022.

Med etableringen af en **ret til fastpriskontrakt (4)** gør Green Power Denmark opmærksom på, at der findes en asymmetri mellem forbrugeraftalelovens bindingsregler (seks måneder) og etableringen af en ret til fastpriskontrakt på minimum et år. Denne asymmetri medfører, at fastprisprodukterne ikke er konkurrencedygtige i dagens elmarked, hvis der ikke udarbejdes en passende gebyrstruktur, der kan godtgøre virksomhederne, hvis forbrugerne opsiger aftalen før tid.

Efter energikrisen er det positivt med et generelt fokus på **elleverandørernes risikohåndtering (5)**, da Green Power Denmark er enig i, at alle elleverandører skal have en risikopolitik. Dog er det vigtigt at understrege, at det er hvert enkelt selskab, der skal udarbejde og eksekvere den passende risikostrategi for selskabet.

Green Power Denmark opfordrer Energistyrelsen til at sikre, at der i udmøntningen af **netvirksomhedernes oplysningspligt (6)** ikke pålægges netvirksomhederne byrder, som overstiger den værdi, der skabes for kunderne. Det bør overlades til netvirksomhederne inden for en rimelig implementeringstid at udarbejde metoderne for udstilling af ledig kapacitet til kunderne.

Hvad angår **netvirksomheders oplysningsforpligtelser ifm. visning af ledig kapacitet** foreslår Green Power Denmark i dette høringssvar en implementering, der både opfylder kravene i elmarkedsdirektivets artikel 31 stk. 3, opfylder kundernes efterspørgsel og kan gennemføres med et rimeligt ressourceforbrug. Green Power Denmark anser tiltag, der går ud over dette, for en klar overimplementering af EU-lovgivning, der ydermere vil kræve knappe netplanlægningsressourcer, som så ikke kan anvendes til tilslutningssager.

I forhold til kravet om **fleksible tilslutningsaftaler (7)** fremhæver Green Power Denmark vigtigheden af, at der ikke skabes tvivl om, at begrænset netadgang (permanente fleksible nettilslutningsaftaler) skal kunne tilbydes af netselskaberne fremadrettet. Der skal naturligvis heller ikke opstå tvivl om allerede indgåede aftaler om begrænset netadgang. Desuden bør netvirksomhederne sikres en rimelig implementeringshorisont på fx 12 måneder til at metodeanmelde den krævede nye tilslutningsløsning for kunder, som ønsker fuld netadgang steder, hvor der ikke i dag er tilstrækkelig netkapacitet.

Lovforslagets justering om **godkendelse af forsøg med tariffer (pilotprojekter) (8)** er god for pilotprojekter, hvor værditilbuddet gives over tariffen. Det er mere usikkert, om lovændringen reelt muliggør pilotprojekter, hvor værditilbuddet til kunden skal gives på anden vis. Green Power Denmark forstår i øvrigt lovbemærkningerne sådan, at et pilotprojekt, der vedrører test af markedsbaseret fleksibilitet, vil blive muligt, og at en afprøvning af et sådant marked ikke fremover skal rulles ud til et helt netområde, da der netop er tale om et pilotprojekt.

I kølvandet på vedtagelsen af **REMIT II-forordningen (9)** i foråret 2024 gør Green Power Denmark opmærksom på, at forordningen ikke skaber den nødvendige klarhed om grænserne for forbuddet om markedsmissbrug. Green Power Denmark opfordrer samtidig til, at der sikres en effektiv udmøntning af forordningens krav om øget datarapportering.

Med lovforslaget introduceres en række nye aktører, systemer og platforme. I den forbindelse forholder lov-
bemærkningerne sig naturligvis til engrosmodellen. Green Power Denmark foreslår **tilføjelser til elforsyningslovens § 6 d og § 73, stk. 1 (10)** for at tydeliggøre betydningen af engrosmodellen på elområdet med målet om at øge gennemsigtigheden med forholdet mellem engrosmodellen og de kollektive elforsyningsvirksomheders position som naturlige monopoler på den ene side og det forbrugerretlige udgangspunkt om et accepteret aftalegrundlag mellem en erhvervsdrivende og en forbruger på den anden side.

Green Power Denmark opfordrer slutteligt til en tilstrækkelig implementeringsfrist.

Green Power Danmarks **udbydende bemærkninger til de enkelte ændringsforslag** følger herunder.

1. Energidelning

Generelle bemærkninger

Green Power Denmark er generelt positive over for tiltag, der kan frigøre mere fleksibilitet i elsystemet. Energistyrelsen beskriver introduktionen af energidelning som en mulighed for at udnytte mindre forbrugeres fleksibilitetspotentiale. Green Power Denmark anerkender denne intention, men er umiddelbart ikke overbevist om, at energidelning rent faktisk øger forbrugernes fleksibilitetspotentiale. Green Power Denmark opfordrer derfor Energistyrelsen til at tydeliggøre, hvori dette potentiale rent faktisk ligger, herunder hvor i systemet energidelning skal bidrage til balance.

I lovforslaget bemyndiges klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte nærmere regler for energidelning. Green Power Denmark fremhæver følgende generelle bemærkninger til det fortsatte regelarbejde:

- Det er vigtigt at sikre en ordning, der rent faktisk øger fleksibilitetspotentialet og er tilgængelig, transparent og administrerbar
- Det er vigtigt, at der etableres en ordning, der understøtter VE's incitament til at reagere prisfleksibelt (og dermed hjælpe med at balancere systemet)
- I de kontraktskabeloner, der udarbejdes med betingelser for energidelingsaftaler, bør det fremgå, om aftalen gælder ved negative priser i markedet

- Der bør sikres relevant overensstemmelse og sammenhæng med øvrigt relevante fleksibilitetsmekanismer (fx uafhængige aggregatorer)

Egetforbrug

Energideling skal ske med henblik på egetforbrug. Green Power Denmark bemærker, at det endnu er uklart, hvordan "egetforbrug" defineres her, herunder hvem der foretager vurderingen af, om handlen sker til at dække eget forbrug, og om der i den forbindelse fastsættes en nærmere grænse herfor.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at den elektricitet, som den aktive kunde ikke selv forbruger, kan deles med andre forbrugere inden for samme tidsinterval som ubalanceafregningen. I den forbindelse fremgår, at *forbrugeren også kan dele energien med sig selv* (side 9). Dersom energideling betegner en ordning, hvor en aktiv kunde (fx en egenproducent) deler den energi, som den aktive kunde ikke selv forbruger, fremstår det uklart, hvilke muligheder forbrugeren har for at dele energien med sig selv (fx deling på tværs af ejendomme i samme budzone, som den aktive kunde (egenproducenten) selv er ejer af).

Det fremgår desuden af bemærkningerne til lovforslaget, at retten til energideling kan overføres fra en aktiv kunde til en anden. Green Power Denmark opfordrer Energistyrelsen til at præcisere, hvilken af disse aktive kunder kravet om "egetforbrug" anvendes over for.

Juridisk enhed

Muligheden for at foranstalte deling af elektricitet via det kollektive net er på nuværende tidspunkt begrænset til borgerenergi- og VE-fællesskaber, der begge udgør juridiske enheder.

Med elmarkedsdirektivets vedtagelse kan der ske energideling uden oprettelse af en juridisk enhed. Det fremgår således af elmarkedsdirektivet, at ordninger for energideling enten kan være baseret på private kontraktmæssige aftaler mellem aktive kunder eller organiseres gennem en retlig enhed. Den retlige enhed er et borgerenergi- eller VE-fællesskab.

Green Power Denmark gør opmærksom på, at der i den videre udvikling af ordningen bør sikres overensstemmelse og sammenhæng mellem (konkurrence)vilkårene i de forskellige ordninger.

Produktion fra vedvarende energi

Det er alene produktion af vedvarende energi, der kan deles. Green Power Denmark opfordrer Energistyrelsen til at overveje behovet for i lovbemærkningerne at henvise til en definition på VE-kilder.

Energidelingsplatform

Det er Green Power Danmarks forståelse, at den energidelingsplatform, der skal etableres og drives af Energinet alene tilvejebringer al data nødvendig for gennemførelsen af energideling og *ikke* fungerer som en markedsplatform. Det er således Green Power Danmarks forståelse, at Energinet ikke indtager en selvstændig markedsfunktion i forbindelse med den administrative matching af kundens forbrug med den egenproducerede VE-energi.

Case om energideling – privat husholdning laver aftale med storcenter med solceller på taget

Green Power Denmark har udformet et tænkt eksempel, som illustrerer, at energideling kan reducere VE's incitament til at reagere på negative priser i elmarkedet. Hvis det er korrekt, modarbejder anvendelsen af energideling de intentioner, der ligger til grund for ændringerne i elmarkedsdirektivet – ændringer, der bl.a. sikrer, at der ikke udbetales støtte, hvis VE producerer til negative priser.

Eksemplet illustrerer desuden, at der er risiko for, at forbrugere indgår en ufordelagtig aftale om energideling, som samlet set øger forbrugerens afregningspris. Det strider imod et af elmarkedsreformens formål om at reducere forbrugernes elpris.

I eksemplet indgår et storcenter en energidelingsaftale med en række private husholdninger (forbrugere) om, at disse skal modtage overskudsstrøm til 10 øre/kWh, når storcenteret ikke selv kan forbruge den energi, der produceres af deres solceller på taget.

Den rene strømpris er i gennemsnit 75 øre/kWh, og derfor tror forbrugeren, at denne har lavet en god handel. Men husholdningen afregnes efter variable priser (kvarter for kvarter), og i netop de kvarter, hvor storcenteret har overskud af strømproduktion, er der ofte negative priser i elmarkedet. Forbrugeren har derfor generelt en variabel pris på +/- 75 øre/kWh, men i situationer med overskudsstrøm, hvor der er negative priser i markedet, får forbrugeren ikke den negative pris, men i stedet den aftalte energidelingspris på 10 øre/kWh. Det vil samlet set give forbrugeren en højere gennemsnitlig afregningspris.

Storcenteret sikrer således en betaling på 10 øre/kWh i stedet for at skulle betale for at komme af for strømmen, og den private forbruger drager ikke fordel af den negative elpris. Selv hvis storcenteret forærer overskudsstrømmen til forbrugeren, vil det være en fordel for storcenteret, hvis solcellerne ikke kan reagere på negative prissignaler (slukke). Dermed undgår storcenteret at afsætte sin overskudsstrøm til negative priser og/eller undgår samtidig at skulle investere i teknisk udstyr, der kan slukke anlægget i tilfælde af negative priser.

Hvis det er korrekt forstået, at energideling foregår på denne måde, så er følgerne, at:

1. VE's incitament til at reagere prisleksibelt (og dermed hjælpe med at balancere systemet) reduceres (fjernes), ligesom vi i dag ser det med de gamle PPA-aftaler, hvor VE-producenterne får en fast betaling for at producere uanset priserne i markedet.
2. Prisen bliver dyrere for den forbruger, som indgår en energidelingsaftale
3. Der skabes øget risiko for den forbruger, der ikke vælger en energidelingsorganisator til at stå for energidelingen. Det kan potentielt afhjælpes gennem de frivillige kontraktskabeloner.

I tillæg til ovenstående kan energideling øge usikkerheden for elleverandørernes forecast af forbrug, hvis ikke al relevant data er tilgængeligt. Hvis en elleverandør har den private energidelingsforbruger i sin forbrugsportefølje – således, at elleverandøren ikke skal indkøbe hele denne forbrugers forventede elektricitetsforbrug – så kræver det, at elleverandøren får besked om, hvor meget af forbruget, der dækkes af energidelingsordningen.

Forventeligt vil det øge forecast-kompleksiteten, og der kan være problemer med at tilvejebringe relevant data. Det risikerer at føre til en større udgift til ubalanceafregning, som viderefaktureres fra den balanceansvarlige til elleverandøren og ender hos forbrugerne.

Denne udfordring kan potentielt løses gennem et teknisk setup, hvor elleverandøren informeres om, hvilke energidelingsaftaler der er indgået. Green Power Denmark opfordrer derfor Energinet til, at den tilstrækkelige information gøres tilgængelig på den kommende energidelingsplatform – og at både den relevante elleverandør og den relevante balanceansvarlige aktør modtager data herom på en lettilgængelig måde.

Tariffer og elafgifter

Green Power Denmark deler Energistyrelsens opfattelse af, at energideling pålægges de til enhver tid gældende tariffer og elafgifter, som det fremgår af lovforslaget. Hvad angår tariffer, giver energideling i sig selv ikke anledning til lavere netomkostninger, hvorfor uændret tarif for energi, der deles som følge af elmarkedsdirektivets mulighed for energideling, dermed er i overensstemmelse med elforsyningslovens § 73 om omkostningsæghed.

Green Power Denmark forstår lovforslaget sådan, at alle tariffer for netselskaber og Energinet fortsat opkræves af elleverandøren for den enkelte kunde på vegne af netvirksomheden og Energinet. Det vil sige, at energidlingsorganisationsen ikke spiller en rolle i opkrævningen af tariffer. Det betyder også, at tariffer og elafgifter opkræves af elleverandøren baseret på et afregningsgrundlag bestående af både kundens delte el og den mængde el, el-leverandøren selv sælger til kunden. Green Power Denmark beder Energistyrelsen bekræfte dette.

Det fremgår af elmarkedsdirektivets artikel 15a, stk. 6, litra a, at det påhviler netvirksomhederne at overvåge, indsamle, validere og kommunikere målerdata vedrørende den delte elektricitet med relevante slutkunder og markedsdeltagere. Green Power Denmark ser, at netvirksomhederne opfylder denne forpligtigelse ved at levere måledata fra deres fjernaflæste målere til Datahub. Green Power Denmark bemærker desuden, at det med denne tolkning kun er energi målt af netvirksomhedens fjernaflæste målere, som kan danne grundlag for energideling. Energistyrelsen bedes bekræfte dette. Hvis energi, der afregnes via et serielt målepunkt, skal kunne indgå i en energideling, bør det fremgå eksplicit.

Green Power Denmark bemærker, at Cerius-Radius har anmeldt en metode for lokal kollektiv tarifiering, som resten af branchen er inspireret af, ligesom de overvejer, om de skal anmelde noget lignende. Kunder, der deler energi, vil – hvis de lever op til kravene for lokal kollektiv tarifiering – kunne supplere deres energideling med lokal kollektiv tarifiering. Der er ikke en 1:1 sammenfald mellem kravene for hhv. energideling og lokal kollektiv tarifiering, og kunder, som deler energi, vil ikke automatisk være omfattet af lokal kollektiv tarifiering.

2. Flere aftaler under samme aftagenummer

Med lovforslaget gives elkunder mulighed for at lade elleverandøreren håndtere serielt opsatte elmålere, som kan danne grundlag for en særskilt opgørelse af enheders elforbrug til afregningsformål. Dette kan fx være elmålere i ladestandere eller varmepumper.

Green Power Denmark støtter denne mulighed, men skal dog opfordre til en tilpasset begrebsanvendelse. Baggrunden er, at netselskaberne allerede i dag tilbyder serielle elmålere. Den materielle nyskabelse med lovforslaget er, at det i fremtiden skal kunne ske uden, at netselskabet etablerer og ejer en seriel måler, men at andre operatørers måleapparaturer kan benyttes. Da netselskaberne allerede i en årrække har opsat serielle målere¹ foreslås, at lovforslagets betegnelse ændres. I nærværende høringssvar bruges betegnelsen "seriel operatørmåling" for at sondre mellem lovforslagets model og netselskabernes eksisterende model, som blot kaldes "seriel måling".

Green Power Denmark forstår forslaget sådan, at der med initiativet om flere aftaler under samme aftagenummer lægges op til kun at have ét aftagenummer. Det er forskelligt fra den model, som netselskaberne kan tilbyde i dag, hvor netselskabet kan opsætte flere målere, som hver etableres med et selvstændigt aftagenummer.

---

¹ Jf. bilag til Standardaftalen – Vilkår for Serviceniveauet mellem Netselskab og Elleverandør (rev. version af 2021).

Ved indførelsen af en ny model rejser der sig en række spørgsmål om forholdet til netselskabet, til elkunden, til elleverandøren og til andre myndigheder. En række af disse spørgsmål synes ikke at være besvaret i lovforslaget. Green Power Denmark har nedenfor fremhævet de spørgsmål, som vi mener lovforslaget bør besvare.

Forholdet til netselskabet

Generelle forudsætninger

Green Power Denmark forstår modellen om det serielle operatørmålepunkt i lovforslaget sådan, at modellen forudsætter, at der er opsat en netvirksomhedsmåler til måling af kundens udveksling med det kollektive elnet. Den serielle operatørmåler kan således ikke erstatte netvirksomhedens måler, og den serielle operatørmåler skal sidde "bag" netvirksomhedens måler. Lovforslaget giver således den yderligere mulighed i forhold til allerede gældende muligheder – nemlig at serielle målinger (som her i hørings svaret kaldes operatørmålinger) også vil kunne foretages af en tredjepart uafhængigt af netvirksomheden. Green Power Denmark støtter dette.

Prismetoder og fakturering

For, at initiativer om flere aftaler under samme aftagenummer kan implementeres, ser Green Power Denmark, at der skal ske en afklaring af, hvorvidt netvirksomheden kan afregne elleverandøren på det serielle operatørmålepunkt efter netselskabets godkendte tarifmetoder. Det er vigtigt, at branchen bliver involveret tidligt i denne afklaringsproces, da det er kritisk for de involverede aktører.

Netvirksomhedernes tarifmetoder og branchens vejledninger er udarbejdet under forudsætning af, at der anvendes måledata fra en netvirksomhedsmåler. Det skal derfor afklares, om de gældende metoder 1:1 kan benyttes ved brug af måledata, som stammer fra andre kilder end en netvirksomhedsmåler.

Det er tilsvarende vigtigt for gennemførelsen af initiativet om flere aftaler under samme aftagenummer, at lovforslaget behandler og omtaler netselskabets fakturering af de enkelte elleverandører, når der oprettes et serielt operatørmålepunkt. Lovbemærkningerne synes at lægge op til, at der ikke vil kunne opstå tvister mellem elleverandøren på det serielle operatørmålepunkt og en netvirksomhed. Dette er Green Power Denmark ikke enig i.

I loven og i en kommende bekendtgørelse skal det være klart, hvordan afregning mellem elleverandørerne på netvirksomhedens målepunkt hhv. det serielle operatørmålepunkt skal foretages, hvis der ikke er måledata til rådighed fra det serielle operatørmålepunkt. Netvirksomhederne skal have sikkerhed for, hvilken elleverandør de kan og skal fakturere. Det er ikke tilstrækkeligt, at det af lovbemærkningerne fremgår, at "*Det er således ikke netvirksomhedens opgave at udrede den korrekte fordeling mellem elleverandører, når der gennemføres en seriel måling.*"² En elleverandør, som ikke er enig i den fakturering, som modtages fra netvirksomheden, vil kunne anfægte denne, hvorefter det bliver et anliggende mellem elleverandøren og netvirksomheden. Håndteringen af disse situationer skal beskrives i en kommende bekendtgørelse og bør derfor også omtales i lovbemærkningerne for at sætte den korrekte ramme for en kommende bekendtgørelse.

Oplysninger om det serielle operatørmålepunkt

Det er vigtigt, at netvirksomheden får oplysninger om oprettelsen af det serielle operatørmålepunkt, og at netvirksomhederne har en (løbende) adgang til de måledata, som lægges ind i DataHub, da disse data danner grundlag for netvirksomhedernes afregning af elleverandøren.

---

² Se de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 5. og 6, lovforslagets s. 76.

Forholdet til elleverandører

Standardaftalen mellem Netselskab og Elleverandør

Af de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1 nr. 5 og 6, (side 76) fremgår det, at *"En virksomhed, der leverer elektricitet til et serielt målepunkt, vil blive betragtet som en elleverandør i relationen til elkunden."*

Green Power Denmark bemærker på denne baggrund, at en elleverandør på det serielle operatørmålepunkt vil være omfattet af standardaftalen, som regulerer forholdet mellem elleverandøren og netvirksomheden.

Håndtering af gebyrer og proces

Af de specielle bemærkninger til § 1 nr. 5 og 6 fremgår det, at netvirksomhedens abonnementer og gebyrer er tilknyttet aftagenummeret og således ikke vil hvile på det serielle operatørmålepunkt. Hertil vil Green Power Denmark bemærke, at en række af netvirksomhedernes standardgebyrer i dag faktureres til elleverandøren via DataHub. Dette drejer sig bl.a. om gebyrer for at lukke hhv. (gen)åbne en kundes adgang til det kollektive elnet eller gebyrer for fagedforretninger. Med lovbemærkningerne skal sådanne gebyrer pålægges elleverandøren på "netvirksomhedsmålepunktet" uanset, at det er forhold omkring det serielle operatørmålepunkt, som har givet anledning til gebyret.

Green Power Denmark mener, at det er vigtigt med klare og tydelige regler for, hvordan et serielt operatørmålepunkt lukkes, da det vil påvirke restanceprocessen. I forlængelse af bemærkningerne om gebyrer for bl.a. at lukke eller (gen)åbne adgang til det kollektive elnet er Green Power Denmark ikke enig i lovbemærkningerne, når disse angiver, at *"En netvirksomhed kan således afbryde sin ydelse til en elleverandør på et serielt målepunkt i henhold til betingelser for anvendelse af distributionsnettet, der er fastsat efter disse metoder."* Det er ikke (fysisk) muligt at gennemføre en sådan afbrydelse af et serielt operatørmålepunkt. Netvirksomheden kan ikke fjernafbryde et serielt operatørmålepunkt (allerede fordi der ikke er direkte kommunikation med dette punkt) og kan heller ikke afbryde punktet fysisk på adressen, da der ellers vil være tale om indgreb i en privat intern elektricitetsforbindelse. Netvirksomheden kan derfor kun afbryde det serielle operatørmålepunkt ved at afbryde "netvirksomhedsmålepunktet", dvs. afbryde forsyningen til den samlede adresse. Lovbemærkningerne bør derfor i stedet beskrive, at det serielle operatørmålepunkt afleder sin adgang til det kollektive elnet fra "netvirksomhedsmålepunktet", og at det i de omtalte situationer med behov for at afbryde det serielle operatørmålepunkt betyder, at afbrydelse sker på "netvirksomhedsmålepunktet". Green Power Denmark forstår dog det citerede fra lovbemærkningerne sådan, at en netvirksomhed efter godkendte metoder kan bede om at få en elleverandør af-registreret fra DataHub på baggrund af forhold, som vedrører et serielt operatørmålepunkt.

Kvalitetskrav til operatørmåleren

I lovbemærkningerne (side 27) ses, at serielle operatørmålere skal overholde samme kvalitetskrav som netvirksomhedernes målere, hvilket er et naturligt krav, som sikrer kvalitetsmålere og sikrer, at måleren ikke bliver en konkurrenceparameter. Green Power Denmark støtter dette.

Håndtering af balanceansvar

Green Power Denmark bemærker, at der i lovforslaget og dets bemærkninger ikke er gjort overvejelser om, hvordan balanceafregningen skal foregå ved flere aftaler under samme aftagenummer og oprettelsen af et serielt operatørmålepunkt. Dette gælder særligt, når der i initiativet om flere aftaler under samme aftagenummer lægges op til, at slutbrugeren kun må have ét aftagenummer. I dag det en forudsætning, at markedsaktørerne kun kan balanceafregne, hvis der er et aftagenummer tilknyttet balanceafregningen. Det er hermed uklart, hvordan det skal være muligt at balanceafregne det serielle operatørmålepunkt, hvis der kun er et aftagenummer, der er tilknyttet hovedmåleren.

Med to elleverandører under samme aftagenummer må det sikres, at en elleverdørs ubalancer på et serielt operatørmålepunkt ikke bliver lagt over på den anden elleverandør, der er aktiv på hovedmåleren. Det gælder selvfølgelig også omvendt. En ubalance forårsaget på hovedmåleren skal ikke afregnes hos den elleverandør, der er aktiv på det serielle operatørmålepunkt.

Green Power Denmark mener, at princippet om, at *den, som forårsager en ubalance, er økonomisk ansvarlig herfor*, skal fastholdes.³ Dermed skal sikres, at omkostninger til ubalancer forårsaget af forbruget på den serielle operatørmåler, afholdes af den, som forårsager ubalancen. Det er i det hele taget en forudsætning for et velfungerende marked, at omkostninger afholdes af den, som forårsager omkostningen. Green Power Denmark opfordrer derfor til, at Energistyrelsen aktivt tager stilling til, hvordan ubalancerne skal opgøres, hvis der kun er ét aftagenummer. I Green Power Danmarks optik giver det alene mening, at balancehåndtering for serielle operatørmålere håndteres beregningsmæssigt på samme måde, som det sker for serielle målepunkter i dag.

Oplysninger til elleverandører om operatørmåling

Det bør beskrives i lovbemærkningerne, om en elleverandør kan se, hvilke andre elleverandører som leverer til den samme nettilslutning.

Elleverandørerne er som udgangspunkt ikke interesserede i at dele data med andre aktører i markedet og slet ikke forbrugsmønstre, da dette er et konkurrenceparameter og hermed forretningskritisk viden. I lovforslagets almindelige bemærkninger 3.2.3.1 (side 28-29) er det beskrevet, at elleverandøren har ansvaret for at åbne og lukke det serielle operatørmålepunkt. Det er afgørende, at der ikke flyder data mellem de to konkurrerende elleverandører, der er aktive på samme aftagenummer.

Gennemsigtighed i markedet

Med indførelse af serielle operatørelmålere og flere elleveringskontrakter under et aftagenummer er der en risiko for, at kompleksiteten i markedet øges. Dog er Green Power Denmark enig i, at flere elaftaler under et aftagenummer rummer muligheder for elleverandørerne i markedet, da disse produkter vil blive fritaget leveringspligten. Dermed kan elleverandørerne udarbejde specifikke produkter til forskellige segmenter på de serielle operatørmålepunkter. Det skal dog bemærkes, at denne rolle kræver et setup hos elleverandørerne af medarbejdere og IT-systemer, der kendes fra netvirksomhederne. Det kan være med til at øge elleverandørernes omkostninger, hvilket gør elprodukterne mindre attraktive. Derfor er Green Power Denmark positiv over for, at det ikke er et krav, at selskaberne skal tilbyde produkter på et serielt operatørmålepunkt, men at det derimod er en kommerciel mulighed.

Varslinger

Det serielle operatørmålepunkt giver anledning til to afregningspunkter under et aftagenummer. Green Power Denmark bemærker, at det formentlig også betyder et større antal varslinger, da der skal varsles for hvert aftaleforhold. Afhængigt af, hvordan serielle operatørmålere tariferes, vil det formentlig have den effekt, at kunden vil modtage flere varslinger, hvis prisvarslingerne er til ugunst for kunden. Energistyrelsen bedes bekræfte denne opfattelse. Hvis det er tilfældet, at begge elleverandører skal varsle kunden, så er det et opmærksomhedspunkt, at netvirksomhedernes varslinger gennem datahubben kommunikerer både til elleverandøren på hovedmålepunktet og til elleverandøren på de serielle operatørmålepunkter.

---

³ Der henvises til elmarkedsforordningens artikel 5, hvorefter alle markedsdeltagere skal være ansvarlige for de ubalancer, de skaber i systemet.

Forholdet til elkunden

Identisk elkunde

Det er et krav, at elkunden på det serielle operatørmålepunkt er identisk med elkunden på "netvirksomheds-målepunktet". Green Power Denmark mener, at der bør føres kontrol med dette, og at dette er en opgave for Energinets DataHub. Lovbemærkningerne bør behandle dette forhold nærmere for at sikre en korrekt ramme for en kommende bekendtgørelse om seriel operatørmåling. Det overordnede vilkår om, at én juridisk kunde kan have flere leverandører til samme aftagenummer, kan opfattes som om, at den juridiske kunde også skal være den reelle forbruger på de serielle operatørmålere. Lovforslaget muliggør således ikke, at et boligselskab selv kan etablere kollektiv måling og nyttiggøre lejernes bilmålere i elmarkedet, idet lejerne i så fald er de reelle slutforbrugere. Energistyrelsen bedes bekræfte denne opfattelse.

Opkrævning af elafgift

Det er ikke netvirksomheden, som er ansvarlig for måledata fra det serielle operatørmålepunkt i medfør af lovforslaget. Hertil vil Green Power Denmark præcisere, at netvirksomhederne derfor heller ikke opkræver elafgift fra elkunden, som det ellers fremgår af de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1 nr. 5 og 6 (side 76). Dette må ske fra elleverandøren på målepunktet. Green Power Denmark læser derfor ikke, at det med lovforslaget er tiltænkt, at netvirksomhederne fremadrettet skal opkræve elafgiften direkte fra elkunden. Green Power Denmark beder Energistyrelsen bekræfte, at der med lovforslaget ikke er tiltænkt en ændring på dette punkt. Der er behov for at uddybe, hvordan afgiftshåndteringen skal foregå, og om netselskabet hæfter herfor ved manglende betaling.

Elkundens muligheder i dag

Retten til at have mere end en elleverandør lever vi i Danmark i praksis allerede op til. I Green Power Danmarks branchevejledning om netvirksomhedens bestemmelser for tilslutning til og brug af distributionsnettet understøttes delt leveringsomfang. Det giver elkunden mulighed for flere elhandelskontrakter ved et eksisterende tilslutningspunkt. I den eksisterende model er netvirksomheden ansvarlig for den serielle måler. I modellen oprettes den serielle måler med eget aftagenummer i DataHub, og der er dermed frit leverandør- og kundevalg på den serielle måler. Netselskaberne tager en abonnementsbetaling for måleren og løsningen på omtrent 50 DKK pr. måned for en C-kunde.

Det kan i tillæg hertil nævnes, at netvirksomhederne er ved at indføre nye regler for deling af leveringsomfang, og forventningen er, at disse regler træder i kraft i foråret 2025 efter Forsyningstilsynets godkendelse. De nye regler giver mulighed for, at leveringsomfanget på en stikledning kan udnyttes af flere bagvedliggende kunder, og grænsen på 25 Ampere fjernes. Nye kunder, som forsynes fra samme stikledning, skal anskaffe et fælles leveringsomfang, og det bliver muligt at lade et antal kunder eller aftagenumre udnytte dette fælles leveringsomfang. Der vil heller ikke være begrænsninger på antallet af serielle målere. Eksisterende kunder med individuelle leveringsomfang får mulighed for at overgå til et fælles leveringsomfang.

Misforståelser

Green Power Denmark bemærker, at der er enkelte misforståelser i lovbemærkningerne. Det nævnes f.eks. i lovforslagets almindelige bemærkninger 3.2.1 og specielle bemærkninger til § 1 nr. 5 og 6, at deling af leveringsomfang i dag kun kan ske med matrikelejerens accept. Dette er ikke korrekt. I tilslutningsbestemmelserne punkt 3.4.1.6 fremgår det, at matrikelejeren skal godkende, hvis der laves nye tilslutninger på matriklen, men at dette er ikke relevant ved seriel måling, som kun er muligt, hvis en eksisterende tilslutning benyttes.

Afhængighed af matrikelejerens accept er således hverken større eller mindre ved lovforslagets serielle operatørmåling end ved den nuværende netvirksomhedsløsning. Matrikelejerens skal i begge tilfælde først indblendes og acceptere, hvis leveringsomfanget skal ændres.

En anden misforståelse er opfattelsen af et tilslutningspunkt. I lovforslagets almindelige bemærkninger 3.2.1 (side 22) fremgår ”*Nettilslutningen er således udtryk for det punkt, hvor elkunden tilsluttes det kollektive el-net. Dette punkt er kendetegnet ved at have et aftagenummer.*” Dette passer tit, men er ikke en generel sandhed. En tilslutning er at sidestille med en stikledning, og i en bebyggelse er det normalt, at flere kunder benytter samme stikledning, hvilket også er forudsætningen i bekendtgørelsen om interne elektricitetsforbindelser. Netvirksomhederne har med andre ord ingen regler, som begrænser antallet af kunder eller aftagenumre på en tilslutning. Og det er valgfrit, om en kunde vil have et eller flere aftagenumre.

Bekendtgørelse om kommuners deltagelse i anden virksomhed

Sideløbende med implementeringen af elmarkedsdirektivet bemærker Green Power Denmark, at § 3, stk. 3, i bekendtgørelse om kommuners og Energinet.dk's deltagelse i anden virksomhed, som har nær tilknytning til deres hovedvirksomhed efter elforsyningsloven (BEK nr. 1133 af 27. november 2008) angiver, hvilke tilknyttede virksomheder en kommune kan deltage i, som anses for at have nær tilknytning til deres hovedvirksomhed, dvs. elhandelsvirksomheden. Bestemmelsen nævner to specifikke former for virksomhed, og efter bekendtgørelsens § 4 er det i øvrigt muligt for Energistyrelsen at godkende deltagelsen i anden tilknyttet virksomhed end nævnt i § 3, hvis betingelserne i § 1 er opfyldt.

Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i elforsyningslovens § 4, som foreslås ændret med nærværende lovforslag. Green Power Denmark opfordrer i denne forbindelse til, at det overvejes, om bekendtgørelsens § 3, stk. 3, bør revideres således, at det specifikt fremgår af bestemmelsen, at elhandelsvirksomheder (elleverandører) kan deltage i anden virksomhed som ladeoperatør. Det skyldes et behov hos kommunalt ejede elhandelsvirksomheder, herunder i lyset af de foreslåede ændringer til elforsyningslovens § 6, hvorefter el-kunder får mulighed for at tilknytte flere elaftaler til samme aftagenummer.

3. Priskrise

Green Power Denmark er overordnet enig med ministeriets vurdering af elmarkedsdirektivets artikel 66 og synet på et velfungerende marked. I tillæg bakker Green Power Denmark op om, at der fastsættes generelle betingelser, der angiver, hvornår der kan erklæres elpriskrise. I lovudkastets bemærkninger foretages dog en misvisende sammenblanding af såkaldte spidsbelastningsudjævningsprodukter og tidsdifferentierede tariffer.

Green Power Denmark deler ministeriets vurdering af, at man skal undgå at foretage markedsindgreb, der risikerer at medføre usikkerhed og risiko for markedsaktørerne, da denne risiko prises ind i markedet. Derudover er det fortsat Green Power Danmarks opfattelse, at den nuværende prismekanisme sender de korrekte prissignaler til markedet.

Green Power Denmark bemærker, at artikel 5 og 66 er implementeret i elforsyningslovens § 74, hvilket giver mulighed for at regulere elpriserne, selvom der ikke er en erklæret elpriskrise. Green Power Denmark mener ikke, at denne mulighed er gavnende for hverken det danske eller europæiske elmarked. Særligt for forwardmarkedet, hvor pludselige eller uforudsete markedsindgreb vil øge risikoen på lange kontrakter. Netop risikoen for, at der fra regulatorisk hånd kan gribes ind i markedet, kan give færre aktører appetit på at indgå lange kontrakter, hvis den regulerede elpris er lavere end prisen på forwardkontrakten. Denne risiko vil alt andet lige blive priset ind i markedet.

Green Power Denmark bakker derfor også op om, at staten adskiller energimarkedspolitik og socialpolitik, som Energistyrelsen også gjorde under seneste energikrise, hvor indefrysningsordningen blev etableret til gavn for erhvervslivet og husholdninger. Green Power Denmark støtter fortsat, at der i tilfælde af en ny energikrise skal benyttes støtteordninger – som indefrysningsordningen eller lignende – fremfor at foretage markedsindgreb.

Det er i lovforslaget uklart, hvad der er omfattet af den pris for levering af elektricitet, som klima-, energi-, og forsyningsministeren kan fastsætte regler om regulering af. Green Power Denmark mener, at den regulerede pris ikke omfatter netvirksomhedernes tariffer, men alene bør omfatte selve elektriciteten, da tarifferne allerede er underlagt egen regulering. Hertil vil det i praksis ikke være meningsfuldt at fastsætte en pris, som inkluderer tarifferne, da der er betydelige forskelle mellem elnettatarifferne pga. de regionale forskelle netvirksomhederne imellem. Dette foreslår Green Power Denmark præciseret.

Lovforslaget introducerer, at større elleverandører skal tilbyde fastpriskontrakter som følge af nye krav i elmarkedsdirektivet. Konkret indføres § 74, hvor ministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler. Green Power Denmark opfordrer til, at der foretages en konsekvensrettelse i netvirksomhedsbekendtgørelsen, idet gældende bekendtgørelse kræver, at nettab skal indkøbes til spotpris samt, at kontrakten ikke må omfatte prissikringsprodukter. Netvirksomheder bør således have samme ret til at indgå fastsprisaftaler som øvrige kunder i elmarkedet.

Spidsbelastningsudjævningsprodukt

I lovforslagets almindelige bemærkninger (3.3.3) beskrives tidsdifferentierede tariffer i sammenhæng med elmarkedforordningens artikel 7a, som giver mulighed for at aktivere såkaldte spidsbelastningsudjævningsprodukter. Den beskrevne sammenhæng kan dog misforstås, da der er betydelige forskelle på formål. Tidsdifferentierede tariffer må ikke forveksles til at have samme formål som spidsbelastningsudjævningsprodukter, hvilket Green Power Denmark mener bør gøres klart i teksten, så det ikke skaber misforståelser om formålet med tidsdifferentierede tariffer.

De to overordnede forskelle på tidsdifferentierede tariffer og spidsbelastningsudjævningsprodukter er:

1. Formålet med de to produkter er vidt forskellige. Spidsbelastningsudjævningsprodukter skal sikre tilstrækkeligheden af selve elektriciteten ved at reducere efterspørgslen i krisesituationer. Tidsdifferentierede tariffer skal derimod mindske behovet for netudbygning ved at ansøre kunder til at flytte forbruget væk fra de timer, hvor belastningen på det fysiske elnet er størst.
2. Spidsbelastningsudjævningsprodukter er begrænset til tilfælde af en erklæret energikrise. De tidsdifferentierede tariffer er derimod ikke begrænset til energikrise, men skal kunne anvendes altid, hvis de skal reducere behovet for netudbygning.

4. Ret til fastpriselicitetskontrakt

Green Power Denmark noterer, at Energistyrelsen har valgt at implementere artikel 11 fra elmarkedsdirektivet direkte i dansk lovgivning ved at indsætte det i elforsyningsloven § 6 b.

Green Power Denmark mener, at denne tilføjelse til lovgivningen står i modsætning til den generelle trend i den grønne omstilling, hvor der ønskes aktive forbrugere, som med hjælp fra fleksible elprisprodukter kan tilrettelægge deres elforbrug efter elpriserne, som typisk er lavest, når der er meget VE-strøm i nettet. Forbrugerne får mest gavn af det fleksible forbrug, når de har en fleksibel elprisaftale. I gennemsnit er elprisen

i detalledet også lavere på de fleksible aftaler, da risikopræmien typisk er større på fastprisaftaler, hvilket afspejles i den samlede pris.

Green Power Denmark støtter dog, at elleverandørerne fortsat frit kan prissætte alle produkter, herunder også det tænkte obligatoriske fastprisprodukt. Dette er et grundlæggende princip i det liberale elmarked og designet af engrosmodellen, hvor elleverandørerne har den endelige kontakt til slutkunderne. Den risiko, som elleverandørerne påtager sig ved køb af lange kontrakter, skal kun prissættes i produktet. Det skal dog bemærkes, at risikotillægget øges i takt med prisernes niveau og kontraktens længde. For større erhvervs-kunder kan også kundens størrelse og forbrugsprofil øge risikotillægget.

Dette tiltag med et tvunget udbud af fastpriskontrakter på minimum et år skaber en inkonsistens med forbrugerlovgivningen. Særligt § 28 i forbrugeraftaleloven dikterer, at det kun er muligt at fastholde husholdningskunder og små virksomheder på en fastpris kontrakt i maksimalt seks måneder. Derudover håndterer datahubben ikke bindingsperioder, da kunder i princippet frit kan skifte leverandør uden, at den nuværende leverandør får besked om det, før efter skiftet er sket. Inkonsistensen mellem længden på bindingsperioden og kontraktens minimumslængde bidrager til et øget risikobillede, fordi elleverandørerne skal sælge den resterende del af kontraktens mængder på spotmarkedet, hvis en kontrakt opsiges før tid.

Det var netop denne situation, som opstod under energikrisen tilbage i 2022, hvor kunderne skiftede fra fastprisprodukter til spotprodukter. De resterende mængder på fastpris kontrakten måtte elleverandørerne sælge til en lavere spotpris, hvilket førte til store tab.

Derfor støtter Green Power Denmark fuldt ud, at det liberaliserede elmarked understøttes, og at selskaberne selv prissætter fastprisproduktet ud fra det risikobillede, de ser ind i på tværs af deres porteføljer og den generelle markedsudvikling.

For at skabe rammerne for konkurrencedygtige fastprisprodukter er det derfor afgørende, at der etableres en passende gebyrstruktur, der godtgør elleverandørerne, hvis en kunde opsiger fastpris kontrakten før tid. Denne gebyrstruktur skal være balanceret mellem forbrugerhensyn og virksomhedshensyn. Green Power Denmark mener, at ordningen skal være administrerbar for virksomhederne, kommunikerbar og forståelig for forbrugerne – og selvfølgelig retvisende i forhold til den enkelte situation. Green Power Denmark er positivt indstillet på at gå i dialog med de relevante aktører om designet af denne gebyrstruktur. Derudover bør den passende gebyrstruktur tiltænkes at kunne fungere til både privat- og erhvervs-kunder. Små erhvervs-kunder kan have et stort elforbrug, selvom de er karakteriseret som en "lille virksomhed". Et eksempel på en "lille virksomhed" er, de har et forbrug på +5 mio. KWh.

Formålet med denne gebyrstruktur er at reducere risikoen på fastpris kontrakten og hermed skabe mere effektive produkter med en varighed på minimum et år. Hvis en passende gebyrstruktur ikke etableres, vil det formentlig resultere i fastprisprodukter, der ikke er prissat konkurrencedygtigt sammenlignet med resten af markedet.

Foruden ovenstående bemærkninger gør Green Power Denmark følgende observationer, hvor der er behov for afklaring:

- Green Power Denmark læser i lovteksten, at det ikke er muligt at ændre i aftalevilkårene og gør opmærksom på, at det generelt er u hensigtsmæssigt ikke at kunne ændre vilkårene. Eksterne geopolitiske forhold kan hurtigt få indflydelse på forsyningssituationen, hvilket vil afspejle sig i elprisen. De normale varslingsregler skal selvfølgelig være gældende.

- Det er ikke klart, hvorvidt det er muligt at ændre i aftalevilkårene, hvis der indgås en aftale på længere end et år. Det kunne fx være en fastprisaftale på to år. Er det muligt at ændre aftalevilkårene efter det første år? Green Power Denmark mener, at dette bør præciseres i lovtæksten.
- Green Power Denmark mener, at samspillet mellem energideling og fastpriskontrakter skal undersøges. I lovtæksten nævnes, at slutkunder ikke kan udelukkes fra energideling, selvom de har en fastpriskontrakt. Udfordringen heri er, at når en kunde bestiller en fastpriskontrakt, vil elprisen blive købt ud fra en bestemt mængde på børsen. Hvis spotprisen stiger i markedet, og slutkundens fastpriskontrakt bliver mere attraktiv, kan kunden vælge at øge forbruget, hvilket giver en eksponering for elleverandøren. Det opjusterede forbrug skal elleverandøren afdekke i spotmarkedet til en højere pris, hvilket vil føre til tab. Lovgivningen bør indrettes, så der ikke etableres uhensigtsmæssige incitamenter.
- Generelt bør det også afklares, hvordan ministeriet forholder sig til forholdet mellem privat- og erhvervs-kunder.
- Sidste observationspunkt i lovtæksten om krav til fastpriskontrakter er, hvornår elleverandørerne senest skal have dette obligatoriske produkt på hylderne. Green Power Denmark vil gerne understrege, at det tager tid at udvikle et nyt produkt, især når lovrammen ikke er helt på plads. Fastprisproduktet kan derfor først endeligt udvikles, når det fulde risikobillede kendes – og det kendes først, når den regulatoriske ramme er helt på plads. Derfor ser Green Power Denmark gerne, at der fastsættes en passende tidshorizont fra lovens og den efterfølgende bekendtgørelses ikrafttræden og indtil elleverandørenes opfyldelse af kravet.

5. Elleverandørernes risikohåndtering

Green Power Denmark er positiv over for implementeringen af elforsyningslovens § 72, som giver ministeren mulighed for at fastsætte krav til elleverandørernes risikostyring. Green Power Denmark bemærker ligeledes, at kravene til risikostyringen skal udmøntes i det senere bekendtgørelsesarbejde, da nærværende lovændring har en teknisk karakter. Green Power Denmark opfordrer til en generel og bred implementering, da de forskellige elleverandører har forskellige risikoeksponeringer afhængigt af deres porteføljesammensætning.

Green Power Denmark ser denne regulering som en reaktion på energikrisen. I Danmark kom elleverandørerne godt gennem krisen, hvor meget få selskaber kom i økonomiske problemer. De danske elleverandører klarede sig igennem krisen uden nævneværdige konkurser på trods af de enorme store udsving i engrosmarkeds-priserne og et generelt forhøjet risikobillede. Det skyldes, at langt de fleste af selskaberne i forvejen havde en risikostrategi.

Green Power Denmark støtter direktivets ordlyd og ministeriets generelle vurdering, hvor det nævnes, at elleverandørerne skal have en *passende* risikoafdækningsstrategi. Green Power Denmark støtter derfor også en generel implementering i elforsyningsloven.

Det er afgørende, at der ikke udarbejdes detailregulering om den risikostyringspolitik, det enkelte selskab har. Det er ikke hensigtsmæssigt at udarbejde en ensartet model, da de enkelte selskaber har forskellige porteføljesammensætninger og dermed også forskellige risikobilleder og eksponeringer. Derfor er det afgørende, at alle selskaber selv udarbejder deres risikostrategi og tager stilling til, *hvordan* den enkelte risikostrategi skal eksekveres og udføres.

6. Netvirksomheders oplysningsforpligtelser

Visning af ledig kapacitet

I elmarkedsdirektivets artikel 31 stk. 3, stilles der krav om, at netvirksomhederne skal forsyne ”... *systembrugerne med de oplysninger, der er nødvendige for at få effektiv adgang til og sikre effektiv udnyttelse af systemet.*”

Green Power Denmark har sammen med Energinet udarbejdet et kort, der allerede i dag viser ledig kapacitet for tilslutning af ny elproduktion, som vil opfylde kravene i elmarkedsdirektivet. Der er i dag ikke udviklet et tilsvarende kort over ledig kapacitet til nyt forbrug, da der ikke har været efterspørgsel på et sådant kort. Med Energistyrelsens implementering af elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 3, lægges der op til, at der nu stilles krav om, at et sådant kort også udvikles for forbrug.

Green Power Denmark mener, at der ved implementering af elmarkedsdirektivet, som medfører et krav om et kapacitetskort for forbrug, bør være fokus på følgende:

1. At undgå overimplementering og ikke pålægge netvirksomhederne byrder, som ikke er i overensstemmelse med den værdi, der skabes for netkunderne.
2. Netvirksomhederne bør selv få mulighed for at udvikle den mest hensigtsmæssige metode.
3. Der gives en rimelig implementeringstid på minimum et år, fra lovgivningen træder i kraft.

Ad 1) At undgå overimplementering og ikke pålægge netvirksomhederne byrder, som ikke er i overensstemmelse med værdien, der skabes for netkunderne

Beregning af ledig kapacitet til nyt forbrug er meget mere komplekst at beregne end ledig kapacitet til produktion:

- Forbrugsmønstre afhænger af virksomheden/anlægget og kan være meget forskellige, hvorimod netvirksomhederne kender produktionsmønstrene for sol- og vindproduktion.
- Forbrug tilsluttes med reserveforsyning modsat produktion. Ledig kapacitet i denne reserveforsyning bruges til fejlsituationer og ved omkoblinger i nettet til at forsyne forbrugskunderne og er derfor ikke altid til rådighed.

Det er derfor vigtigt, at vi i Danmark ikke stiller krav, som går ud over direktivets krav. Et kapacitetskort for forbrug vil kræve betydelige ressourcer hos netvirksomhederne. De medarbejdere, der i netvirksomhederne skal udarbejde og vedligeholde et kapacitetskort for forbrug, er de samme medarbejdere, som i dag beregner indpasning af nye tilslutninger, og hvor der er behov for udvidelse af elnettet. Dette er medarbejdere, der er knaphed på. Hvis der skal afsættes ressourcer til et kapacitetskort for forbrug, vil det derfor uundgåeligt tage ressourcer fra de opgaver, som den grønne omstilling i øvrigt medfører hos netvirksomhederne. Tilslutningshastighed og udbygningen af nettet har politisk bevågenhed. Derfor er det ikke hensigtsmæssigt, at krav til visning af ledig kapacitet lægger beslag på betydelige ressourcer hos netvirksomhederne, som kan bruges til at løse presserende tilslutningsopgaver.

Det øgede ressourceforbrug skal ses i lyset af, at netvirksomhederne ikke oplever den samme interesse fra aktørerne for at kende den ledige kapacitet til nyt forbrug, som de oplever i forhold til ny produktion. For forbrugskunder, fx produktionsvirksomheder, har vejinfrastruktur og mulighed for at få medarbejdere ofte større betydning for, hvor de placerer sig, end om der aktuelt er ledig kapacitet i nettet. Det kan skyldes, at den tid det tager at bygge fx en fabrik, oftest er lige så lang som tiden for forstærkning af elnettet, hvorfor den ledige kapacitet til forbrug i praksis ikke har så stor betydning som for produktionskunder. I de få tilfælde,

hvor kunder viser interesse, går netvirksomhederne i dialog med kunderne og drøfter kundernes specifikke behov og muligheder.

Green Power Denmark mener derfor, at netvirksomhedernes visning af ledig kapacitet til nyt forbrug skal ske på 60-50 kV-niveau under overholdelse af den offentlige sikkerhed og datafortrolighed. Visning af ledig kapacitet under 50 kV vil være meget ressourcekrævende ift. den værdi, der opnås. Det er i øvrigt i overensstemmelse med kapacitetskortet for produktion. En løsning, der er mere vidtgående end denne, vil efter Green Power Danmarks opfattelse være en klar overimplementering af elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 3, med potentielt negative følgevirkninger, herunder, men ikke begrænset til, pres på i forvejen specialiserede og knappe ressourcer i netselskaberne.

Ad 2) Netvirksomhederne bør få mulighed for at udvikle den mest hensigtsmæssige metode

Det er vigtigt, at der med implementeringen af direktivets artikel 31, stk. 3, ikke beskrives én bestemt metode, som netvirksomhederne skal anvende til visning af ledig kapacitet. Det er vigtigt at give metodefrihed, og at metoden kan ændres undervejs, fordi:

- Bekendtgørelser kun bør stille krav og rammer til netvirksomhederne og ikke fastlægge bestemte metoder.
- Det fremtidige behov og beregningsmuligheder for visning af ledig kapacitet ikke kendes. Metoden bør derfor udvikles i takt med kundernes behov og de beregningsmuligheder, der opstår, så der sikres en effektiv adgang til og effektiv udnyttelse af nettet.
- Der kan komme best practice fra netvirksomheder i andre lande, som kan give inspiration.
- EU-Kommissionen har bedt EU's DSO-enhed om at give Kommissionen anbefalinger til "grid hosting capacity" som en opfølgning på det. Dette arbejde kan medføre metoder mm., som bør inddrages i visning af ledig kapacitet.

Green Power Denmark mener derfor, at det er vigtigt, at det er netvirksomhederne, som beskriver kriterierne for beregningerne af den ledige kapacitet.

Ad 3) Der gives en rimelig implementeringstid på minimum et år, fra lovgivningen træder i kraft

Da beregning af ledig kapacitet for forbrug er komplekst og lægger beslag på mange ressourcer hos netvirksomhederne, er det vigtigt, at netvirksomhederne får en rimelig tid til implementeringen. Implementeringstiden fra ikrafttræden af lov og bekendtgørelser bør derfor være minimum et år. Tiden skal bruges på at udvikle en metode, som giver et rimeligt ressourcestræk hos netvirksomhederne og skaber reel værdi for kunder og aktører.

Den skitserede løsning

Green Power Denmark anser den i dette høringssvar skitserede løsning som en model, der opfylder elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 3, og ser ikke argumenter for at gå videre end det. En vidtrækkende overimplementering af artiklen risikerer blot at medføre ikke uanseelige omkostninger uden reelt at skabe værdi for kunderne. Sådanne omkostninger vil naturligvis afstedkomme forventninger om en øget indtægtsramme og vil således samlet gøre det dyrere at være elnetkunde i Danmark.

Hvis Energistyrelsen fortsat mener, at en mere omfattende løsning er værdiskabende, appellerer Green Power Denmark til, at fordele og ulemper ved en sådan implementering behandles og afvejes regi af Forsyningsdigitaliseringsprogrammet.

Netvirksomheders oplysningsforpligtelser ifm. nettilslutninger

Green Power Denmark er enig i, at der i elmarkedsdirektivet stilles krav til, at kunden skal informeres om status for tilslutningen senest tre måneder efter indgivelse af anmodning om tilslutning og derefter hver tredje måned. Dette er et fornuftigt og rimeligt krav. Netvirksomhederne arbejder allerede med tiltag om yderligere information til kunden om status på deres tilslutningssag.⁴

Green Power Denmark mener, at kravet til oplysningsforpligtelser i forbindelse med nettilslutning bør ske ved, at der af netvirksomhederne selv udarbejdes overordnede principper for, hvordan orienteringen skal ske. Herunder bør implementeringen ske sådan, at:

- der ikke stilles krav om, at status sker på en bestemt form, dvs. at status både kan være telefonisk eller skriftligt.
- hvis kunden har hyret en rådgiver, skal status givet til rådgiveren betragtes som en opfyldelse af kravet. Rådgiveren må så være ansvarlig for at give status videre til kunden, medmindre andet er aftalt.

7. Fleksible tilslutningsaftaler

Midlertidigt reduceret netadgang

Det er Green Power Danmarks forståelse, at elmarkedsdirektivet stiller krav om, at netvirksomhederne (dvs. netselskaberne og Energinet) skal tilbyde en midlertidig fleksibel tilslutningsaftale i områder, hvor netkapaciteten er udfordret, og hvor kunder, der ønsker fuld netadgang, derfor må imødesee nogen ventetid pga. nødvendig netudbygning – altså en midlertidig reduceret netadgang.

For forbrugskunder er der allerede mange netselskaber, der i dag tilbyder kunderne at blive tilsluttet i faser, alt efter hvor meget ledig kapacitet der er klar til dem i nettet. Hvad angår produktionskunder, har der historisk ikke været praksis for at tilslutte i faser, da dette besværliggøres af gældende lovgivning (bekendtgørelse om nettilslutning af elproduktionsanlæg, BEK nr. 547 af 29/05/2024).

Med elmarkedsdirektivet forstår Green Power Denmark det sådan, at kunderne får en rettighed til at blive tilsluttet med afbrydelighed på den del af kapaciteten, der ikke er klar til dem. Dette er en anden tilslutningsløsning end den, vi i dag kender med tilslutning i faser. Green Power Denmark mener, at et værditilbud til kunderne i form af midlertidigt reduceret netadgang er meningsfuldt. Det er dog vigtigt, at den bekendtgørelse, der skal regulere vilkårene, ikke bliver detailstyrende, da vi i Danmark har en god tradition for, at netselskaberne selv udvikler deres vilkår og produkter, som så godkendes af Forsyningstilsynet.

Green Power Denmark vil i samarbejde med netselskaberne påbegynde en egentlig metodeudvikling af en tilslutningsløsning med midlertidigt reduceret netadgang, så snart bekendtgørelsen herom foreligger. Da metodeudvikling kræver tid, og hverken lov- eller bekendtgørelsestekst foreligger, finder Green Power Denmark, at der skal sikres en rimelig implementeringstid, og at en frist for anmeldelse af denne nye tilslutningsløsning tidligst bør ligge et år efter lovens og bekendtgørelsens ikrafttræden.

I bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 10 (høringsversionens side 87), er det anført, at netvirksomheden skal aftale med kunden, der indgår en aftale om en midlertidig reduceret netadgang, hvornår denne opnår en fuld netadgang. Green Power Denmark forstår formuleringen sådan, at netvirksomheden skal oplyse

---

⁴ Arbejdet er beskrevet i Net til Tiden, som er udarbejdet i samarbejde Energinet: <https://greenpowerdenmark.dk/udgivelser/net-til-tiden-7-initiativer-skaber-hastighed-netudbygningen>

kunden om en forventet dato for fuld netadgang, men ikke stille en bindende garanti. Green Power Denmark beder Energistyrelsen bekræfte dette. Det vil i praksis hverken være muligt eller meningsfyldt for netselskaberne at give en "garanteret" dato for fuld netadgang, da en stor del af processen ifm. netudbygning ligger uden for netselskabernes indflydelse. Blandt andet skal netselskaberne ofte indhente kommunale godkendelser til at fremføre kabler og udvide transformerkapacitet, ligesom der kan være afhængighed af, at Energinet udbygger transmissionsnettet.

Begrænset netadgang (permanent fleksibel tilslutningsaftale)

Det fremgår af elmarkedsdirektivets artikel 6a, at der skal gives mulighed for permanente fleksible tilslutningsaftaler. Dette svarer til de produkter for begrænset netadgang på hhv. produktion og forbrug, som netselskaberne i dag tilbyder. Begrænset netadgang er et vigtigt produkt for både netselskaberne og projektudviklere af bl.a. VE og PtX. Green Power Denmark er enig i og glad for, at denne mulighed bibeholdes.

Det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger 3.7.4 (lovforslagets s. 53), at udmøntningen af ministerens bemyndigelse til at regulere vilkår for fleksible nettilslutningsaftaler kan medføre, at netvirksomhedernes eksisterende metoder for begrænset netadgang skal ændres og metodeanmeldes på ny. Konkret står det anført i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 10 (side 86), vedr. den første udmøntning af bemyndigelsen til at regulere vilkår for fleksible tilslutningsaftaler, at "*den foreslåede bemyndigelse vil ikke som sådan påvirke allerede indgåede aftaler med karakter af fleksible tilslutningsaftaler efter tidligere godkendte metoder.*" I ministeriets påtænkte første udmøntning, som er beskrevet i ændringsforslaget, finder Green Power Denmark ikke umiddelbart forhold, der bør give anledning til ændring af de nuværende vilkår. Green Power Denmark opfordrer til, at formuleringen "som sådan" fjernes, da formuleringen skaber usikkerhed om de aftaler, der er indgået, hvilket er meget u hensigtsmæssigt. Alternativt bør det fremgå klart, hvordan Energistyrelsen konkret forestiller sig, at allerede indgåede aftaler forventes at blive påvirket.

Green Power Denmark bemærker, at der med bemyndigelsen til ministeren i den foreslåede § 25, stk. 1, lægges op til, at ministeren kan fastsætte regler om flere forhold, end hvad der fremgår af elmarkedsdirektivets artikel 6a, idet elmarkedsdirektivet regulerer fleksible tilslutningsaftaler i områder, hvor der er begrænset eller ingen netkapacitet til nye tilslutninger. Den foreslåede bemyndigelse går videre end til disse situationer. Bemyndigelsen er således ikke alene udtryk for en direktivimplementering og må derfor betragtes som en overimplementering.

Green Power Denmark finder, at det at give ministeren en bred bemyndigelse til løbende at regulere vilkårene for begrænset netadgang i sig selv er usikkerhedsskabende for netselskaberne såvel som for VE- og PtX-udviklere. Green Power Denmark er ikke fortalende for at give ministeren en sådan beføjelse, men mener, at usikkerheden i den brede beføjelse kan minimeres, hvis 1) eksisterende aftaler om begrænset netadgang under ingen omstændigheder bliver berørt af ny regulering i omtalte bekendtgørelse, og 2) enhver fremtidig ændring i bekendtgørelsen er velanalyseret med inddragelse af branchen, inden den introduceres.

Green Power Denmark finder, at aftaler om begrænset netadgang er en succesfuld måde at tilvejebringe fleksibilitet på, og at disse aftaler fortsat vil spille en stor rolle for elnettet i en overskuelig fremtid. Derfor er det meget vigtigt, at der ikke skabes tvivl om eksistensberettigelsen ved begrænset netadgang, da det vil skabe en stor usikkerhed både for netvirksomheden og dens kunder og dermed potentielt mindske eller forsinke tilslutning af vedvarende energi.

Lovbemærkningerne (side 52) forholder sig til det teoretiske scenarie, at begrænset netadgang måske kan mindske likviditeten på fremtidige lokale markeder for anskaffelse af fleksibilitetsydelse. Dette perspektiv

er Green Power Denmark ikke enig i. Begrænset netadgang muliggør netop, at fx visse vedvarende energiprojekter opnår investeringsbeslutning, hvilket ikke nødvendigvis var tilfældet, hvis de skulle betale for udbygning af net, som de ikke havde brug for, jf. krav om producentbetaling i Danmark.

Uden muligheden for begrænset netadgang vil vi se færre tilgængelige vedvarende energiprojekter på markedet. Netselskaberne ønsker heller ikke at bygge mere net, end hvad kunden har brug for. Begrænset netadgang hænger også godt sammen med muligheden for at kunne bygge direkte linjer i Danmark, hvilket kan forekomme overflødigt, hvis man tvinges til at betale for fuld netadgang i alle tilfælde. Begrænset netadgang er igen også altafgørende for udbygningen med PtX – og udviklingen af PtX-industrien i sin helhed – i Danmark. Samtidig har sol og vind forskellige produktionsprofiler således, at det vil være mest omkostningseffektivt at udnytte det samme net ved at koble dele af energiprojektet på nettet med en aftale om begrænset netadgang. Green Power Denmark opfordrer derfor ministeriet til at reflektere alle nuancer i deres lovbetragtninger til Folketinget.

Samtidigt anerkender Green Power Denmark, at markedsbaseret fleksibilitet med tiden kan komme til at spille en rolle i forhold til en tilvejebringelse af omkostningseffektiv fleksibilitet. Markedsbaseret fleksibilitet for nettilstrækkelighed findes i dag ikke (på DSO-niveau) i Danmark og kun i meget begrænset omfang i udlandet. Her ser Green Power Denmark i øvrigt intet modsætningsforhold med eksistensen af aftaler om begrænset netadgang.

Green Power Denmark finder det hensigtsmæssigt, at det af lovforslagets bemærkninger fremgår, at der ikke bør være et foruddefineret hierarki mellem markedsbaseret fleksibilitet og øvrige tilvejebringelsesmetoder for fleksibilitet. Det bærende princip må være, at fleksibiliteten skal anskaffes på den mest omkostningseffektive metode.

Ministeriet bemærker på side 53 (almindelige bemærkninger 3.7.4), at der, jf. elmarkedsdirektivets artikel 32, stk. 1, skal foretages en analyse af omkostningseffektiviteten af markedsbaserede metoder for tilvejebringelse af nettilstrækkelighedsfleksibilitet. Green Power Denmark læser ikke artikel 32, stk. 1, som et påbud om en analyse, men blot, at Forsyningstilsynet, når de behandler metoder, kan lægge til grund for deres tilkendegivelse af ikke-markedsbaserede metoder, om der findes markedsbaserede alternativer, der er mere omkostningseffektive. Green Power Denmark foreslår derfor, at lovbemærkningerne præciseres, så de afspejler dette. Elmarkedsforordningens artikel 19e beder også medlemsstaterne foretage en fleksibilitetsanalyse. I artikel 19e står det anført, at det ikke behøver at være den regulerende myndighed, der foretager analysen. Green Power Denmark mener, at en analyse om det samfundsøkonomiske potentiale ved markedsbaseret fleksibilitet ligger mere naturligt hos Energistyrelsen – ikke mindst for, at Forsyningstilsynet kan koncentrere sig om sin kerneopgave; at føre tilsyn.

I lovforslaget bruges fleksible tilslutningsaftaler flere gange lidt upræcist med den konsekvens, at læseren ikke kan være sikker på, om der er tale om permanente eller midlertidige fleksible tilslutningsaftaler. Green Power Denmark opfordrer til, at det tydeligt angives, hvornår der er tale om permanente fleksible tilslutningsaftaler (begrænset netadgang), og hvornår der er tale om midlertidige fleksibilitetsaftaler (midlertidigt reduceret netadgang) for at minimere risikoen for misforståelser.

Green Power Denmark bemærker, at Energinet i dag ikke tilbyder begrænset netadgang for produktion. En mulighed, som Green Power Denmark gerne så indgå i Energinets tilbud til produktionskunder.

8. Godkendelse af forsøg med tariffer (pilotprojekter)

Elforsyningslovens § 73a, stk. 2, 1. pkt., omhandler netvirksomhedernes mulighed for at udføre tarifmæssige pilotprojekter. Med lovforslaget ændres bestemmelsen. Af lovbemærkningerne fremgår det, at hensigten med ændringerne er, at Forsyningstilsynet fremover kan godkende en tarifmetode på forsøgsbasis, selvom det kan være vanskeligt på forhånd at pege på en sammenhæng mellem tarifieringen og de omkostninger, kategorien af netbrugere giver anledning til. Denne justering af loven er således god for pilotprojekter, hvor værditilbuddet gives over tariffen. Det er mere usikkert, om lovændringen reelt muliggør pilotprojekter, hvor værditilbuddet til kunden skal gives på anden vis.

Green Power Denmark forstår lovændringen og lovbemærkningerne sådan, at et pilotprojekt, der vedrører test af markedsbaseret fleksibilitet, vil blive muligt, og at en afprøvning af et sådant marked ikke fremover skal rulles ud til et helt netområde, da der netop er tale om et pilotprojekt. Green Power Denmark beder Energistyrelsen præcisere dette i lovbemærkningerne. Green Power Denmark finder dette positivt, da det giver netvirksomhederne mulighed for at udvikle deres forståelse ift. aktivering af kundernes fleksibilitet på markedsvilkår til afhjælp af lokale flaskehalse. Dette lader også til at være Energistyrelsens intention, blandt andet i kraft af følgende udmærkede formulering: *“Godkendelsen kan også ske som led i udvikling af nye metoder for anskaffelse af ydelser fra netbrugere, eksempelvis projekter, der har til formål at afprøve etablering af lokale fleksibilitetsmarkeder for netbrugeres markedsbaseret levering af fleksibilitetsydelser til en kollektiv elforsyningsvirksomhed.”*

9. REMIT II-forordningen

I forbindelse med elmarkedsreformen blev der vedtaget en ændringsforordning til REMIT-forordningen (forordning nr. 1106 af 11. april 2024 om ændring af REMIT-forordningen) (REMIT II-forordningen). De foreslåede ændringer medfører, at sanktionshjemlerne for overtrædelse af REMIT II-forordningen videreføres i elforsyningsloven, gasforsyningsloven og straffeloven. Der indføres desuden sanktionshjemmel, hvor REMIT II-forordningen medfører nye forpligtelser for markedsaktørerne. Endeligt medfører ændringerne, at hjemlerne for at sanktionere med bøder i elforsyningsloven og gasforsyningsloven præciseres sådan, at det fremgår af de obligatoriske minimumslofter for bøder for overtrædelse af REMIT II-forordningen træder i stedet for den hidtilværende praksishenvisning til markedsmissbrugsdirektivet.

Green Power Denmark anerkender de hensyn, der ligger til grund for REMIT II-forordningen, nemlig at forbedre beskyttelsen mod markedsmissbrug på engrosenergimarkederne samt at styrke tilliden til velfungerende og effektive engrosenergimarkeder. Åben og fair konkurrence på de indre markeder for elektricitet og gas, herunder sikring af lige konkurrencevilkår for markedsdeltagerne, kræver integritet og gennemsigtighed på engrosenergimarkederne.

Green Power Denmark har tidligere fremhævet vigtigheden af, at markedsaktørerne er bekendte med gældende ret således, at markedsmissbrug på engrosenergimarkederne undgås. Selvom Green Power Denmark anerkender flere af REMIT II-forordningens tiltag, herunder en mere ensartet proces for de sager om markedsmissbrug, der har grænseoverskridende karakter, er der fortsat behov for klare retningslinjer ifm. den praktiske anvendelse af forordningen.

Det er således ikke alene vigtigt at sikre offentlighedens tillid til velfungerende engrosenergimarkeder, men også at sikre, at deltagerne på engrosenergimarkederne ikke er i tvivl om gældende lovgivning, herunder at markedsdeltagerne har tillid til, at REMIT II-forordningen anvendes på en ensartet måde på tværs af EU. Et harmoniseret tilsyn med engrosenergimarkederne kræver en konsekvent tilgang blandt de nationalt regulerende myndigheder. For, at de relevante myndigheder kan udføre deres opgaver i overensstemmelse med REMIT II-forordningen, er det nødvendigt, at de har passende ressourcer – ikke alene til at håndhæve REMIT

II-forordningen, men i lige så høj grad til at udstede vejledning om forordningens anvendelse, herunder grænserne for dens forbud om markedsmisbrug.

Green Power Denmark gør på denne baggrund opmærksom på, at der fortsat er behov for klar(ere) (national og europæisk) vejledning om REMIT II-forordningens anvendelse.

I forbindelse med REMIT II-forordningens øgede krav til datarapportering opfordrer Green Power Denmark til, at der sikres en effektiv udmøntning af forordningens krav hertil således, at markedsdeltagerne ikke skal indberette data til flere myndigheder.

10. Tilføjelse til § 6 d og § 73, stk. 1

Med lovforslaget introduceres en række nye aktører, systemer og platforme. I den forbindelse forholder lov-bemærkningerne sig naturligvis til engrosmodellen.

Engrosmodellen har bl.a. den betydning, at netselskaberne kun i begrænset omfang har en direkte kunde-kontakt. Den løbende og direkte kundekontakt samt det løbende betalingsforhold ligger hos elleverandør-erne.

For Green Power Denmark er det i den forbindelse vigtigt, at det i loven pointeres, at engrosmodellen også indebærer, at elnetvirksomhederne som monopoler er tæt reguleret. Deres priser og betingelser skal være objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerede og godkendes af Forsyningstilsynet. Herefter finder de anvendelse over for alle netbrugerne i bevillingsområdet uden aktiv accept eller underskrift fra den enkelte netbruger.

At priser og betingelser finder anvendelse over for netbrugerne uden aktiv accept eller underskrift er en undtagelse til det forbrugerretlige udgangspunkt om et aktivt accepteret aftalegrundlag mellem en erhvervsdrivende og en forbruger. Det forbrugerretlige udgangspunkt følger af lov, og Green Power Denmark finder det derfor afgørende, at også en undtagelse hertil fremgår af lov.

For at klarlægge betydningen af engrosmodellen på elområdet og for at øge gennemsigtigheden med opgavefordelingen på elmarkedet og lovfastsatte krav til gennemsigtighed, objektivitet samt ikkediskrimination, vil Green Power Denmark bede om, at der til det fremsatte lovforslag sker tilføjelser til elforsyningslovens § 6 d og § 73, stk. 1, som uddyber, at elforsyningsvirksomhedernes position som naturligt monopol kan give grundlag for, at priser og betingelser fastsættes uden at være genstand for en forhandling og aktiv accept med netbrugerne.

Forslaget skal ses på baggrund af, at lovbemærkningerne til § 73 b i dag indeholder bemærkninger om elforsyningslovens forhold til konkurrencelovgivningen. Forarbejderne til § 73 b angiver, at bestemmelsen udgør en lovfastsat undtagelse til det konkurrenceretlige forbud mod (konkurrence)normerende aftaler. Elforsyningsloven forholder sig altså allerede i dag til dets forhold til anden (generel) lovgivning, og Green Power Denmark ønsker en tilsvarende tilgang til spørgsmålet om elforsyningslovens forhold til udgangspunktet om individuelle aftaler mellem en erhvervsdrivende og en forbruger.

Konkret ser Green Power Denmark et behov for, at det gøres tydeligt, at elforsyningslovens § 6 d og § 73, stk. 1, er udtryk for sektorspecifikke lovhjemmelser, som i indhold også dækker, at elforsyningsvirksomhedernes priser og betingelser kan fastsættes uden at være genstand for en forhandling og aktiv accept med netbrugerne. Til gengæld er de kollektive elforsyningsvirksomheder underlagt krav om metodegodkendelse og tilsyn fra Forsyningstilsynet – bl.a. med den hensigt, at Forsyningstilsynet sikrer slutkundes interesser jf. § 1 i lov om Forsyningstilsynet.

Tilføjelserne er vigtige for branchen for at gøre det klart, hvilke regler der gælder for de privatretlige aftaler, der indgås mellem en slutkunde og de kommercielle aktører på elområdet på den ene side, og den regulering der gælder for de vilkår, priser og betingelser, som de kollektive elforsyningsvirksomheder kan fastsætte for brug af det kollektive elnet på den anden side. Der har senest været betydelig tvivl herom ved Justitsministeriets udkast til bekendtgørelse om straf for anvendelse af klart urimelige standardvilkår i forbrugerftaleforhold.

Green Power Denmark vil foreslå, at tilføjelserne indarbejdes i nærværende lovforslag, da lovforslaget introducerer nye aktører og herved aktualiserer en stillingtagen og præcisering af de forskellige rettigheder og forpligtigelser, der er (og kommer) mellem de respektive aktører samt, at lovforslaget allerede forholder sig til engrosmodellen.

Forslag til lovttekst

I § 6 d indsættes efter >>ikkediskriminerende vilkår<< :>> og kan fastsætte vilkår, der ikke er aktivt accepteret med elforsyningsvirksomheden, som en del af de generelle vilkår og betingelser, der gælder for alle netbrugere. <<

I § 6 d, 1. led, erstattes >>elkunderne<< med >>netbrugere<<.

I § 73, stk. 1, indsættes et nyt 2. pkt.: >>Kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelser kan ske uden netbrugers aktive accept. <<. Nuværende 2 pkt. bliver herefter til 3. pkt.

Forslag til lovbemærkninger

Med tilføjelserne til § 6 d og § 73, stk. 1, præciseres det, at de kollektive elforsyningsvirksomheder kan fastsætte priser og betingelser uden aktiv accept fra en netbruger. Præciseringen skal tydeliggøre, at de kollektive elforsyningsvirksomheders aftaleforhold ud mod netbrugere er reguleret og underlagt lovfastsatte krav til gennemsigtighed, objektivitet samt ikkediskrimination. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lov nr. 575/2018 samt lov nr. 633/2014 om udskydelse af engrosmodellen, hvorefter elleverandørerne pr. 1. april 2016 fakturerer forbrugerne for den samlede betaling for levering af elektricitet (inklusiv betaling for distribution af elektricitet), og hvor netvirksomheder ikke længere har ansvaret for opkrævning hos netbrugeren for den løbende betaling for brug af distributionsnettet, men alene har den direkte kontakt til netbrugeren vedrørende den tekniske nettilslutning og tekniske forhold i relation hertil.

Det tydeliggøres med forslaget, at betingelser og priser kan fastsættes af de kollektive elforsyningsvirksomheden uden at være genstand for en direkte forhandling og aktiv aftale med netbrugere. Fastsættelsen af priser og betingelser er til gengæld underlagt regulering og fastsættes efter offentliggjorte og af Forsyningstilsynet godkendte metoder, jf. elforsyningslovens § 73 a. Priser og betingelser i relation til det løbende brug af distributionsnettet opkræves ikke direkte hos netbrugeren, men hos elleverandørerne, jf. engrosmodellen og fastsættes også efter offentliggjorte og af Forsyningstilsynet godkendte metoder. Det ligger således inden for rammerne af elforsyningslovens § 6 d, § 73, stk. 1 og § 73 a, at de kollektive elforsyningsvirksomheder fastsætter priser og betingelser, som ikke er genstand for en aktiv accept fra en netbruger.

Tilføjelserne til elforsyningslovens § 6 d og § 73, stk. 1, medfører ikke ændringer af opgaver eller kompetencefordeling mellem elsektorens aktører, herunder opgaver og kompetencefordeling for Forsyningstilsynet, men tjener til at præcisere, at kollektive elforsyningsvirksomheder, efter offentliggjorte og af Forsyningstilsynet godkendte metoder, kan fastsættelse betingelser og priser uden en egentlig aktiv accept fra netbrugeren.

I § 6 d, 1. led erstattes >>elkunderne<< med >>netbrugere<<. Dette sker for at præcisere, at de kollektive elforsyningsvirksomheder ikke alene fastsætter vilkår over for elkunder, men også over for elproducenter og bl.a. elleverandører. Anvendelsen af § 6 d er ikke afgrænset til vilkår, der fastsættes over for elkunder.

Generelt om implementeringsfrist

Green Power Denmark bemærker, at en række af ovenstående tiltag kræver administrativ implementering for de berørte virksomheder. Derfor opfordrer Green Power Denmark til, at der gives en tilstrækkelig frist for implementering, og at denne først gælder fra det tidspunkt, den tekniske løsning er fuldt implementeret ved Energinet, så virksomhederne har mulighed for at operere efter denne.

Green Power Denmark står naturligvis til rådighed for uddybning af høringssvaret.

Med venlig hilsen

Frederik Ingvorsen
FIN@greenpowerdenmark.dk
Dir. tlf. +45 35 30 04 34

Malene Unterborg Alempiew
mua@greenpowerdenmark.dk
Dir. Tlf. +45 25 29 19 48

Energistyrelsen

Sendt pr. mail til

jge@ens.dk

Att.: Jesper Gerdstrøm

Vedr. høring over forslag til lov om ændring af elforsyningsloven mm.

DI Energi har 28. juni 2024 modtaget Energistyrelsens høring over forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov og gasforsyning og straffeloven (Gennemførelse af elmarkedsdirektivet). DI takker for muligheden for at give høringssvar.

DI Energi noterer sig, at der med lovændringen gives et større incitament til energideling og flere PPA'er. DI bakker op om ændringen, men ser også at det kan lede til mindsket transparens i elmarkedet. Samtidigt med at Energistyrelsen implementerer EU-lovgivning henstiller vi derfor til, at Energistyrelsen bør være opmærksom på dette transparensaspekt.

I forhold til ændringen, der åbner for flere elaftaler under samme aftagenummer, bemærker DI Energi, at emnet følger af elmarkedsdirektivet, og opfordrer Energistyrelsen til at følge op på området, når det er implementeret, eftersom det er en yderligere komplikation i markedet.

DI Energi noterer sig endvidere, at der med forslaget lægges op til at udvide beføjelserne vedr. regulering af priser i forbindelse med priskriser. DI finder det uklart, om og i givet fald hvem, der kompenserer elhandlerne, hvis de tvinges til at sælge under deres indkøbspris. Hvis ikke dette er klart, vil udbuddet på markedet blive mindre, da nogle sælgere vil trække sig fra markedet, hvis de skal tage risikoen ifm en priskrise.

Herudover lægger forslaget op til en ny ret til at indgå fastpriskontrakter. DI bemærker, at fastpriskontrakter - på 1 år eller mere - er en stor udvidelse af detailmarkedet for elektricitet, hvor 3 måneder, i enkelte tilfælde 6 måneder er mulige, for private kunder. Mindre energihandlere kan have vanskeligt ved at udbyde lange fastpriskontrakter, og vil måske trække sig helt fra markedet. Det kan også ske, at små elhandlere udsteder fastpriskontrakter, men i realiteten ikke kan honorere dem i krisesituationer, og firmaet går konkurs.

Elhandelsvirksomhederne desuden kan have den udfordring, at det ikke er muligt for dem at prissikre sig finansielt på andre markeder, fx forwardmarkedet for el. Prissikringsmulighederne i

Danmark har ikke kørt godt i flere år, jf. fx Forsyningstilsynets seneste vurdering.¹ Det er muligt, at den foreslåede lovgivning vil anspore til øget aktivitet på forwardmarkedet, men det kan ikke vides med sikkerhed. Et væsentligt problem for markedsdeltagerne er, at NasdaqOMX / EEX i nogen tilfælde kræver meget store sikkerhedsstillelser, som kan være svært for elhandlerne at honorere. Dette kan ligeledes lede til at elhandlere trækker sig fra markedet.

De tre ovennævnte forhold kan selvfølgelig være til fordel for større aktører, men det vil forringe konkurrencen i markedet, hvilket ikke er til gavn for forbrugerne – både husholdninger og erhvervsliv. Energistyrelsen bør være opmærksomme på og tage hånd om denne problemstilling.

Fleksible tilslutningsaftaler

DI Energi har forståelse for at ny regulering fra EU giver anledning til opdatering af dansk lovgivning. Vi er dog lidt bekymret over, at bemyndigelsen til at godkende fleksible netaftaler flyttes fra FSTS til ENS, og at allerede godkendte metoder måske derfor skal genanmeldes. Vi gør opmærksom på, at afbrydelige netaftaler er en forudsætning for hele business-casen for mange projekter, fx PtX. Med den nuværende tekst sås der usikkerhed om de nuværende godkendte aftaler.

Endnu en gang takker vi for muligheden for at give vores holdning til kende.

Med venlig hilsen

Peter Fausbøll

---

¹ Afgørelse om muligheder for område-overskridende risikoafdækning i elmarkedet, Forsyningstilsynet, 2022

Til Energistyrelsen

Sendt til jge@ens.dk og ens@ens.dk

19. august 2024

Journalnummer 2023-12235

Høringsvar Eurowind Energy – Høring over forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven (Gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v.)

Eurowind Energy takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkast til forslag om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven.

Eurowind Energy støtter lovforslagets rammer for implementering af eldirektivets krav til netvirksomheders oplysningspligt ved nettilslutning af produktionsanlæg og ser det som en nødvendighed for at opfylde de politiske målsætninger med udbygning af vedvarende energi.

Fleksible tilslutningsaftaler

Eurowind Energy bakker op om lovforslagets tolkning af direktivets rammer for fleksible nettilslutningsaftaler som meget brede beføjelser i forhold til de kollektive elforsyningsvirksomheders aftaler om fleksibel nettilslutning.

Det er afgørende for udviklingen af PtX-industrien i Danmark, at lovforslaget ikke indfører en forhindring for indgåelse af permanente aftaler om fleksibel netadgang.

Hvis lovforslagets bestemmelser medfører, at muligheden for en permanent fleksibel nettilslutningsaftale bliver afskaffet vil dette medføre afgørende forringelser for vilkårene for etablering af PtX-anlæg i Danmark.

Lovforslaget mangler desuden at erkende, at anvendelsen af fleksible nettilslutningsaftaler til f.eks. PtX-anlæg er begrundet i et mindre behov for anvendelsen af det kollektive elforsyningsnet. PtX-anlæg med direkte linjer eller interne net mellem forbrug og VE-produktion vil typisk ikke efterspørge fuld netadgang til det kollektive elnet. Dette vil være gældende i hele levetiden for projekterne.

Lokale markederne for fleksibilitet vil ikke kunne give investorer den nødvendige sikkerhed for, at PtX-anlæg ikke bliver pålagt at betale for fuld netadgang i dele eller hele anlæggets levetid. Det er derfor Eurowinds bekymring, at lovforslaget på længere sigt vil dreje reguleringen af den danske elsektor i en u hensigtsmæssig retning, som vil bremse udbygningen med PtX-anlæg.

Eurowind Energy opfordrer til, at bemærkningerne til lovforslaget bliver tilføjet overvejelser om den potentielle gevinst ved en afvejningen mellem forskellige reguleringsværktøjer, herunder lokale fleksibilitetsmarkeder. Hensigten om at skabe lokale markederne for fleksibilitet bør ikke stå i vejen for udbygningen med PtX-anlæg i Danmark, som vil være forudsat muligheden

for en permanent fleksibel nettilslutningsaftale. Det vil være afgørende for eventuelle investorer i PtX-anlæg i Danmark, at det vil være muligt at opnå en permanent fleksibel nettilslutningsaftale, som vil være gældende i hele projektets levetid.

Hensigten om at skabe lokale markeder for fleksibilitet bør altid perspektiveres ved udfordringen med meget få deltagere i lokale markeder i bestemte geografiske punkter i elnettet og deraf følgende lav likviditet i eventuelle udbud.

Lovforslagets prioritering af skabelsen af lokale markeder for fleksibilitet bør derfor ikke prioriteres over eksisterende rammevilkår, som fleksible nettilslutningsaftaler, der er grundlaget for fleksibilitet til elnettet samtidig med, at det understøtter investeringer i den grønne omstilling.

Det er desuden Eurowind Energys vurdering, at lokale markeder for fleksibilitet først på meget langt sigt har et potentiale for at skabe gevinster for driften af elsystemet i Danmark. Derfor vil det ikke være hensigtsmæssigt, hvis hensynet til lokale markeder for fleksibilitet tilsidesætter hensynet til vilkårene for en PtX-industri under opstart i Danmark.

Eurowind Energy opfordrer derudover til, at armslængdeprincippet i forhold til fastsættelse af tarifmodeller og vilkår for adgang til elnettet, som anvendes i øvrige dele af den danske regulering, fastholdes og skrives ind i lovforslaget bemærkninger angående fleksible nettilslutningsaftaler. Armslængdeprincippet bør derfor også indskrives i den ministerbeføjelse, som lovforslaget foreslår, i forhold til ministerens muligheder for at fastsætte vilkår for fleksible nettilslutningsaftaler.

Eurowind Energy er tilgængelig for en uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

Søren Klinge

skl@ewe.dk

Hvidovre Kommune, Hvidovrevej 278, 2650 Hvidovre

Energistyrelsen
Att.: Jesper Gerdstrøm
jge@ens.dk

Hvidovre Kommune
Hvidovrevej 278
2650 Hvidovre

Kommunalbestyrelsen
Borgmester:
Anders Wolf Andresen

Telefon: 3639 3001

E-mail: borgmester@hvidovre.dk
www.hvidovre.dk

Sagsnr.: 22/31401
Doknr.: 145736/24

Dato: 21-08-2024

Rådhusets åbningstider:

Mandag-onsdag:	10:00-14.30
Torsdag:	13:00-17.30
Fredag:	10:00-13.30

Høringsvar vedrørende gennemførelse af elmarkedsdirektivet i elforsyningsloven

Hvidovre Kommune og Industri- og Grundejerforeningen på Avedøre Holme takker for muligheden for at afgive høringssvar på implementeringen af Elmarkedsdirektivet i Lov om elforsyning.

Vi bifalder de muligheder, Elmarkedsdirektivet åbner for i denne høring. Særligt de nye muligheder for, at flere aktører kan dele energi. Tidligere var dette kun muligt for energifællesskaber, men nu åbnes der for, at en bredere kreds af aktører uden for energifællesskaber kan dele energi gennem bilaterale aftaler eller andre former for fællesskaber, herunder store virksomheder. Derved kan det potentielt blive muligt for virksomheder i erhvervsområderne i Danmark at samarbejde i langt højere grad om den grønne omstilling, CO₂-reduktion, forsyningsikkerhed og energifleksibilitet gennem elektrificeringen via energideling.

Den kommende energidelingsplatform og de nye værktøjer i form af kontrakt-kabeloner, vejledninger mv. vil også løfte en række administrative og økonomiske byrder for aktører, der ønsker at benytte sig af den mulighed for at dele energi. Vi håber, at delingsplatformen bliver et godt værktøj for både energifællesskaber og de nye aktører, der kan bruge den.

Ligesom vi bifalder mange af de nye ændringer, som Elmarkedsdirektivet lægger op til ift. energideling, så giver udkastet til lovændring af elforsyningsloven også anledning til nogle bekymringer. Dem adresserer Hvidovre Kommune og Industri- og Grundejerforeningen på Avedøre Holme kort nedenfor og uddyber i bilag 1.

Vi ønsker, at den kommende lovgivning bedst sikrer, at erhvervsområder, herunder Avedøre Holme, får de bedste rammer for energideling. For at undgå potentielle barrierer i lovforslaget er det vigtigt, at Danmark ikke nøjes med en minimumsimplicitering, men i stedet udnytter de muligheder, direktivet giver for at skabe bedre rammer for virksomheder og andre aktører. Lovændringen i elforsyningsloven skal danne baggrund for de resterende ændringer vedr. energideling, der efterfølgende skal foretages i bekendtgørelser og cirkulærer. Derfor er det meget vigtigt:

- at Folketinget allerede i denne lovændring indikerer, at de har tænkt sig at udvide aktørkredsen, der kan dele energi, til også at omfatte store virksomheder. Ligeledes bør store virksomheder kunne indgå i VE-fællesskaber.

- at der skabes klarhed over den indsatte begrænsning på størrelsen af den installerede kapacitet for store virksomheder på 6 MW. Den grænse findes pt. ikke for energifællesskaber, så hvorfor skal den gælde for aktører uden for energifællesskaber. Begrænsningen bør fjernes, sekundært bør det klart defineres, om begrænsningen omhandler størrelsen på et enkelt anlæg eller alle de anlæg, der indgår i delingen i et fællesskab.
- at energidelingsaktørerne, herunder virksomhederne, ikke omfattes af de forpligtigelser, der pålægges elhandlere, da dette ikke er aktørernes hovederhverv og derfor vil mindske den reelle mulighed for energideling. Som minimum skal disse forpligtigelser kunne pålægges/overføres til en energidelings-organisator/elhandler, på samme måde som energifællesskaber skal benytte en elhandler til at dele energi. Det bør der også tages højde for i kontrakts-skabeloner.

På Avedøre Holme er der mange virksomheder, der opfatter sig selv som små eller mellemstore, men som efter EU's definition er store virksomheder. F.eks. er Syntese en relativt lille men energitung virksomhed, der formelt set er en del af den store globale koncern Ferring. Derfor er Syntese efter definitionen en stor virksomhed. De øvrige sites i koncernen er placeret helt andre steder på kloden, og det er derfor ikke en energimæssig fordel for Syntese at være en del af en stor virksomhed.

Samtidig har andre virksomheder på Avedøre Holme plads til flere solceller på tagene, end det de selv har brug for. Men fordi Syntese defineres som en stor virksomhed, kan de ikke samarbejde om at producere el, der hvor den skal bruges, så der kan opnås positive effekter i forhold til f.eks. belastning af distributionsnettet.

Vi vil meget gerne bidrage med vores knowhow, dele de rapporter om energideling, som vi har fået udarbejdet, hvis I ønsker dette og mener, at det kan bidrage til lovgivningsprocessen.

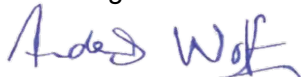
Vi har i vores mere tekniske del af høringssvaret i **bilag 1** fokuseret på tre emner:

- Medlemsstaternes mulighed for at tilføje kategorier af aktive kunder – Danmark bør bruge muligheden til at inkludere de store virksomheder,
- Grænserne for installeret kapacitet til maksimalt 6 MW – udvid grænserne eller skab klarhed over, om de 6 MW er per anlæg eller for den samlede energi, der deles,
  - Skab klarhed om ansvar og forpligtigelser for energifællesskaber
- Nye muligheder for energideling – den nye lov rummer en række nye forbedringer, som bør fastholdes.

Vi står til rådighed for yderligere information, hvis Energistyrelsen har uddybende spørgsmål til vores høring.

Høringssvaret indsendes i samarbejde mellem Hvidovre Kommune og Industri- og Grundejerforeningen på Avedøre Holme. Industri- og Grundejerforeningen på Avedøre Holme repræsenterer 147 virksomheder på Avedøre Holme, bl.a. Lântmannen-Schulstad, Syntese, KLS PurePrint, Dansk Brand- og Sikringsteknisk Institut og Delitaste.

Med venlig hilsen

Anders Wolf Andresen
Borgmester i Hvidovre Kommune

Thomas Ahlmann Jensen
direktør for Industri- og
Grundejerforeningen Avedøre Holme

Bilag til Hørings svar vedr. Lov om ændring af lov om elforsyning

NOTAT

Medlemsstaternes mulighed for at tilføje kategorier af aktive kunder

Høringsparterne bifalder, at Elmarkedsdirektivet muliggør, at medlemsstaterne udvider begrebet for aktive kunder, der kan benytte energideling til også at omfatte *store virksomheder*.

Begrebet *aktive kunder* i artikel 15 a, stk. 1, omfatter "*alle husstande, små virksomheder og mellemstore virksomheder, offentlige organer og, hvis en medlemsstat har besluttet det, andre kategorier af slutkunder*". Begrebet er allerede blevet udvidet fra "kommuner" til nu at omfatte alle "offentlige organer", men det er vigtigt at de store virksomheder ligeledes bliver omfattet, både i forhold til de aktive kunder der kan dele energi, men også som en del af et VE-fællesskab.

Artikel 15 a stk.1. pålægger ikke medlemsstaten at omfatte andre kategorier af aktive kunder, men giver medlemsstaten bemyndigelse til selv at omfatte andre kategorier af slutkunder (aktive kunder) udover de nævnte. Direktivets artikel 15 a, stk. 5, foreslår at større virksomheder kunne omfattes heraf. Det er vigtigt, at implementeringen og bemyndigelsesbestemmelse af artikel 15 a omfatter hele artiklen.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets bør skabe de bedste rammer for energideling, som ikke kun er til fordel for aktørerne, men ligeledes til fordel for netselskaberne. Dette opnås ikke ved minimumsimplementering.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser i afsnit 3.1. vækker derfor bekymring, idet "*Ministeriet vurderer, at adgangen til at regulere i medfør af en sådan bemyndigelsesbestemmelse skal afgrænses af direktivets krav til medlemsstaterne om energideling. På denne baggrund vil den materielle reguleringskompetence i bemyndigelsesbestemmelsen være sammenfaldende med direktivets bestemmelser i artikel 2, nr. 10 a og artikel 15 a*". Der lægges med andre ord op til en minimumsimplementering af direktivet.

Hvidovre Kommune og virksomhederne på Avedøre Holme er klar over, at der er to års implementeringsfrist for bestemmelserne om energideling, men mener at det vigtigt, allerede i denne første fase af implementeringen, at større virksomheder indskrives. Alternativt at Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet lægger op til at større virksomheder indskrives i den bekendtgørelse de nye regler om energideling, samt gør det muligt for dem at deltage i VE-fællesskaber. Eller som minimum giver mulighed for at store virksomheder kan søge dispensation.

HVIDOVRE KOMMUNE

Center for Plan og Miljø
Miljø- og Klima
Miljømedarbejder:
Charlotte von Hessberg

Sagsnr.: 22/31401
Doknr.: 143744/24

Dato: 21-08-2024/cxv

Derfor er det vigtigt, at de store virksomheder får lov at dele energi: De store virksomheder er ofte de største elforbrugere. Men de har ikke altid mulighed for at bruge al den vedvarende el de selv kan producere. Analyser fra Avedøre Holme, Danmarks største sammenhængende erhvervsområde, viser at virksomheder ved at dele energi kan anvende op til 80% af energien, mens den produceres. Derved opnås forsyningssikkerhed, aflastning af elnettet og anseelige CO₂-besparelser. Men kun hvis de store virksomheder deler deres energi (se mere nedenfor).

Begrænsninger for større virksomheders energideling

Artikel 15 a, stk. 5, i Elmarkedsdirektivet indeholder begrænsninger for den situation, hvor en medlemsstat muliggør energideling for større virksomheder udenfor energifællesskaber. Begrænsningerne vedrører bl.a. størrelsen på den installerede el-kapacitet, som er begrænset til maksimalt 6 MW. Begrænsningen på kapaciteten af anlæggene kan udgøre et problem for virksomhederne, afhængig af hvordan artiklen fortolkes.

De nuværende regler for energifællesskaber indeholder ikke en begrænsning på den energi, der kan produceres og deles i energifællesskabet, hvad er pointen, så med en grænse udenfor energifællesskaber? Det kollektive net benyttes altid ved energideling, og derfor vil størrelsen af anlægget/anlæggene ikke have nogen effekt på virksomhedernes betalingen af tariffer og elafgift. Det virker derfor unødigt at opstille regler for størrelsen af de omfattede anlæg.

Fastholdes kapacitetskravet er det vigtigt, at det klart defineres om kravet på 6 MW omhandler det enkelte anlæg, eller om det er den samlet mængde anlæg der deles energi fra imellem virksomhederne. Et evt. kapacitetsloft på sammenlagt 6MW vil have en negativ effekt på de store virksomheders mulighed for at dele energi.

Ønsker folkettinget ikke at fravige de fastsatte kapacitetsgrænser på 6MW, bør de hæves.

Derudover bør kapaciteten på VE-anlæggende hæves til det højest mulige.

Skab klarhed om ansvar og forpligtigelser for energifællesskaber

Under pkt. 3.1.2 i høringen fremgår det, at aktive kunder som udgangspunkt er omfattet af de forpligtelser, der pålægges elhandelsvirksomheder, med undtagelse af 1) Husholdningsforbrugere, der deler mellem hinanden med en installeret kapacitet på op til 10,8 kW og 2) boligejendomme med op til 50 kW.

Deltagerne i de eksisterende energifællesskaber skal gøre brug af en elhandler til at dele energien. Derfor pålægges de på nuværende tidspunkt kun et balanceansvar, men kan videredelegere ansvaret til fx deres elhandler. Kun hvis de tager rollen som en elhandler pålægges de samme ansvar og forpligtigelser.

Det fremgår ikke klart af lovforslaget, om små, mellemstore- og store virksomheder eller offentlige aktører ligeledes er omfattet af de forpligtelser, der pålægges el-handelsvirksomheder eftersom der ikke er nævnt eller sat et max på en installeret kapacitet (på nær store virksomheder). Derudover er det ligeledes uklart hvad forpligtigelsen reelt omfatter. Hvilke bør gøres helt klart for aktørerne.

Denne bestemmelse må anses for at være modstridende med formålet af direktivet, nemlig at dele energi med hinanden, som også kan ske på tværs af alle aktive kunder.

Aktive kunder har energi som deres primære forretningsområde, er elhandlere eller har indblik i de komplicerede regelsættet, der regulerer dette område – herunder at sikre, at der er en tilstrækkelig strømforsyning til rådighed, leveringspligt, datasikkerhed og forbrugerrettigheder bliver overholdt.

Det virker derfor urimeligt, at de aktive kunder skal pålægges så store forpligtigelser for at kunne dele overskudsenergi fra deres anlæg, når det overstiger en vis kapacitet som beskrevet ovenfor. Som minimum bør disse forpligtigelser kunne pålægges/overføres til en energidelingsorganisator / elhandler.

Nye muligheder for energideling

Det reviderede EI-markedsdirektiv har indført nye rettigheder for energideling i medlemsstaterne. Hvor energideling før har været forbeholdt borger- og VE-energifællesskaber, er det nu muliggjort at dele energi 1) bilateralt mellem aktive kunder, 2) i fællesskaber af aktive kunder eller 3) igennem en retlig enhed.

Energideling skal fremadrettet ske via en delingsplatform varetaget af Energinet. Aktører, der indgår i energideling, skal have adgang til at benytte kontraktskabeloner med rimelige og gennemsigtige betingelser for energidelingsaftaler, samt have adgang til udenretslig tvistbilæggelse med andre aktører i energidelingsaftalen.

Hvidovre Kommune og Industri- og Grundejerforeningen på Avedøre Holme støtter op om disse nye tiltag, der i høj grad kan lette den administrative byrde for virksomhederne, både i forhold til krav om selskabsdannelse og i forhold til udvikling og vedligehold af en digital platform til deling af energi. Det er dog vigtigt at platformen kan bruges af både aktive kunder, samt energifællesskaber. Det juridiske grundlag er ligeledes sikret i forhold til de godkendte kontraktskabeloner der tilvejebringes.

Derudover vil det ikke længere være nødvendigt for virksomhederne at samme elhandler til energideling. I stedet kan virksomhederne benytte forskellige elhandlere efter de nye bestemmelser om seriel måling. Dette er en positiv udvikling.

Baggrund

Avedøre Holme – Danmarks største sammenhængende erhvervsområde, består af både små, mellemstore og store virksomheder, meget lig andre erhvervsområder i Danmark. Området har indtil nu ikke haft lovhemmel til at etablere et energidelingsfællesskab, da gældende elforsyningslov har forhindret at store virksomheder kan indgå i energifællesskaber. Dispensation og mulighed for at etablere et fyrtårnsprojekt blev afvist af Energistyrelsen i 2023.

Virksomhederne på Avedøre Holme har ambitioner om at blive Danmarks grønneste erhvervsområde og har siden 2022 samarbejdet med Hvidovre Kommune om at gøre Avedøre Holme selvforsynende med lokal, sikker og økonomisk forudsigelig vedvarende energi. Energideling imellem virksomhederne (store som små) er afgørende for Avedøre Holmes mål om klimaneutralitet. Erfaringerne fra industrisamarbejdet for mere vedvarende energi på Avedøre Holme viser at de største fordele opnås gennem et koordineret samarbejde blandt alle virksomhederne upåagtet deres juridiske størrelse (lille, mellem eller stor). Analyser¹ viser:

- En fornuftig økonomisk business case for etablering af energideling på Avedøre Holme, underforudsætning at af energidelingen gøres smart- og inkluderende (små og store virksomheder),

---

¹ "Etablering af solceller og vindmøller på Avedøre Holme (2023)", EBO Consult

- Energideling på Avedøre Holme har potentialet til at reducere udledning af 15.000 ton CO₂/årligt,
- Energideling på Avedøre Holme vil kunne skabe lokal effekttilstrækkelighed 80% af tiden og have en positiv effekt på DSO-nettets udbygningsbehov samt skabe fladere spidsbelastningskurver.

Kommentarer og forslag til den foreslåede ændring af lov om elforsyning m.m.(gennemførelse af Elmarkedsdirektivet m.v.) J nr. 2023-12235

VedvarendeEnergi

22.august 2024

VedvarendeEnergi arbejder for en omstilling af Danmark til vedvarende energi, som giver alle adgang til energi til rimelige priser, giver en hurtig omstilling væk fra fossil energi og styrker lokal deltagelse, forståelse og engagement i omstillingen.

Klosterport 4 F, 1.sal
DK - 8000 Aarhus C
Tel: +45 86 76 04 44
www.ve.dk

I VedvarendeEnergi er vi glade for mange af de nye tiltag og muligheder. det reviderede EU-elmarkedsdirektiv giver, og som nu indføres i elforsyningsloven. Mange af tiltagene vil gavne omstillingen til vedvarende energi, bl.a. ved at gøre det lettere at dele energi og give flere mulighed for at benytte afgiftsreduktionerne for varmeproduktion og ladning af elbiler samtidig med egenproduktion af vedvarende energi.

R Gunnar Boye Olesen
E gbo@ve.dk
Tel.: +4586227000
Mob. +4524269933

Desværre giver udkastet til lovændring anledning til både spørgsmål og bekymringer ift. barrierer for etablering af energifællesskaber. Generelt er det vagt beskrevet hvordan de nye rettigheder og regler vil komplettere de regler, der allerede eksisterer for energifællesskaber, deres medlemmer og andre elkunder. Det er der brug for med en gennemførelse af EU direktiverne at skabe større klarhed om reglerne og sikre at de bidrager til den omstilling til vedvarende energi, som er intentionen i EU's revision af elmarkedsdirektivet.

Nye muligheder for energideling

VedvarendeEnergi påskønner forslaget om at lave en ny energidelingsplatform for aktive elkunder og fællesskaber af aktive elkunder fra 2027. Det vil være en forbedring af muligheden for at dele energi mellem aktive elkunder. Vi finder det vigtigt at delingsplatformen stilles til rådighed for alle, der ønsker at dele overskydende energi fra egenproduktion, som aktive kunder og fællesskaber af disse, der beskrives i forslaget. Det er vigtigt at delingsplatformen også kan anvendes af energifællesskaber og evt. industrifællesskaber, som måtte ønske det. Det må dog ikke være et krav for organiserede energifællesskaber at de skal bruge platformen, de skal også fortsat kunne vælge at interagere med en elhandler eller via et lokalt VE fællesskabs set-up.

De nye standard kontraktskabeloner skal lette den administrative byrde for aktører, der ønsker at dele energi og skabelonerne kan være med til at sikre de nødvendige juridiske forhold er i orden ift. energidelingen. Det er vigtigt, at der både laves kontraktskabeloner der passer på fællesskaber der ønsker at dele energi, samt bilateral deling.

Det er vigtigt at boligorganisationer og boligafdelinger kan agere som aktive kunder / indgå storkundeaftaler & aftaler om tilbagesalg af overskydende solcellestrøm samt aftaler med balanceansvarlige om Køb/ og salg af systemydelse (f.eks. op og nedregulering til 50 Hz frekvensregulering, jf. Energinet behov for EL netaflastning) og også være medlemmer af et energifællesskab.

Det er der åbnet for med betegnelsen aktive netbrugere, der samordner produktion og forbrug i bemærkningerne til den tidligere lovændring, men det er ikke fulgt op med en fyldestgørende definition. Definitionen bør indgå i den aktuelle lovændring.

Begrænsninger for installeret kapacitet for deling af el

Der eksisterer i dag i bekendtgørelsen for energifællesskaber ikke en grænse for hvor meget deltagerne/medlemmerne i et energifællesskab kan dele med hinanden eller en grænse for kapaciteten på de anlæg som energien deles fra. Med denne lovændring foreslås der at indføres grænser for deling af el, baseret på ny regler i EU elmarkedsdirektiv (ny art. 15a om ret til energideling). Det er væsentligt at de begrænsninger, der for denne ny ret, ikke begrænser energifællesskaber, idet reglerne for energifællesskaber ikke er ændret med ændringerne af EU elmarkedsdirektiv. Den ny ret til deling af el omfatter:

Store virksomheder (som ikke kan indgå i energifællesskaber). Her er begrænsningerne den installerede el-kapacitet, som er begrænset til maksimalt 6 MW.

Det er uklart om kravet på 6 MW omhandler det enkelte anlæg, eller om det er den samlede kapacitet af anlæg, der deles energi fra imellem virksomhederne. Et evt. kapacitetsloft på sammenlagt 6MW vil have en negativ effekt på de store virksomheders mulighed for at dele energi. Det fremgår ikke af elmarkedsdirektivet hvad grundlaget er for denne maks. kapacitet er. Den installerede kapacitet har

ikke nogen effekt på virksomhedernes betalingen af tariffer og elafgift. Det virker derfor unødigt at opstille regler for størrelsen af de omfattede anlæg. Deling af el mellem elkunder som inkluderer store firmaer og deler el fra vindmøller vil kunne have problemer med en grænse på 6 MW, blot der i fællesskabet indgår elkunder med tilsammen to moderne møller.

Husholdningsforbrugere og boligejendomme – der opsættes ikke en generel kapacitets grænse, men det fremgår (under pkt. 3.1.2), at aktive kunder som udgangspunkt omfattes af de forpligtelser, der pålægges elhandelsvirksomheder, med undtagelse af 1) Husholdningsforbrugere, der deler mellem hinanden med en installeret kapacitet på op til 10,8 kW og 2) boligejendomme med op til 50 kW.

Også her er det meget uklart, om der er tale om kapacitet for den enkelte deltager eller om der er tale om en samlet kapacitet mellem dem der deler. Under alle omstændigheder er der tale om en meget lav kapacitet for deling for at aktørerne pålægges de samme krav som elhandelsvirksomheder. Det er væsentligt at denne ordning ikke påvirker energifællesskabers muligheder og rettigheder, da de er baseret på andre regler en den nye ret til deling af el.

Det fremgår af Elmarkedsdirektivet, at medlemsstaterne kan justere disse tærskler for at afspejle nationale forhold op til 30 kW for husholdninger i enfamiliehuse og til mellem 40 kW - 100 kW for boligejendomme. I VedvarendeEnergi mener at vi i Danmark skal justere tærsklen for boligejendomme så højt op, som direktivet giver mulighed for og samtidig være meget tydelige omkring, at dette gælder for aktive kunder, der ikke er medlemmer af et energifællesskab. Ellers vil dette begrænse og ikke fremme energidelingen blandt aktørerne.

Deltagerne i de eksisterende energifællesskaber pålægges i dag kun et balanceansvar og kan videredelegere ansvaret til f.eks. deres elhandler. De omfattes ligeledes ikke af de overstående begrænsninger i kapacitet og har ikke alle forpligtelser som elhandler, undtagen hvis de vælger at registrere sig som elhandler.

Ønsker Folketinget ikke at fravige kapacitetskravet bør det udvides og det bør klart defineres hvad der menes med "den installerede kapacitet". Der er i lovforslaget heller ikke taget stilling til evt. kapacitets krav eller forpligtigelser for SMV'er eller hvis forskellige aktører ønsker at dele energi med hinanden, hvilke kapacitetskrav der så gælder.

Endelig er det vigtigt at fastholde at kapacitetsbegrænsningen ikke gælder for energifællesskaber. Det bør derfor præciseres at kapacitetskrav og andre krav til direkte deling af el mellem elkunder ikke påvirker energifællesskaber rettigheder og muligheder for deling af el.

I forhold til de nye forpligtigelser som elhandler, der kan pålægges husstande eller boligblokke, så bør de fjernes og det nuværende krav om balanceansvar bør fortsat kunne delegeres til en elhandler, der kan hjælpe med delingen, som det i dag er tilfældet for energifællesskaber. Det virker som urimelige krav, at de aktive kunder skal pålægges så store forpligtigelser, som elhandlere har, for at kunne dele overskudsenergi fra deres anlæg.

Geografiske områder for energideling

Det er uklart om de nye geografiske grænser for deling af el vil komme til at gælde for energifællesskaber.

Desværre understøtter de nye regler ikke klart og tydeligt, at energien bør benyttes tæt på hvor den produceres. Dermed understøtter lovforslaget heller ikke samarbejdet mellem netselskaberne og energifællesskaber om at begrænse behovet for udbygning af nettet.

Minimumsimplementering ift. energideling

Energistyrelsens overvejelser i afsnit 3.1. vækker bekymring, idet "Ministeriet vurderer, at adgangen til at regulere i medfør af en sådan bemyndigelsesbestemmelse skal afgrænses af direktivets krav til medlemsstaterne om energideling. På denne baggrund vil den materielle reguleringskompetence i

bemyndigelsesbestemmelsen være sammenfaldende med direktivets bestemmelser i artikel 2, nr. 10 a og artikel 15 a". Der lægges med andre ord op til en minimumsimplementering af direktivet. VedvarendeEnergi mener som andre at det er vigtigt, at Energistyrelsen og Folketinget bruger de muligheder, der ligger i de nye bestemmelser i Elmarkedsdirektivet til f.eks. at udvide kredsen af aktører og kapacitets krav. Ikke mindst de kommende års udfordringer for den danske elforsyning gør, at lokal balancering vil få en voksende betydning. Dette sikres ikke gennem de eksisterende markedsordninger, men kræver at lokale fællesskaber som energifællesskaber aktivt bidrager til balancering af forbrug og produktion og til at begrænse deres kapacitetstræk på det kollektive elnet.

Desuden finder VedvarendeEnergi at Danmark skal indfase EU's elmarkedsdirektivs og VE direktivs regler for energifællesskaber som en maximumimplementering (ikke som minimum implementering i love og bekendtgørelser)

Flere aftaler under samme aftagenummer – serielle målere

VedvarendeEnergi bifalder den nye mulighed for elkunder for at kunne tilknytte flere elleverandører og leverandører af ydelser som f.eks. varmforsyning og ladning af elbiler til samme aftagenummer. Dette vil også være en stor fordel for, at både aktive kunder og energifællesskaber kan sikres en korrekt afregning af både nettarif og elafgift for disse ydelser.

Såfremt der i praksis ikke er fuldstændig overensstemmelse mellem målingerne på serielle målepunkter og netvirksomhedens målinger, så er det netselskabets måling der er afgørende og det samlede forbrug kan således aldrig overstige netselskabets måling. Dette giver en stor sikkerhed for elkunden.

Det er afgørende, at implementeringen af de ny serielle målepunkter indebærer, at de også afregnes med den tarif og den elafgift, der er knyttet til denne ydelse. Det er ikke tydeligt i lovforslaget, at dette er sikret..

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at seriel måling kan ikke anvendes til at transportere el til flere af elkunder, idet det anses for at udgøre distribution, men det står ikke klart, hvad dette egentligt sigter til. Samtidig mangler der en definition af, hvad en elforbruger er, hvilket må ses i sammenhæng med, at de seneste lovændringer ikke har indeholdt fyldestgørende definitioner af de benyttede begreber.

Der er næppe i dag tvivl om, at de i 2023 indførte bestemmelser om netselskabernes ret til at kræve tilslutning til bygninger har vanskeliggjort opsætning af bl.a. solceller og deling af el i større boligorganisationer og udlejningsejendomme. Udover en unødvendig begrænsning af elkunders rettigheder, er reglerne fra 2023 uklare, da en bygning ikke er defineret i elforsyningsloven og heller ikke er entydigt benyttet som kriterium i forbindelse med BBR. Vi anbefaler der udformes definition af en bygning ud fra Ejendomsnummer på matrikel eller over flere matrikler og ikke ud fra BBR registrets bygningsnummerering, hvor en bygningskrop kan have flere bygningsnumre.

Begrænsningen i elkunders muligheder for at dele el mellem bygninger bør tages op til revision, da der ikke foreligger nogen samfundsøkonomisk eller EU-retslige begrundelse for at bygninger er indført som grænse mellem interne elektricitetsforbindelser og det kollektive elnet.

Det foreslås i høringen, at seriel måling skal defineres som "en måling fra en enhed, eller i forbindelse med en enhed bag elkundens aftagenummer, der kan danne grundlag for en særskilt opgørelse af elforbrug til afregningsformål"

Som anført ovenfor bør det i sammenhæng med de serielle målinger sikres, at f. eks. en bolig med solcelleanlæg kan opnå den relevante tarif og afgiftsrefusion på den andel af elektriciteten, der har lav afgift, til f.eks. opladning af elbiler, både hvis den leveres fra en operatør knyttet til det serielle målepunkt eller hvis den blot leveres fra elkundens egen elindkøb og elproduktion. Dette kan ikke lade sig gøre i dag, hvilket udgør en urimelig forskelsbehandling. Det indebærer, at der skal være klare regler for hvordan de serielle målepunkter håndteres i relation til den hovedmåler, der er knyttet til aftagenummeret.

Netvirksomhedernes oplysningsforpligtigelsernes ifm. Nettilslutning

VedvarendeEnergi støtter op om forslaget om at alle netvirksomheder bliver omfattet af de samme krav om sagsbehandling af tilslutningssager og at disse sagsbehandlingstider ligeledes nedsættes.

I forbindelse med den ny indførelse af en ny bemyndigelse for Klima-,Energi-og Forsyningsministeriet(KEFM) til at fastsætte regler ved bekendtgørelse om netvirksomheders oplysningsforpligtelser i tilslutningssager, herunder for tilslutninger og digital kommunikation, så vil VedvarendeEnergi opfordre til at KEFM til at inddrage aktører på området, herunder VedvarendeEnergi.

Såfremt der er spørgsmål til ovenstående kommentarer og forslag eller ønskes uddybning, kontakt politisk koordinator Gunnar Boye Olesen ved email gbo@ve.dk eller ovenstående tlf.

Att.: Jesper Gerstrøm (jge@ens.dk)

Til Energistyrelsen
(fremsendt pr. mail)

København den 21. august 2024

Høringssvar: Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven (Gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v.)

Selvom vi ikke var på høringslisten vil Mobility Denmark – tidligere De Danske Bilimportører – gerne afgive høringsvar til lovforslaget. Og vi ønsker fremadrettet at blive sat på høringslisten for lignende høringer, da vi i dag både repræsenterer bilimportører, finansierings- og leasingselskaber samt en række ladeoperatører.

Til den konkrete høring om gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v. har vi følgende bemærkninger:

Lovforslaget skaber hjemmel til fastsættelse af tekniske krav for de dedikerede målere i ladeboksen, som i udgangspunktet skal være de samme, som der stilles til netselskabernes målere. Kravet til tekniske krav kan med fordel tage udgangspunkt i det, som ligger til grund for de nuværende regler for afgiftsrefusion af elafgifter. Det er de tekniske krav som skattemyndighederne i Danmark har godkendt og som branchen indtil nu har understøttet.

Det er en generel udfordring, når en del af elforbruget i en husstand alene skal belægges med processtrømafgiften og det ikke er klart, om den forbrugte strøm kan henføres til elnettet eller fra egenproduktion af strøm fra fx solceller. Mobility Denmark foreslår derfor at ordningen med refusion af elafgiften omlægges, så den del af strømforbruget der går igennem ladeboksen fritages for at blive belagt med elafgifter under forudsætning af, at der anvendes en intelligent ladeløsning.

Det kan stadig vise sig nødvendigt at måle egenproduktion af strøm, og det er positivt, at Energistyrelsen er opmærksom på problemstillingen. Mobility Denmark bemærker, at samme forhold vil gøre sig gældende for elbiler, der kan foretage tovejsopladning (V2X), hvor elbilen bruges som batteri, og dermed sender strøm til andre målepunkter i husstanden på lige fod med et solcelleanlæg. Der bør tages højde for dette i definitionen af seriel måling og det videre arbejde med at fastsætte reglerne for seriel måling. Her bør det være en prioritet at sikre, at kompleksiteten ved introduktionen af serielle målepunkter og flere elaftaler på samme aftagenummer ikke går ud over effektiviteten og mulighederne for intelligent styring af strømforbruget på tværs af de forskellige målepunkter, der understøtter et effektivt elmarked.

Energistyrelsen
Carsten Nieburhs Gade 42
1577 København V
ens@ens.dk
att. jpg@ens.dk

21. august 2024

Høringssvar til høring over forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven (Gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v.)

Norlys takker for muligheden for at afgive høringssvar til Energistyrelsens høring over forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven. Vi tilslutter os høringssvarene fra Dansk Erhverv, Dansk eMobilitet og Green Power Denmark.

Med lov om ændring af lov om elforsyning mv. lægges på flere områder op til en bred bemyndigelse af Klima-, Energi- og Forsyningsministeren til at fastsætte den konkrete lovgivning i bekendtgørelser, og meget afventer derfor fortsat afklaring fra et brancheperspektiv. Som elleverandør og ladeoperatør ser Norlys frem til at følge udarbejdelsen af bekendtgørelserne, og vi stiller os til rådighed for at bidrage til arbejdet. Norlys ønsker at komme med følgende bemærkninger til lovforslaget og de hensyn, der er ved implementeringen af elmarkedsdirektivet i en dansk kontekst.

Ret til lange fastpriskontrakter

Elmarkedsdirektivet indeholder et krav om fastpriskontrakter, der går på, at alle forbrugere skal kunne indgå lange fastpriskontrakter, forstået som fastpriskontrakter af mindst et års varighed. Elleverandører med flere end 200.000 slutkunder omfattes af kravet.

Helt overordnet går kravet om fastpriskontrakter på mange måder imod den markedstendens, vi ser i Danmark, hvor flere og flere kunder ønsker fleksible kontrakter. Det er både godt for den grønne omstilling og for den enkeltes økonomi, at vi omstiller vores forbrug til at bruge strømmen, der hvor den er billigst og der er rigeligt af den. Med Elmarkedsdirektivets krav om fastpriskontrakter vægtes i stedet et hensyn om stabilitet for forbrugerne i forhold til at kende elprisen på forhånd.

Såfremt produktet skal være attraktivt for forbrugeren, er det afgørende, at der skabes de bedste rammebetingelser i dansk ret for, at elleverandører kan udarbejde et konkurrencedygtigt produkt. Særligt **forbrugeraftalelovens bindingsregler** udgør en barriere for det. I implementeringen af kravet i dansk ret bør man derfor samtidig se på en justering af reglerne. Konkret foreslår vi, at bindingsperioden for det lange fastprisprodukt udvides til et år frem for de seks måneder, som er gældende i dag. Uden muligheden for længere binding, vil produktet indeholde uforholdsmæssig stor risiko for elleverandørerne, og det vil resultere i tilsvarende højere prissætning og fordyre produktet. Et alternativ til ændring af regler for bindingsperioden er at se på reglerne for **skifterelateret gebyr**. Ved denne løsning bør løsningen sigte efter det nemmest mulige administrerbare gebyr ved brudt binding, så administrationsomkostninger holdes nede. Fx fast gebyr divideret med antal måneder kunden har haft kontrakten. Det giver en sikkerhed for

elleverandøren, ligesom det lever op til direktivets bestemmelser om, at omkostninger skal være kendt af forbrugeren på forhånd. Hvis der ses ind i reglerne for skifterelateret gebyr, må der samtidig indtænkes en differentiering i gebyr for privatforbrugere og virksomheder, ligesom at der bør tages højde for, at også små virksomheder kan have et højt energiforbrug.

Flere forhold er fortsat uafklaret, herunder ser vi særligt gerne nedenstående adresseret:

- **Faste kontraktvilkår.** Det er uklart, om man ved indgåelse af fx en treårig fastpriskontakt efter et år må varsle prisændring for den resterende periode. Det kan med fordel præciseres i lovteksten. Generelt kan det til faste kontraktvilkår bemærkes, at det kan give udfordringer, at aftalevilkår aldrig kan ændres i fastprisperioden, som der lægges op til i lovgivningen, da det vil resultere i en kundebase på mange forskellige vilkårsversioner.
- **Generelle vilkårsændringer.** Vi ser gerne, at det præciseres, om der må ske vilkårsændringer, hvis disse følger af fx regel-/lovændringer.
- **Hvem omfattes?** Er alle private forbrugere og erhvervssegmenter inkluderet, inkl. store erhvervs kunder? Det kan med fordel præciseres i lovteksten, ligesom lovgivningen bør tage hensyn til, at forbrugsmængder på en privat forbruger og en lille virksomhed kan variere meget, og at også små virksomheder kan have et stort energiforbrug. Der skal være plads til at håndtere de forskellige risikobilleder.
- **Rimelig frist for elleverandører.** Grundet generel usikkerhed omkring de endelige krav til produktet, bør der gives tid til at udvikle produktet, og det bør i lovteksten præciseres, hvilken frist elleverandører gives til opfyldelse af kravet. Der bør gives en rimelig frist for produktudvikling efter reglerne er endeligt vedtaget.

Serielle elmålere

Norlys er positiv over for de nye muligheder, der ligger i seriel måling, men vi ser også en række udfordringer og uafklarede forhold ved implementeringen, som vi ønsker at gøre opmærksom på og gerne ser adresseret:

- **Definition af serielle målere.** Definitionen bør tage højde for, at visse apparater har potentiale til lagring af strøm, og dermed ikke kun kan ses som elforbrugende enheder. Der findes allerede i dag elbiler på markedet, som kan foretage tovejsopladning, og med udviklingen af teknologien vil der være store fleksibilitets- og lagringspotentialer at hente i at lade elbiler sende strøm tilbage til elnettet (V2G) eller forsyne husstanden i perioder med høje elpriser eller udfald i forsyningen (V2Home). Det betyder, at strøm, der er blevet benyttet til opladning af en elbil, fx vil kunne bruges til at forsyne en varmepumpe, der kan have en anden elhandelsvirksomhed tilknyttet med risiko for, at elforbruget måles to gange. Der bør i det videre arbejde tages højde for dette, herunder bør det afklares, hvordan serielle målepunkter med forskellige leverandørforhold afregnes, i de tilfælde hvor de forsynes fra et (elbils)batteri fremfor det kollektive net eller fra egenproduktion.
- **Måleansvar.** Der lægges op til en markant udvidelse af elleverandørens opgaver og ansvar, idet måleansvaret placeres hos virksomheden, der forsyner det serielle målepunkt. Det vil kræve et nyt organisatorisk og IT-mæssigt setup for, at en virksomhed kan leve op til de forpligtelser, der følger af et måleansvar af samme type som netselskabernes. Det vil

medføre øgede omkostninger, hvilket i sidste ende kan gøre elprodukterne på det serielle målepunkt mindre attraktive for slutkunden.

- **Serielle målere hos egenproducenter.** Det nævnes i lovforslaget, at det kan vise sig nødvendigt at installere produktionsmålere hos egenproducenter, hvis der er forskellige elafgiftsforhold bag aftagenummeret. Det er uklart, hvordan egenproduceret strøm aftages og dermed indgår i afregningen af de forskellige målepunkter. Har forbruget på hovedmåleren eksempelvis forrang over serielle målepunkter?
- **Prisvarsling.** Det er uklart om prisvarsling skal ske for hvert målepunkt. Det vil betyde, at kunden modtager mange varslinger.
- **Uklarhed om ansvar for lukning af et serielt målepunkt.** Kan de serielle målere afbrydes individuelt uden påvirkning til øvrige målere? Hvordan og hvornår varsles leverandøren på aftagenummeret, at denne overtager forbruget på et serielt målepunkt i tilfælde af at aftalen om levering ophører? Særligt ift. restance og balanceansvar er det afgørende. Derfor ser vi gerne, at det præciseres i lovteksten.
- **Strømforbrug til standby og spildvarme skal afholdes.** Det er uklart, hvem der afholder strømforbruget til standby og spildvarme for fx en ladeboks, og det kan med fordel adresseres i lovteksten.

Norlys bakker generelt op om tiltag, der fremmer et mere fleksibelt elforbrug. Med elektrificeringen af samfundet og omstillingen til vedvarende energikilder er det afgørende at skabe bedre rammer for, at også mindre forbrugeres fleksibilitetspotentiale kan udnyttes. Det kræver, at forbrugernes gevinst ved at levere fleksibilitet i tilstrækkelig grad overstiger omkostningerne.

Seriel måling åbner for nye produktmålrettede elaftaler, der øger slutkundens gevinst ved et fleksibelt elforbrug. Dog risikerer gevinsten at blive reduceret af de omkostninger, der er forbundet med bl.a. måleansvar og tekniske krav til måleren.

Norlys ser indførelsen af serielle målere som en mulighed for at gentænke godtgørelsen af elafgift for opladning (herefter refusionsordningen), så ordningen ikke alene fremmer omstillingen til elbiler, men også øger gevinsten ved et fleksibelt elforbrug. **Med seriel måling kan refusionsordningen erstattes med en direkte fritagelse for elafgift¹ på ladeboksens forbrug. Afgiftsfritagelsen skal være forudsat af, at der anvendes en intelligent ladeløsning,** så opladningen automatisk sker, når produktionen fra vedvarende energikilder presser elprisen ned og omvendt udskydes væk fra spidsbelastningsperioder.

Der er flere fordele ved en direkte afgiftsfritagelse på det serielle målepunkt i ladeboksen:

1. Ordningen er mere enkel og transparent for forbrugerne end refusionsordningen, hvor kunden betaler elafgift for sin opladning, hvorefter ladeoperatøren søger den refunderet på vegne af forbrugeren.
2. Skatterådet afgjorde i 2022², at der ikke må refunderes den fulde moms for den elafgift, forbrugeren har betalt, hvis momsen på forbrugernes serviceaftale er mindre, end den moms der er betalt for elafgiften i forbindelse med opladningen. Denne problematik vil blive løst med en direkte afgiftsfritagelse.

---

¹ Ned til EU's minimumssats

² Jf. SKM2022.449.SR

3. En direkte afgiftsfritagelse vil skabe et grønnere og mere sammenhængende afgiftssystem, fordi egenproducenter af strøm ikke længere vil være afskåret fra at opnå en reduceret elafgift for elbilsopladning. I dag vil en elbilsejer, der fx. får installeret solceller, miste retten til refusion, da det ikke er muligt at vide, hvor meget af ladeboksens forbrug, der er blevet dækket fra det kollektive net hhv. afgiftsfri egenproduktion og dermed, hvor meget elafgift der skal refunderes. Når al ladeboksens forbrug er fritaget fra elafgift, er der ikke længere samme behov for at skelne mellem, hvor strømmen kommer fra. Dermed kan forbrugeren i højere grad honoreres for både at have egenproduktion og elbil.

Fastsættelse af regler om seriel måling og tekniske krav til målere

Lovforslaget giver ministeren en bred hjemmel til at fastsætte regler om seriel måling herunder de tekniske krav til måleenhederne. I den forbindelse ønsker Norlys at komme med følgende bemærkninger:

- **Klar afgrænsning af enheder, der kan indgå i seriel måling.** Implementering af retten til flere elleveringskontrakter på samme aftagenummer risikerer at skabe et uoverskueligt marked for slutkunder og leverandører, hvis ikke man afgrænser, hvilke apparater der kan forsynes og afregnes særskilt via seriel måling. Det er derfor positivt, at der lægges op til, at muligheden skal gælde større energiforbrugende enheder, og i forslaget nævnes ladestandere til elbiler og varmepumper som eksempler. Norlys opfordrer til, at der i udarbejdelsen af de tekniske krav til enheder, der kan indgå i seriel måling, defineres en klar afgrænsning, og at det i første omgang kun er ladestandere og varmepumper, der omfattes.
- **Tag udgangspunkt i kriterier for udbetaling af elafgiftsrefusion for elbilsopladning.** Af lovforslaget fremgår det, at de serielle målere som udgangspunkt skal leve op til de samme tekniske krav som netselskabernes målere, men at de nærmere regler skal fastsættes i bekendtgørelser. Norlys anerkender, at de serielle målinger skal være robuste og præcise, men vi mener ikke, at det hverken er nødvendigt eller proportionelt at stille så høje tekniske krav henset til de omkostninger, der vil være forbundet med at udskifte og tilpasse enheders integrerede målere. Norlys opfordrer i stedet til, at man tager udgangspunkt i de krav, Skattestyrelsen stiller til ladeboksens måler ifm. udbetaling af elafgiftsrefusion for opladning af elbiler. På den måde kan man udnytte, at mange ladestandere allerede nu lever op til disse krav, som er vurderet præcise nok til at danne grundlag for afgiftsrefusion. Det bemærkes, at muligheden for at nyttiggøre serielle operatørmålinger er blevet undersøgt i et pilotprojekt med deltagelse af bl.a. Energinet. Forsøget viste, at ladeoperatørmålingerne var identiske med en normal afregningsmåler fra et netselskab.³
- **Rimelig implementeringshorisont.** Fastsættelsen af de tekniske krav til serielle målere vil være af stor betydning for forbrugere og virksomheder, da de potentielt vil medføre tilpasning og udskiftning af eksisterende hardware. For at undgå unødige omkostninger, flaskehalse og elektronikaffald opfordrer Norlys derfor til, at der sikres en rimelig

---

³ <https://energinet.dk/media/unehmu0g/afrapportering-af-pilotprojekt-om-serielle-operatormålinger-endelig-version.pdf>

implementeringshorisont, så markedsaktørerne får tid til at omstille sig til de nye krav.

Udover ovennævnte opmærksomhedspunkter følger Norlys den generelle implementering af Elmarkedsdirektivet, herunder bestemmelserne om **risikostyring, energideling og priser ved energikrise**, og vi vil gerne kvittere for den åbne proces, som Energistyrelsen har haft med informationsmøder og workshops med inddragelse af branchen i forbindelse med gennemførelse af direktivet i dansk ret. Vi håber at blive inddraget i det fortsatte arbejde, og står til rådighed for at uddybe ovenstående.

Ved spørgsmål er I velkomne til at tage kontakt.

Med venlig hilsen

Iben Christine Grundtvig
Senior Public Affairs-konsulent
Norlys Group, Public Affairs & Sustainability

Johanne Nedergaard Ørnsholt
Public Affairs-konsulent
Norlys Group, Public Affairs & Sustainability

Til Energistyrelsen
ens@ens.dk
jge@ens.dk

journal nr. 2023-12235.

TEKNIQ Arbejdsgivernes Høringssvar på udkast til "Forslag til Lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven (Gennemførelse af el-markedsdirektivet m.v.)"

TEKNIQ Arbejdsgiverne takker for muligheden for at kommentere på udkastet til "Forslag til Lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven (Gennemførelse af elmarkedsdirektivet m.v.)"

Vi ser mange positive takter i det fremsendte udkast, idet forslaget lægger op til at fremme energifællesskaber, kunders valg af flere elleverandører samt øget fleksibilitet.

For TEKNIQ Arbejdsgivernes medlemmer er installation af solceller et vigtigt forretningsområde, ligesom mange af vores industrimedlemmer også gerne investerer i egen produktion af vedvarende energi. Vi forventer, at de nye forslag kan være med til at løse nogle af de udfordringer, som der er for udbredelse af solceller på tage og på landjord.

Vi har i de senere år oplevet ændret økonomisk regulering for solcelleejere, som har medført, at det økonomiske incitament til at investere i solceller langsomt er blevet udhulet.

TEKNIQ Arbejdsgiverne har følgende bemærkninger til det fremsendte høringssvar.

Energifællesskaber

Af det fremsendte udkast fremgår det, at direktivet siger, at aktive kunder bør have ret til at dele overskudsproduktion mod et vederlag eller gratis.

Det fremgår også, at det er ministeriets vurdering, at den energi, der indgår i energidelingen, pålægges de til enhver tid gældende tariffer og elafgifter mv. Det vil sige, at opkrævningen af tariffer og elafgift fortsat skal ske hos de delende parter.

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Billedskærervej 17
5230 Odense M

Telefon 4343 6000
teknig@teknig.dk
www.teknig.dk

Mobil: 25291932
Email: ris@teknig.dk

Dato: 19-08-2024

Side 1/2

TEKNIQ ARBEJDSGIVERNE

Det følger af elforsyningsloven §69-71, at elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af deres ydelser skal ske efter rimelige, objektive og ikke-diskriminerende kriterier for, hvilke omkostninger de enkelte kategorier af netbrugere giver anledning til i overensstemmelse med artikel 18 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om det indre marked for elektricitet. På den baggrund mener TEKNIQ Arbejdsgiverne, at el, der deles via energifællesskaber, som ikke deles via det "offentlige net", og dermed ikke belaster det kollektive net, ikke bør pålægges afgifter eller nettariffer.

Flere brugere på samme matrikel

Der er i dag barrierer for at dele el på en matrikel med flere selvstændige forbrugere, hvilket bør løses med lovforslaget. I dag er det et krav, at hvis der er to forbrugere på samme matrikel, f.eks. et landbrug med et CVR-nr. og en privat bolig, skal der være en stikledning til hver forbruger. Kravet er rent administrativt og har ikke nogen praktisk betydning i forhold til hverken netkapacitet eller muligheden for at måle elforbruget til de enkelte brugere. Kravet medfører behov for betydelige ekstra investeringer i separate stikledninger, som både er fordyrende og ud fra en bæredygtighedsbetragtning er spild af ressourcer. Det økonomiske aspekt er med til at reducere investeringer i solcelleanlæg i landbruget. Derfor bør reglerne ændres så der gives mulighed for at løse delingen en ekstra afregningsmåler på den enkelte stikledning.

Betaling for ubalancer

Det fremgår ikke af udkastet, om solcelleejere fremadrettet skal dække ubalancer via de tariffer, som Energinet har eller om det er en ekstra betaling der skal afholdes

Richard Schalburg
Specialkonsulent

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Billedskærervej 17
5230 Odense M

Telefon 4343 6000
teknig@teknig.dk
www.teknig.dk

Mobil: 25291932
Email: ris@teknig.dk

Dato: 19-08-2024

Side 2/2

Energistyrelsen
cc. Jesper Gerdstrøm
(sendt pr. e-mail til ens@ens.dk, cc til jge@ens.dk)

21. august 2024
Vores ref.: 24-6300
Jeres ref. 2023-12235

Høringssvar - Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven

Ørsted skal venligst kvittere for modtagelsen af Energistyrelsens høringsbrev af 28. juni 2024 og takker for muligheden for at kommentere på de foreslåede ændringer af lov om elforsyning, lov om gasforsyning og straffeloven ("**Lovforslaget**") blandt andet som følge af ændringerne af Forordning (EU) 1227/2011 af 25. oktober 2011 ("**REMIT-forordningen**") i henhold til forordning (EU) 2024/1106 af 11. april 2024.

Overordnet er Ørsted enig i de foreslåede ændringer af bestemmelserne i Lovforslaget som følge af ændringerne til REMIT-forordningen.

Ørsted har dog følgende bemærkning til Lovforslagets § 1, nr. 21 og § 2, nr. 1:

REMIT-forordningens artikel 8, stk. 1 indeholder et nyt 3. og 5. pkt., hvorefter der er krav om, at i) markedsdeltagere i deres indberetninger skal medtage oplysninger om deres eksponeringer, opdelt efter produkt, herunder de transaktioner, der finder sted OTC, samt at ii) oplysningerne skal fremsendes gennem registrerede indberetningsmekanismer. Det bør overvejes at reflektere dette i Lovforslaget, idet vi bemærker, at i henhold til ACER's open letter dateret 16. april 2024, finder artikel 8, stk. 1, 3. og 5. pkt. først anvendelse når REMIT-gennemførelsesforordningen (Kommissionens Gennemførelsesforordning (EU) 1348/2014 af 17. december 2014) er blevet opdateret.

Vi foreslår derfor, at følgende ændringer overvejes:

21. I § 86, stk. 1 ~~ændres indsættes efter~~ »artikel 8, stk. 1, 1. og 2. pkt.,«: til »artikel 8, stk. 1, 1.-3. pkt., 5. pkt., stk. 1 a,«.

1. I § 48, stk. 1, ~~ændres indsættes efter~~ »artikel 8, stk. 1, 1. og 2. pkt.,«: til »artikel 8, stk. 1, 1.-3. pkt., 5. pkt., stk. 1 a og b,«.

Ørsted har derudover følgende bemærkninger og forslag til Lovforslagets bemærkninger til de enkelte bestemmelser samt til Lovforslagets almindelige bemærkninger i afsnit 3.8 (Konsekvensrettelser som følge af REMIT-forordningen).

Lovforslagets bemærkninger til de enkelte bestemmelser:

Til § 1, nr. 21 side 102 sjette til ottende afsnit og side 103 første afsnit samt til § 2, nr. 1 side 105 andet til femte afsnit og side 106 fortsættende afsnit:

I overensstemmelse med den foreslåede ændring af Lovforslagets § 1, nr. 21 og § 2, nr. 1, foreslår vi følgende præcisering af bemærkningerne til § 1, nr. 21:

Det foreslås, at § 86, stk. 1, ændres, så den også omfatter REMIT-forordningens artikel 8, stk. [1, 3. og 5. pkt. og stk. 1 a](#).

Det følger af dette lovforslags § 1, nr. 22, at bødehjælden i § 86, stk. 1, foreslås ændret til REMIT-forordningen med senere ændringer.

De foreslåede ændringer vil derfor medføre, at bødehjælden i § 86, stk. 1, også omfatter hvis nogen ikke rettidigt efterkommer et påbud fra Forsyningstilsynet om at opfylde den pligt, der påhviler vedkommende efter REMIT-forordningen med senere ændringers artikel 8, stk. [1, 3. og 5. pkt. og stk. 1 a](#).

Tilsvarende foreslår vi følgende præcisering af bemærkningerne til § 2, nr. 1:

Det foreslås, at § 48, stk. 1, ændres, så bestemmelsen også omfatter REMIT-forordningens artikel 8, stk. [1, 3. og 5. pkt. og stk. 1 a og b](#).

Det følger af dette lovforslags § 2, nr. 2, at bødehjælden i § 48, stk. 1, foreslås ændret til REMIT-forordningen med senere ændringer.

De foreslåede ændringer vil medføre, at bødehjælden i § 48, stk. 1, også omfatter forhold, hvor nogen ikke rettidigt efterkommer et påbud fra Forsyningstilsynet om at opfylde den pligt, der påhviler vedkommende efter artikel 8, stk. [1, 3. og 5. pkt. og stk. 1 a og b](#) i REMIT-forordningen med senere ændringer. Der vil være tale om en pligt for organiserede markedspladser eller tredjeparter der handler på deres vegne og enheder, der handler på vegne af LNG-markedsdeltagere til at indberette transaktioner til ACER.

Til § 1, nr. 23 side 104 sidste afsnit og side 105 fortsættende afsnit samt til § 2, nr. 3 side 108 første afsnit:

Det bør i bemærkningerne præciseres, at underretningspligten i artikel 15, stk. 2, alene omfatter personer, der som led i deres erhverv gennemfører transaktioner i henhold til artikel 16 i markedsmisbrugsforordningen, og som også gennemfører transaktioner med engrosenergiprodukter, som ikke er finansielle instrumenter. Det betyder, at personer, der ikke er omfattet af artikel 16 i markedsmisbrugsforordningen, og som gennemfører transaktioner med engrosenergiprodukter, ikke er omfattet af REMIT-forordningens artikel 15, stk. 2.

Endvidere bør bemærkningerne til nr. 23 alene henvise til ordlyden af REMIT-forordningens artikel 15, stk. 1 - 4 og ikke indeholde fortolkning af indholdet af bestemmelserne. I den forbindelse skal det præciseres, at bestemmelsen omfatter mistænkelige handelsordrer og transaktioner, der kunne overtræde REMIT-forordningens artikel 3, 4 og 5, idet det bemærkes, at personer, der som led i deres erhverv planlægger eller gennemfører transaktioner med engrosenergiprodukter, ikke har eller bør have adgang til intern viden vedrørende virksomheden eller faciliteter i virksomheden eller dennes koncern eller faciliteter tilhørende personer uden for koncernen.

Endeligt bør det præciseres, at det er myndighederne i det land, hvor markedsdeltageren, der er involveret i den potentielle overtrædelse, er registreret, der skal underrettes.

Vi foreslår derfor følgende præcisering af bemærkningerne til § 1, nr. 23 og § 2, nr. 3:

Ændringen vil medføre en udvidelse af indholdet af underretningspligten vedrørende begrundet mistanke om insiderhandel og markedsmanipulation for personer, der som led i deres erhverv i) planlægger transaktioner med engrosenergiprodukter eller ii) gennemfører transaktioner i henhold til artikel 16 i forordning (EU) nr. 596/2014 (markedsmissbrugsforordningen), og som også gennemfører transaktioner med engrosenergiprodukter, som ikke er finansielle instrumenter. Muligheden for at give bødestraf for manglende underretning omfatter herefter alle personer, der i) planlægger transaktioner med engrosenergiprodukter eller ii) gennemfører transaktioner i henhold til artikel 16 i markedsmissbrugsforordningen, og som også gennemfører transaktioner med engrosenergiprodukter~~planlægger transaktioner med engrosenergiprodukter~~, selvom disse transaktioner ikke bliver gennemført. Det omfatter også alle handelsordrer, selvom de ikke resulterer i en egentlig transaktion, uanset om de finder sted uden for en organiseret markedsplads og uanset at de foretages af personer der gennemfører transaktioner med finansielle instrumenter i tillæg til engrosenergiprodukter. Forslaget vil endvidere medføre, at pligten til at underrette også gælder ved begrundet mistanke om, at en handelsordre eller transaktion kunne overtræde REMIT-forordningens artikel 4~~en markedsdeltager ikke efterlever sin pligt til at offentliggøre intern viden~~. Forslaget vil medføre, at der også kan anvendes bødestraf, hvis der ikke sker underretning til ACER og den relevante nationale regulerende myndighed-Forsyningstilsynet straks og senest fire uger efter kendskab til den mistænkelige hændelse. Derudover vil forslaget medføre, at der kan gives bødestraf, hvis de omhandlede personer ikke sikrer, at de ansatte der overvåger for mistænkelige ordrer og transaktioner er uafhængige og er beskyttet mod enhver interessekonflikt. Forslaget vil desuden medføre, at det er den nationale regulerende myndighed i medlemsstaten, hvor markedsdeltageren, der er involveret i den potentielle overtrædelse, er registreret, og hvor engrosenergiproduktet leveres, der skal underrettes.

På linje med Finanstilsynets [Vejledning om en værdipapirhandlers ansvar ved udførelse af kundeordrer og indberetning heraf i medfør af markedsmissbrugsforordningen](#) bør det af bemærkningerne fremgå, at de omhandlede personer ikke kan blive straffet for manglende underretning, såfremt en sådan underretning vil føre til selvinkriminering.

Lovforslagets almindelige bemærkninger:

Til 3.8.1. Gældende ret side 55 sidste afsnit og side 56 første afsnit:

Hverken elforsyningslovens § 86, stk. 1 og 87 a, stk. 1 eller gasforsyningslovens § 48, stk. 1 og 49 a, stk. 1 omhandler indberetning ved mistanke om insiderhandel, men derimod indberetning af visse transaktioner, som er undtaget fra forbuddet mod insiderhandel, jf. REMIT-forordningens artikel 3, stk. 4, litra b, 2. pkt.

Det er korrekt, at artikel 3 i REMIT-forordningen omhandler forbuddet mod insiderhandel. Dog regulerer artikel 3, stk. 4, litra b, 2. pkt., at forbuddet mod insiderhandel ikke finder anvendelse på transaktioner, der "[...] udelukkende har til formål at dække det umiddelbare fysiske tab som følge af uforudsete afbrydelser, når unkladelse heraf ville medføre, at markedsdeltageren ikke ville kunne overholde sine eksisterende kontraktlige forpligtelser, eller når sådanne transaktioner foretages efter aftale med den eller de

pågældende transmissionssystemoperatører for at sikre sikker drift af systemet." Sådanne transaktioner skal dog indberettes til ACER og den nationale regulerende myndighed.

Derudover bemærker vi, at det nederst i første afsnit på s. 56 fremgår, at underretningsspligten i artikel 15 i REMIT-forordningen vedrører personer, der som led i deres erhverv gennemfører transaktioner med engrosenergiprodukter. Det er retteligt personer, der som led i deres erhverv "planlægger" transaktioner svarende til "arranging" i den engelske version af REMIT-forordningen.

Vi foreslår derfor følgende præcisering:

86, stk. 1 i elforsyningsloven og § 48, stk. 1 i gasforsyningsloven omhandler Forsyningstilsynets bemyndigelse til at anvende daglige eller ugentlige tvangsbøder ved manglende efterlevelse af et påbud vedrørende forpligtelserne i REMIT-forordningens artikel 3, stk. 4, litra b, 2. pkt., artikel 8, stk. 1, 1. og 2. pkt. og stk. 5, 1. pkt. og artikel 9, stk. 1 og 5. Disse artikler omhandler markedsdeltagernes forpligtelser vedrørende henholdsvis indberetning af brug af undtagelsen i REMIT-forordningens artikel 3, stk. 4, litra b, 2. pkt. ved mistanke om insiderhandel, indberetning af transaktioner på engrosenergimarkederne, oplysninger om kapaciteten og anvendelsen af faciliteter samt pligten til at lade sig registrere.

§ 87 a, stk. 1 i elforsyningsloven og § 49 a, stk. 1 i gasforsyningsloven omhandler muligheden for at anvende bødestraf ved manglende opfyldelse af oplysningsforpligtelserne i REMIT-forordningens artikel 3, stk. 4, litra b, 2. pkt., artikel 4, stk. 1, stk. 2, 2. pkt., stk. 3, 1. og 2. pkt., artikel 8, stk. 5, 1. pkt., artikel 9, stk. 1, 1. pkt. og stk. 5 og artikel 15. Artiklerne omhandler markedsdeltagernes forpligtelse til henholdsvis at indberette brug af undtagelsen i REMIT-forordningens artikel 3, stk. 4, litra b, 2. pkt. mistanke om insiderhandel, at offentliggøre intern viden, at indsamle data og at registrere sig. Derudover omhandler det forpligtelser vedrørende mistanke om insiderhandel og markedsmanipulation for personer, der som led i deres erhverv planlægger gennemfører transaktioner med engrosenergiprodukter.

Til 3.8.2. REMIT-forordningen side 57 andet afsnit:

I overensstemmelse med kommentaren til Lovforslagets § 1, nr. 21 og § 2, nr. 1 ovenfor foreslår vi følgende præcisering:

I artikel 8, stk. 1, 2. pkt. ændres indholdet af indberetningspligten fra at omfatte informationer om transaktionens begunstigede til at omfatte både transaktionens midlertidigt og endelige begunstigede. I artikel 8, stk. 1, 3. pkt. indsættes en pligt til at medtage oplysninger om markedsdeltagerens eksponeringer, opdelt efter produkt, herunder de transaktioner, der finder sted OTC. Derudover præciseres det i artikel 8, stk. 1, 5. pkt., at indberetningerne skal ske via registrerede indberetningsmekanismer. Der tilføjes desuden et nyt stk. 1 a til artiklen, som vedrører organiserede markedspladsers forpligtelse til at indberette transaktioner på engrosenergimarkedet, og der tilføjes et nyt stk. 1 b, som vedrører LNG-markedsdeltageres pligt til at indberette en oversigt over LNG-markedsdata.

Ændringerne til indberetningspligten i REMIT-forordningens artikel 8, stk. 1 træder i henhold til ACER's open letter af 16. april 2024 først i kraft, når Kommissionens Gen-nemførelsesforordning (EU) 1348/2014 af 17. december 2014 er opdateret.

Til 3.8.2. REMIT-forordningen side 57 sidste afsnit og side 58 fortsættende afsnit:

Det fremgår af side 57 sidste afsnit, at artikel 15, stk. 1, indeholder en udvidelse af forpligtelsen til at indberette mistænkelige transaktioner, således at forpligtelsen udvides til også at omfatte planlagte transaktioner. Dette bør beskrives mere præcist. Forpligtelsen i artikel 15, stk. 1, udvides og præciseres således, at også handelsordrer samt enhver annullering eller ændring af transaktioner og handelsordrer er omfattet af bestemmelsen.

Det bemærkes endvidere, at pligten til at etablere og opretholde effektive ordninger og procedurer tidligere fremgik af artikel 15, stk. 1, 2. pkt., ikke artikel 15, stk. 2, 2. pkt., som det fremgår af 1. afsnit på side 58.

På denne baggrund samt vores bemærkninger til 3.8.1. Gældende ret side 55 sidste afsnit og side 56 første afsnit, til § 1, nr. 23 side 104 sidste afsnit og side 105 fortsættende afsnit samt til § 2, nr. 3 side 108 første afsnit, foreslår vi følgende præcisering:

Artikel 15 vedrører underretningspligten ved en begrundet mistanke om insiderhandel og markedsmanipulation for personer, der som led i deres erhverv planlægger gennemfører transaktioner med engrosenergiprodukter. I artiklens stk. 1 udvides forpligtelsen til også at omfatte planlagte transaktioner, og der tilføjes en pligt til også at underrette ACER. Derudover specificeres det, at forpligtelsen også gælder for handelsordrer, og at det omfatter enhver annullering eller ændring af en handelsordre eller transaktion uanset om den finder sted på eller uden for en organiseret markedsplads. Endvidere gælder forpligtelsen også, når der er begrundet mistanke om, at handelsordren eller transaktionen er i strid med artikel 4 om pligten til at offentliggøre intern viden. Det specificeres, at underretning skal ske senest fire uger efter kendskab til den mistænkelige hændelse. Der indsættes desuden et nyt stk. 2, 3 og 4. Stk. 2 giver de samme forpligtelser til personer, der som led i deres erhverv gennemfører transaktioner i henhold til artikel 16 i forordning (EU) nr. 596/2014 (markedsmisbrugsforordningen), og som også gennemfører transaktioner både med finansielle instrumenter og engrosenergiprodukter, som ikke er finansielle instrumenter. Stk. 3 viderefører de omhandlende personers forpligtelse til at etablere og opretholde effektive ordninger, systemer og procedurer til at identificere potentielle overtrædelser, som tidligere fremgik af artiklens stk. 2, 2. pkt. lød. Dette udvides til også at gælde for overtrædelser af artikel 4, og det tilføjes, at der skal etableres effektive ordninger, systemer og procedurer til at afsløre og indberette mistænkelige ordrer og transaktioner. Bestemmelsen tilføjer en pligt til at sikre uafhængighed og beskyttelse mod interessekonflikter for de ansatte, der foretager overvågningsaktiviteter med henblik på overholdelse af forpligtelsen. Stk. 4 uddyber, at underretningen skal ske til de nationale regulerende myndigheder i de medlemsstater, hvor markedsdeltageren, der er involveret i den potentielle overtrædelse, er registreret, og hvor engrosenergiproduktet leveres, med mindre andet følger af forordning (EU) nr. 596/2014 (markedsmisbrugsforordningen).

Til 3.8.2. REMIT-forordningen side 58 andet og tredje afsnit:

På side 58 beskrives artikel 18 i REMIT-forordningen samt ændringerne hertil. REMIT-forordningen indeholder i artikel 18, stk. 3 en bestemmelse om, hvilke administrative sanktionsmuligheder, de relevante myndigheder skal have ved overtrædelse af REMIT-forordningen. En af disse sanktionsmuligheder er muligheden for at udstede administrative bøder. En sådan mulighed findes ikke i hverken el- eller gasforsyningsloven. Med henblik på blandt andet hurtigere afgørelser for markedsdeltagerne foreslår vi at indføre

mulighed for bødeforelæg fra Forsyningstilsynet på tilsvarende vis som Finanstilsynet har efter § 257 i kapitalmarkedsloven.

Til 3.8.3. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser side 59 sidste afsnit og side 60 fortsættende afsnit:

Sidste afsnit på side 59 samt det fortsættende afsnit på side 60 bør konsekvensrettes i overensstemmelse med vores foreslåede ændring af Lovforslagets § 1, nr. 21 og § 2, nr. 1 vedrørende tilføjelse af artikel 8, stk. 1, 3. og 5. pkt.

Til 3.8.3. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser side 61 første afsnit:

I overensstemmelse med vores bemærkninger til § 1, nr. 23 side 104 sidste afsnit og side 105 fortsættende afsnit samt til § 2, nr. 3 side 108 første afsnit, og til 3.8.1. Gældende ret side 55 sidste afsnit og side 56 første afsnit, foreslår vi følgende præciseringer:

Det medfører en udvidelse af indholdet af underretningspligten vedrørende begrundet mistanke om insiderhandel og markedsmanipulation for personer, der som led i deres erhverv planlægger gennemfører transaktioner med engrosenergiprodukter. Muligheden for at give bødestraf for manglende underretning omfatter herefter alle personer, der som led i deres erhverv planlægger handelsordrer og transaktioner med engrosenergiprodukter, uanset om de finder sted uden for en organiseret markedsplads, og selvom disse handelsordrer og transaktioner ikke bliver gennemført pga. annullering eller ændring. Underretningspligten udvides på tilsvarende vis til at omfatte ~~Det omfatter også alle handelsordrer, selvom de ikke resulterer i en egentlig transaktion, uanset om de finder sted uden for en organiseret markedsplads og uanset at de foretages af personer, der som led i deres erhverv gennemfører transaktioner med finansielle instrumenter under artikel 16 i markedsmissbrugsforordningen og som også gennemfører transaktioner med tillæg til engrosenergiprodukter, der ikke er finansielle instrumenter.~~ Forslaget medfører endvidere, at pligten til at underrette også gælder ved begrundet mistanke om, at en handelsordre eller transaktion kunne overtræde REMIT-forordningens artikel 4 en markedsdeltager ikke efterlever sin pligt til at offentliggøre intern viden."

Til 3.8.3. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser side 61 andet afsnit:

Det fremgår af REMIT-forordningen, at det også udgør insiderhandel, hvis en markedsdeltager ændrer eller annullerer en handelsordre baseret på intern viden, uanset at den oprindelige handelsordre blev afgivet inden markedsdeltageren var i besiddelse af intern viden. Vi foreslår at gøre det klarere, at det er den eksisterende handelsordre, der blev afgivet inden markedsdeltageren kom i besiddelse af den interne viden.

Vi foreslår derfor følgende præcisering:

Det medfører, at muligheden for at straffe for insiderhandel også omfatter efterfølgende handelshandlinger, herunder annullering eller ændring af en eksisterende handelsordre, som foretages på baggrund af intern viden, uanset at den eksisterende handelsordre blev afgivet, inden den pågældende var i besiddelse af den interne viden.

Ørsted står naturligvis til rådighed for eventuelle opfølgende spørgsmål.

Med venlig hilsen
Ørsted

Kristine Sachmann
Head of Legal FinReg, PP & Trading
krsac@orsted.com
Tlf. +45 99557073